



## ORKDAL KOMMUNE



# Handlingsplan 2016 – 2019 Vedtatt 16.12.2015

<b>1</b>	<b><i>Innledning</i></b> .....	<b>3</b>
<b>2</b>	<b><i>Vedtak i Orkdal kommunestyre 16.12.2015, sak 119/15</i></b> .....	<b>4</b>
2.1	Kommunestyrets endringer.....	4
2.2	Rådmannens forslag til budsjettvedtak korrigert for kommunestyrets endringer .....	11
<b>3</b>	<b><i>Sammenfatning av vedtatte endringer med økonomiske konsekvenser</i></b> .....	<b>21</b>
3.1	Endringer for driftsenhetene .....	21
3.2	Vedtatte investeringer .....	22
3.3	Avgiftsbelagte tjenester .....	23
3.4	Fondsavsetninger .....	25
3.5	Bruk av fond .....	26
3.6	Økonomisk oversikt - drift .....	27
3.7	Økonomisk oversikt - investering.....	29
<b>4</b>	<b><i>Bakgrunnsinformasjon fra rådmannens notat, korrigert for vedtatte endringer ....</i></b>	<b>30</b>
4.1	Innledning.....	30
4.2	Visjon og overordnet mål .....	33
4.3	Rammebetingelser .....	35
4.4	Rådmannen – samfunn og næring .....	45
4.5	Grunnskole og SFO .....	52
4.6	Barnehage.....	57
4.7	Helse og omsorg .....	62
4.8	Familie og velferd.....	66
4.9	Barneverntjenesten .....	69
4.10	Arbeidsområdet NAV .....	71
4.11	Kvalifisering og arbeidstrening .....	73
4.12	Økonomiske tiltak Familie og velferd .....	75
4.13	Kultur og fritid.....	77
4.14	Avgiftsbelagte og tekniske tjenester .....	79
4.15	Status avgiftsfritt Tekniske tjenester .....	84

# 1 Innledning

Dette dokumentet er Orkdal kommunes handlingsplan 2016-2019, med budsjett for 2016. Orkdal kommune har en felles prosess for budsjett og handlingsplan, der budsjettet er første år i handlingsplanen.

Handlingsplan og budsjett blir til i et samspill mellom politikere, administrasjon og fagområder. Arbeidet med neste handlingsplan og budsjett starter rett på nyåret. I mai har en oversikt over siste års regnskap, første kvartalsrapport, revidert nasjonalbudsjett og kommuneproposisjonen. Dette er de viktigste endringene i forutsetninger før en får oppdaterte befolkningstall per 1. juli og regjeringas forslag til statsbudsjett.

Forslag til statsbudsjett ble presentert av regjeringen 7. oktober.

Rådmannens notat, som er rådmannens forslag til saldert handlingsplan 2016-2019 med budsjett for 2016, ble presentert for felles hovedutvalg 11. november. (Arkivsak 2015/10123).

Formannskapet behandlet handlingsplan og budsjett i møte 25. november som sak 96/15, mens kommunestyret behandlet saken 16. desember som sak 119/15.

I dette dokumentet er kommunestyrets vedtak tatt inn, og endringene fra forrige handlingsplan som følge av rådmannens forslag og kommunestyrets vedtak blir oppsummert. Bakgrunnsinformasjonen fra rådmannens notat er tatt med, korrigert for endringene som følger av kommunestyrets vedtak.

## 2 Vedtak i Orkdal kommunestyre 16.12.2015, sak 119/15

### 2.1 Kommunestyrets endringer

---

Rådmannens notat til handlingsplan 2016-2019, med budsjett 2016 ble vedtatt med følgende endringer.

#### 2.1.1 Økt handlingsrom (alle tall i forhold til rådmannens notat)

-Innsparing politikerlønn kr. 230.000,- hvert år i 4-årsperioden

-Bruk av fondsmidler kr. 5.073' i 2016 og kr. 1.055' for 2017 – 2019

#### 2.1.2 Nye tiltak (Flerårige)

##### Omstilling i eldreomsorgen.

Kommunestyret slutter seg til de signaler rådmannen gir i rådmannens notat om omstilling i eldreomsorgen.

Det foreslås at det settes av 1 mill. hvert år i handlingsprogramperioden. Dette beløpet skal stilles til disposisjon for Hovedutvalg oppvekst og omsorg, og midlene øremerkes omstillingstiltak for å tilpasse de utfordringene eldreomsorgen får fremover – spesielt i en dreining mot tjenester i boliger for å redusere presset på institusjonsplasser i sykehjem.

FINANSIERING: Omdisponering av avsetning til disposisjonsfond i RN til omstillingsfond 1. mill. kroner hvert år i 4-årsperioden.

##### Trygghetsalarmer.

Leie av trygghetsalarmer koster i dag brukerne kr. 1.475,- pr. år fakturert 2 ganger i året. Flertallsgruppen foreslår at leie av trygghetsalarmer holdes på samme nivå i 2016 og nedtrappes ytterligere i de påfølgende år i perioden.

KOSTNAD: kr. 53.000,- i 2016 og økes til kr. 85.000,- fra 2017.

##### Gartner/grøntanlegg.

Det avsettes penger til å gjøre Orkdal mer attraktiv for alle. Helhetsinntrykket kan heves betraktelig ved at grønntanleggene pusses opp i sommerhalvåret. Arbeidet kan gjerne utføres av arbeidstreningsbedrifter som Orkdalstorget og Sampro. Flyktningetjenesten kan også være en samarbeidspartner som språktreningsarbeidsplass. Teknisk etat må ha hovedansvaret og den faglige tilretteleggelse av tiltaket.

KOSTNAD: kr. 200.000,- pr år.

##### Folkebad/folkehelsesenter

Orkdal kommune har i sin kommuneplan vedtatt å satse på mestring og folkehelse. Det pågår et utredningsarbeid angående arealbruk og etablering av et folkebad/folkehelsesenter i

Idrettsparken. Flertallsgruppen signaliserer at dette er en satsing som skal gjennomføres. I HP-perioden skal derfor avsetningen til disposisjonsfond på ca. 6 mill. årlig avsettes som egenkapital i denne utbygginga. I tillegg skal minimum 60 mill. fra kommunens eiendomssalg avsettes til samme formål.

#### Flyktninger ut i arbeid.

Den viktigste faktoren i arbeidet med integrering av flyktninger er at flyktningene kommer ut i inntektsgivende arbeid. Det må settes et ekstra trykk på dette i årene fremover. Flertallsgruppen foreslår at det innenfor den kapasitetsøkning som rådmannen har foreslått øremerkes en stillingsandel i perioden 2016 og 2019 for å styrke dette arbeidet. En viktig oppgave vil være å lage et "arbeidslivsprosjekt" der spesielt Næringsforeninga, arbeidsgivere, Flyktningetjenesten, NAV m.fl. blir trukket inn.

### **2.1.3 Nye tiltak (Engangstiltak)**

#### Utvikling av Orkanger torg:

Orkdal ble bykommune og Orkanger ble by 2014. I 2015 ble det avsatt kr. 50.000,- til utredning Orkanger Torg. I 2015/2016 blir det utarbeidet skisseprosjekt der Høgskolen i Sør-Trøndelag er involvert. Flertallsgruppen foreslår at man allerede i løpet av 2016 går et trinn videre, og at det settes av penger til en detaljert plan og ev. oppstart av byggingen. Foreløpig settes det av kr. 100.000,- i tillegg til tidligere bevilgning. Endelig avgjørelse om realisering av prosjektet og kostnadsramme settes når ferdig forprosjekt foreligger.

KOSTNAD: kr. 100.000,- i 2016

#### Utvidelse av støtte til større kultursatsinger

I 2014 ble det etablert et fond til satsing på større kulturarrangement. Det avsettes årlig 100' til fondet. Behovet har vært stort, og Flertallsgruppen ønsker å styrke fondet med 100' ekstra i 2016.

KOSTNAD: 100.000,-

#### Orklaparken.

Flertallsgruppen ønsker en videreføring i utbygging av Orklaparken. Det er ønskelig i første omgang å få til belysning mellom Bårdshaugbrua og Gjølme bru.

KOSTNAD: 600.000,-

#### Fond nærmiljøanlegg.

Flertallsgruppa foreslår å legge inn 0,5 mill. til økt nærmiljøanlegg. Dette er en særskilt viktig post for å støtte opp under utvikling av nærmiljøanlegg i kommunen sammen med kommunens innbyggere og som utløser store ressurser i dugnadsinnsats.

KOSTNAD: 500.000,-

#### Fond idrettsanlegg.

Kommunen mottar jevnlig søknader fra idrettslagene om investeringsstøtte til anlegg. Lagene utfører en viktig og uegennyttig innsats for innbyggerne i kommunen vår. Det er derfor viktig

at kommunen kan hjelpe lagene med egenkapital til slike anlegg. Fondet er tilnærmet tomt og Flertallsgruppen vil styrke fondet med 1,5 mill. Avsetningen finansieres med reduserte avsetninger i forhold til Rådmannens notat.

Kostnad 1,5 mill

#### Markedsføring av Orkdal kommune – skap begeistring

Kommunen har i samarbeid med næringslivet tidligere initiert en felles markedsføringsstrategi for kommunen. Dette arbeidet strandet av ulike årsaker. Samarbeidsgruppen ønsker at dette arbeidet tas opp igjen, med Orkdal kommune som en sterkere pådriver og eier av prosjektet. Arbeidet skal evalueres etter 2016 før en eventuell videreføring i 2017. Hovedformålet med arbeidet er å synliggjøre kommunen som en attraktiv bokommune med et godt utbygd velferdssystem, samt godt utbygd tilbud for barn, unge og voksne – særlig når det gjelder idrett og friluftsliv. Inn i dette arbeidet kan for eksempel arrangementet «Byfesten» ligge.

KOSTNAD I 2016: 300.000,-

#### Orkanger kirke.

I samsvar med forslag fra Kirkelig fellesråd foreslår flertallsgruppen å sette i gang vedlikehold av Orkanger kirke som bl.a. omfatter reparasjon av tårnet, skraping og maling. Over tid skal kirken settes tilbake det som var tidligere, jfr. egen plan om dette.

KOSTNAD I 2016: inntil 950.000,-

#### Sommeråpen SFO

Flertallsgruppen foreslår at det etableres sommeråpen SFO i Orkdal. Dette gjelder 4 uker i sommerferie. Det kan organiseres ved at det lages et tilbud på en skole, og at barn fra andre skoler kan samles der. Kostnaden anslås til ca. 60.000,- pr. år.

Utgiften dekkes opp ved økt foreldrebetaling.

Gjennomføres fra og med **sommeren 2016**.

### 2.1.4 Budsjett 2016, HP 2016 - 2019

Økt handlingsrom/innsparinger				
	2016	2017	2018	2019
Bruk av fondsmidler	5.073	1.055	1.055	1.055
Innsparing politikerlønn	230	230	230	230
<b>Til disp.</b>	<b>5.303</b>	<b>1.285</b>	<b>1.285</b>	<b>1.285</b>

Nye tiltak	2016	2017	2018	2019
Omstillingsfond eldreomsorgen	1.000	1.000	1.000	1.000
Gartnerarbeid/forskjønnelse av byen Orkanger	200	200	200	200
Orkanger Torg	100			

Ingen økning trygghetsalarmer	53	85	85	85
Lys Orklaparken	600			
Orkanger kirke	950			
Markedsføring	300			
Støtte til kultursatsninger	100			
Fond nærmiljøanlegg	500			
Fond idrettsanlegg	1.500			
<b>Sum nye tiltak</b>	<b>5.303</b>	<b>1.285</b>	<b>1.285</b>	<b>1.285</b>

### 2.1.5 Verbalforslag (foreløpig uten kostnader)

#### Omstilling i eldreomsorgen – utredning.

I forbindelse om omlegging av eldreomsorgen ber flertallsgruppen om at rådmannen utreder de forskjellige alternative modeller. Eksempel på løsninger kan være Bo og Servicesenter og mulighetene for en "Landsby for demente". Det vil være naturlig at man utveksler kunnskap og erfaringer med kommuner som har lyktes med å etablere gode tilbud for alle trinn i den såkalte "omsorgstrappa":

Det bør foreligge en utredning om omstilling eldreomsorgen i løpet av 2016.

**Frist: Innen utgangen av 2016**

#### Utrede aktivitetsplikt

Lovverket åpner for at kommunene kan innføre aktivitetsplikt for mottakere av sosialstønad. Flertallsgruppen vil utrede aktivitetsplikt for mottakere under 35 år. Rådmannen får frist til **1. mars 2016** å fremme en sak om innføring av aktivitetsplikt.

#### Pendlerparkering(park and ride)

Orkdal har et svært godt busstilbud til våre pendlere. Parkeringsmulighetene for folk som bruker egen bil til bussholdeplassene begynner å bli begrenset. Flertallsgruppen ber om en utredning over ledige områder for slik parkering og kostnader ved opparbeidelse.

**Frist: 01.05.16.**

#### 2040-utvalg

Kommunestyret har vedtatt en 2040-plan. Det er ønskelig å sette trykk på gjennomføringen av tiltakene i planen for å videreutvikle Orklaparken og Orkanger som regionsenter. Et slikt utvalg bør være sammensatt fra ulike premissleverandører som f.eks. velforeninger, politikere, kommuneadministrasjon og næringsforening/næringsliv. Rådmannen bes vurdere sammensetningen av utvalget og arbeidsområde.

Arbeidsoppgaver for utvalget er bl.a.

Utrede modell for trepartssamarbeid mellom Orkdal kommune, næringsdrivende og gårdeiere i sentrumsgata etter mønster fra sentrum i større byer.

Starte arbeidet med sikte på omforming av Bårdshaug Øst – mellom Franslykkja,

Skysstasjonen og E39, fra verksteder/maskin/lager til sentrumsfunksjoner som varehandel, kontor og bolig.

Rådmannen fremmer en sak **innen 01.05.16**.

#### Kommunestyremøter på internett.

Det fokuseres oftere og oftere på den manglende rekruttering som mange partier opplever. Her må politikerne selv ta ansvar, bl.a. gjennom økt fokus på offentlighet og tilgjengelighet. Avstanden mellom politikerne og innbyggerne må bli mindre. Kommunestyret er opptatt av økt offentlighet og tilgjengelighet, og ønsker at kommunestyremøtene i Orkdal overføres direkte på internett.

Kommunestyret ber om at rådmannen legger frem en egen sak med økonomiske konsekvenser og tekniske muligheter for direkteoverføring av kommunestyremøter på internett.

Dette må ses i sammenheng med Rådmannens forslag om ny hjemmeside for Orkdal kommune.

Frist innen utgangen av **mars 2016**.

#### Barn skaper livsglede.

Norge Rundt hadde for en tid tilbake et innslag fra Herøy kommune i Nordland fylke, hvor skolen lyktes med samarbeid med sykehjemmet om å få til en besøksordning av skolens 4. klasser. Elever fra 4 klasse "adopterer" en gruppe eldre ved sykehjemmet og følger disse fram til 7 klasse. Hensikten er å skape gjensidig respekt og forståelse for hverandre. Elevene lærer av de eldre (strikking, treskjæring osv). Spill og lek, lese høyt fra bøker, aviser og sang. Samtaler om barn og eldre før og nå. Mange barn har ikke kontakt med den eldre generasjonen lenger og med økt innvandring er det mange barn som totalt mangler kontakt med "besteforeldregenerasjonen".

Kommunestyret ønsker et slikt prosjekt i Orkdalsskolen, og ber Rådmannen fremmer sak om temaet i Hovedutvalg for Oppvekst og Omsorg

**innen 1. april 2016.**

#### Serviceerklæringer.

For noen år tilbake ble det innført en ordning med serviceerklæringer ute på avdelingene. Ordningen ser ut til å ha blitt lagt til side. Flertallsgruppen mener at serviceerklæringer er med på å skape avklaringer i brukernes forventninger i det kommunale tjenestetilbudet. Derfor ønsker flertallsgruppen om at denne ordningen gjeninnføres. Rådmannen fremmer egen sak om temaet

**innen 1. juli 2016.**

#### Kommunalt avløp Knyken.

Det er rapportert at det er noen mangler ved avløpet/kloakkanlegget i Knyken. Flertallsgruppen ber om at Rådmannen utreder mulighetene og kostnadene ved å koble Knyken til det kommunale avløpssystemet, og at man vurderer en investering i neste handlingsprogram.



**Frist: 1. august 2016.**

#### Kulturminneplan

Rådmannen peker i sin strategi på at Orkdal kommune mangler betydelige tjenester innenfor kulturvernområdet. Orkdal historielag har spilt inn behov for et omfattende kulturminneplanarbeid i kommunen, Thamspaviljongen skal gjenreises i Orkdal, Stiftelsen Orkdal bygdetun har store uløste oppgaver, og lokalhistorie, særlig med vekt på Thamshistorien, har fått et stort fokus i Orkdal.

Samtidig er det kommet en invitasjon fra MiST og Sør-Trøndelag historielag om å spleise på en regionkonservator/-historiker på området med arbeidssted ved Orkla industrimuseum. Dette er et skissert samarbeid mellom STFK og MiST samt Orkdal, Meldal og Rennebu kommuner.

I både bygge- og plansaker etterspørres en større plan for hvilke kulturminner vi skal ta vare på. Det er viktig at vi får på plass en plan som kan vise en oversikt over aktuelle kulturminner, samt hvordan vi på best mulig vis kan ta vare på disse på en fornuftig måte før det er for seint – og før vi har mistet enda flere historiske vitner.

Flertallsgruppen ønsker å satse sterkere på kulturminnearbeid og ber om at en utredning av satsningsområder og finansiering legges fram for Kulturutvalget innen 1. mai 2016.

#### Bedre kollektivtilbud i Orkdal

Orkdal har et godt busstilbud – særlig i nedre del av kommunen og i retning Trondheim. Men med f.eks. 5 takstsoner bare i Orkdal er busstilbudet ikke tilrettelagt for bruk innen kommunens grenser. Derfor får Rådmannen i oppgave å kontakte fylkeskommunen/AtB om følgende:

- Vi ønsker én takstzone innad i Orkdal: Nå koster f.eks. ordinær billett Svorkmo-Orkanger kr.66, mens Børsa-Trondheim koster kr.38. Med lavere takst vil flere barn/unge kunne bruke buss til fritidsaktiviteter. AtBs app (Mobillett) fungerer heller ikke sør for Fannrem, og det oppnås derfor ikke rabatt på enkeltbilletter.
- Vi ønsker å kunne reise gratis med barn i helgene slik som i Stor-Trondheim. Der kan voksne ta med inntil 4 barn gratis per løste voksenbillett innenfor Stor-Trondheim (kr. 38). I/fra Orkdal må betale fullpris for voksen og rabatterte billetter for egne barn (f.eks. Orkdal-Trondheim ca. kr.100 for voksen, pluss barnebillettene).
- Barnehagene og skolene i Orkdal har et økende behov for å bruke buss, f.eks. til bruk av Orklahallen, Klatrehallen og til et framtidig svømmeanlegg/folkehelsesenter. Behovet har blitt forsterket av at AtB har begrenset skoleelevenes muligheter for å ta med sykkel på bussen til skolen. Vi ønsker derfor en avtale som gir skoler og barnehager mulighet for å bruke rutebusser «gratis» i skoletida, slik de har i Trondheim.

**Frist 01.10.2016**

HALLEIE:

Flertallsgruppen ønsker å vurdere reduserte utleiepriser i Orklahallen. Rådmannen bes utrede ulike modeller for å redusere utleieprisene, spesielt for aldersgruppene under 18-19 år.

Frist 01.05.16

**Grønørbrua, trafiksikkerhet:** Rådmannen utreder i samråd med Statens vegvesen kostnader, kostnadsfordeling og tekniske løsninger for å få til bredt nok fortau til at det kan brøytes. Aktuell løsning er å snevre inn til ett kjørefelt med lysregulering.

Frist: 1.mai 2016.

**Bakgrunn:** Grønørbrua er skolevei Råbygda-Orkanger og forbindelsen mellom for myke trafikanter mellom Råbygda og Idrettsparken, hallene, Gammelosen og sentrum. Brua representerer et sikkerhetsmessig standardbrudd som reduserer nytteverdien av hele gang- og sykkelvegen. Den fører til at barn blir kjørt eller tar skolebuss i stedet for å sykle. Sikring av brua vil ha effekt både på trafiksikkerhet, folkehelse og miljø. Tiltaket kan reverseres ved bygging av separat gang- og sykkelbru. Det er uklart når det evt. vil skje.

**El-sykler for ansatte** Rådmannen legger fram forslag til ordning med el-sykler for ansatte i Orkdal kommune, inkludert oversikt over hvilke tjenester som er aktuelle. Frist: 1. mai 2016.

Bakgrunn: El-sykler vil erstatte korte bilturer med miljøvennlig transport, redusere kostnader til bilhold og virke helsefremmende/ redusere sykefravær.

Frist: 1. mai 2016.

**Program for redusert bilkjøring til skolene:** Rådmannen lager program som kombinerer trafiksikkerhet og holdningsskapende arbeid i samarbeid mellom skolene og FAU med mindre bilbruk som formål.

Frist: 1. august 2016

**Folkebiblioteket** Rådmannen legger fram forslag til utvidet bruk og åpningstid ved biblioteket. Aktuelle tiltak er:

Nye tilbud for et økende antall flyktninger

Frist: 1. mai 2016.

**Gjennomføring av gang- og sykkelveiplanen i Orkdal** Orkdal har en god gang-sykkelveiplan som omfatter mange gang- og sykkelveier som ikke er gjort ferdige, selv om flere har vært ferdig regulert i mange år.

Rådmannen legger fram en plan for snarest mulig å realisere det som gjenstår på Orkdals gang- og sykkelveiplan, område for område. For å redusere trafikkbelastningen i sentrale deler av kommunen må vi gjøre det praktisk og fordelaktig å ferdes til fots og på sykkel. Det vil redusere biltrafikken til og fra barnehager, skoler og butikker, bedre folkehelsen og redusere svevestøv, støy og klimagassutslipp og i større grad skille myke trafikanter fra biltrafikken.

**Helse og omsorg, bruk av flere heltidsstillinger** Kommunestyret ber Rådmannen utrede en mulighetsstudie for økt bruk av antall heltidsstillinger innenfor Helse- og Omsorg. Herunder muligheter for gjennomføring av et eventuelt prøveprosjekt hvor én eller flere avdelinger i sin helhet bemannes av 100%-stillinger.

Mål:

- Oppnå mer fastsatte og forutsigbare turnusordninger
- Redusere bruk av vikariat og tilkallingshjelp

- Se på hvorvidt bruk av heltidsstillinger kan påvirke sykefravær, arbeidsmiljø, ansattes stabilitet, forutsigbarhet og trivsel

Frist for fremlegging av mulighetsstudie:

1. juni 2016.

## 2.2 Rådmannens forslag til budsjettvedtak korrigert for kommunestyrets endringer

### 2.2.1 Skattøre

Ved utskrivning av forskuddsskatt til kommunen for 2016 settes skattøre til øverste sats.

### 2.2.2 Betalingssatser

#### 2.2.2.1 Brukerbetaling i barnehage

Kr. 2 655,- pr måned for helklass fra 1. januar 2016. Betalingssatser for redusert plass justeres tilsvarende.

Moderasjon for søsken nr. 2 er 30 % og søsken nr. 3 eller flere er på 50 %.

Betaling for kost kommer i tillegg, og økes fra 270 til 280 kr. / mnd.

De er innført moderasjonsordninger i barnehage. Husholdninger med lav inntekt skal ikke betale mer enn 6 % av inntekten for en barnehageplass begrenset oppad til makspris. Husholdninger med inntekt under 486 750 kr i 2016 vil ha rett på redusert foreldrebetaling.

Gratis kjernetid i 20 timer er innført for fire- og femåringen samt barn med utsatt skolestart for husholdninger med lav inntekt. Inntektsgrensen er satt til 417 000 kr i 2016.

#### 2.2.2.2 Tilskudd til ikke-kommunale barnehager

Endelige satser for tilskudd til ikke-kommunal barnehage fastsettes i januar.

Foreløpige satser for 2016 er:

Driftstilskudd per heltidsplass	2016
0-2 år	176 180
3-6 år	84 898
<b>Tilskudd kapital</b>	
0-6 år	8 800
<b>Totalt tilskudd</b>	
0-2 år	184 980
3-6 år	93 698

#### 2.2.2.3 Brukerbetaling skolefritidsordning

Satsene øker med 2,7 %. Betalingssatsene blir da som følger fra 1.1.2016:

Foreldrebetaling	Budsjett 2016	Budsjett 2015
Inntil 11 t per uke	1 197 kr/mnd.	1 165 kr/mnd.

12 t eller mer per uke	1 913 kr/mnd.	1 862 kr/mnd.
------------------------	---------------	---------------

Betaling for kost kommer i tillegg, og øker med 2,7 %.

#### 2.2.2.4 Kulturskolen

Satsene økes med 2,7 %. Betalingsattsene blir da som følger:

Foreldrebetaling	Budsjett 2016	Budsjett 2015
Barn over 6 år	1 358 kr/semester	1 322 kr/semester
Barn inntil 6 år	709 kr/semester	690 kr/semester

Moderasjon for andre plass (søsken el. samme bruker) er 30 %. Moderasjon for tredje plass er 50 %.

#### 2.2.2.5 Praktisk bistand (Hjemmehjelp)

Satsen endres til statens maksimumssats for brukere med inntekt under 2G. Iht. forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester. De øvrige satsene økes med 2,7 %. Betalingsattsene blir da som følger:

Inntekt (1G = 90.068 pr. 1.5.15)	Budsjett 2016	Budsjett 2015
Inntil 2G (justeres iht. statens vedtak)	190 kr/mnd.	186 kr/mnd.
2G – 3G	528 kr/mnd.	514 kr/mnd.
3G – 4G	1 000 kr/mnd.	974 kr/mnd.
Over 4G	1 775 kr/mnd.	1 728 kr/mnd.

#### 2.2.2.6 Opphold i institusjon

Satsene er lik statens anbefalte maksimumssatser, iht. forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester. Satsen for 2015 var:

	2015
<b>Natt- eller dagopphold</b>	77 kr. Per natt eller dag
<b>Døgnopphold</b>	147 kr / døgn

#### 2.2.2.7 Leie av trygghetsalarmer

Leien holdes uforandret på 1.475 kr/år. Fakturering to ganger i året.

#### 2.2.2.8 Middagsmat levert fra institusjon

Prisene økes med 2,7 % fra 73 kr/porsjon i 2015 til 75 kr/porsjon i 2016.

#### 2.2.2.9 Utkjøring av tekniske hjelpemidler

Leie av tekniske hjelpemidler fra det kommunale lageret er gratis. Satsen for å kjøre ut hjelpemidler økes med 2,7 % fra 276 kr i 2015 til 283 kr i 2016.

### 2.2.2.10 Dagsenter Orkdal helsetun

Prisen endres med 2,7 % fra 175 kr/dag for 2015 til 180 kr/dag for 2016.

### 2.2.2.11 Årsavgift vann (eks. mva.)

Betalingssetene for 2016 økes med 6,4 % til 3.176 kr/år eks mva. for ett år.

	Budsjett 2016	Budsjett 2015
Vannforsyning	3.176 kr/år	2.984 kr/år

### 2.2.2.12 Årsavgift avløp (eks. mva.)

Betalingssetene for 2016 økes med 4,4 % til 4.207 kr/år eks mva. for ett år.

	Budsjett 2016	Budsjett 2015
Avløp	4.207 kr/år	4 028 kr/år

### 2.2.2.13 Årsavgift renovasjon (eks. mva.)

Årsavgiften holdes lik avgiften kommunen betaler til HAMOS. Satsene for 2016 holdes uendret fra 2015. Sats per år er eks. mva.

Årsavgift renovasjon	Budsjett 2016	Budsjett 2015
Renovasjon	2 450 kr/år	2 450 kr/år

### 2.2.2.14 Årsavgift slamtømming (eks. mva.)

Vedtatte satser i Hamos er:

- Oppmøtepris 680 kroner per anlegg
- Tømming fra slamavskiller 430 kroner per m<sup>3</sup>
- Tømming fra tett tank 365 kroner per m<sup>3</sup>

Årlig påslag per anlegg til Orkdal kommune økes fra 200 kr til 333 kr. Satser er eks. mva.

### 2.2.2.15 Årsavgift feiing (eks. mva.)

Betalingssetene for 2016 økes med 37 % til 358 kroner per år.

Årsavgift feiing	Budsjett 2016	Budsjett 2015
Feiing hvert 2. år	358 kr/år	261 kr/år
1 feiing pr. år	454 kr/år	331 kr/år

### 2.2.2.16 Betalingsregulativ for byggesaker

Betalingsregulativet økes med 2,7 %.

Med unntak av:

Maksimalpris for lagerbygg, haller og driftsbygninger. (Settes lik byggesaksgebyr på 500 m2. Endres fra 250 m2 og 21.299 kr)	32 170
Registrering av tiltak som er unntatt søknadsplikt (Ny pga. lovendring)	500
Registrering av bygninger som er unntatt søknadsplikt når kommunen må etterspørre opplysninger kr. 1.000	1000
Midlertidig brukstillatelse (Ny pga. lovendring)	1 127

#### Differensiering av ulovlighetssaker, tidligere en sats på 5.000 kr vedtatt i 2014

Tiltak som er bygd/igangsatt uten at søknad er innsendt	10 000
Tiltak som er bygd/igangsatt hvor tiltakshaver i ettertid uoppfordret har søkt	5 000
Tiltak igangsatt/tatt i bruk etter at søknad er sendt, men før tillatelse foreligger	3 000
Tiltak som er tatt i bruk før brukstillatelse/ferdigattest	5 000

#### 2.2.2.17 Betalingsregulativ for oppmålingsaker

Betalingsregulativet økes med 2,7 %.

#### 2.2.2.18 Gebyr for behandling av private planforslag

Betalingsregulativet økes med 2,7 %.

#### 2.2.2.19 Gebyr for graving i vei

Det innføres et gebyr for graving i kommunale veier på 3 500 kr.

#### 2.2.2.20 Husleie i kommunale leiligheter/boligbygg og lokaler som ikke reguleres ut fra kontrakt

Leieprisen for kommunale leiligheter øker i henhold til Husleielovens bestemmelser; generell økning tilsvarende økning i konsumprisindeksen. Regulering skjer fortløpende.

Ved inngåelse av nye kontrakter tilpasses leien til "gjengs leie" for tilsvarende boforhold i Orkdal, forsiktig vurdert. Husleien i pensjonist- og omsorgsboliger endres kun i henhold til endringer i konsumprisindeksen. Leie for lokaler som ikke reguleres i samsvar med inngått kontrakt økes med 2,7 % fra 1.1.16.

Leieprisen i kulturhuset og rådhuset økes med 2,7 %.

#### 2.2.2.21 Billettpriser på bad/svømmehaller

Prisene for enkeltbillett økes med kr. 5,- og sesongkort økes med 2,7 %.

	2016	2015
--	------	------

	Voksne	Barn	Voksne	Barn
Enkeltbillett	75	35	70	30
Sesongkort	566	218	551	212

#### 2.2.2.22 Utleiepriser Orklahallen

Satsene økes med 2,7 %.

#### 2.2.2.23 Avgifter til kirken

Festeavgift for innenbygdsboende per 5 år økes fra 750 kr til 875 kr, ellers holdes satsene uforandret for 2016

Avgiftstype	Budsjett 2016		Budsjett 2015	
	Innenbygds	Utenbygds	Innenbygds	Utenbygds
Meditasjonsspill	700 kr	700 kr	700 kr	700 kr
Seremoni inkl. kistegravlegging/urnenedsetting	0 kr	3 000 kr	0 kr	3 000 kr
Kun kistegravlegging	0 kr	1 500 kr	0 kr	1 500 kr
Kun nedsetting av urne	0 kr	750 kr	0 kr	750 kr
Festeavgift reservert/allerede festa kiste-/urnegrav per 5 år	875 kr	1000 kr	750 kr	1000 kr

#### 2.2.2.24 Fellingsavgift for elg og hjort

Fellingsavgiften følger de til enhver tid fastsatte maksimalsatser fastsatt av miljødirektoratet. Satsene for budsjett 2015 angir siste vedtatte maksimalsats.

	Satser 2015
<b>Elg</b>	
• Voksent dyr	510 kr
• Kalv	300 kr
<b>Hjort</b>	
• Voksent dyr	390 kr
• Kalv	236 kr

#### 2.2.2.25 Tomtepriser

Tomtepriser på næringsareal fastsettes individuelt for den enkelte tomt etter vurdering i formannskapet.

#### 2.2.2.26 Økonomisk støtte til livsopphold

Ungdoms- og korttidssatsene økes med 2,7 %.

For øvrig settes økonomisk støtte til livsopphold lik gjeldende statlige veiledende satser.

## 2.2.3 Øvrige budsjettvedtak

### 2.2.3.1 Avsetting til fond

Renter på bundne drifts- og investeringsfond avsettes. Renter på øvrige fond disponeres til saldering av driftsbudsjettet. Regulerings- og konsesjonsavgift for kraftutbygging tilføres kraftfondet.

### 2.2.3.2 Bruk av bundne fond

Rådmannen får fullmakt til å budsjettregulere bruk av bundne fond.

### 2.2.3.3 Godtgjøring til ordfører og varaordfører

Ordførerens godtgjørelse settes lik satsen som en stortingsrepresentant får.

Varaordførerens godtgjørelse fastsettes i egen sak til Kommunestyret.

### 2.2.3.4 Investeringene

Tallene i investeringsbudsjettet er gjeldende øvre rammer for prosjektene. Kommunestyret delegerer til rådmannen å godkjenne oppstart av tiltakene innenfor rammene. Det delegeres til rådmannen å foreta nye låneopptak og godkjenne lånevilkår, herunder binde rente og velge långiver for inntil 172 050 000 kr i henhold til oversikten under.

Låneopptak 2016	
Investeringer vannforsyning	72 150 000
Investeringer i avløp	25 800 000
Evjen skole	15 000 000
Leiligheter Rosenvik	16 000 000
Samlokalisering driftsenhetene	12 000 000
EPC bygninger	6 500 000
Orklaparken del II	2 500 000
Aktivitetshuset	1 600 000
Kjøp av lastebil til vei	1 500 000
E-kommune	1 000 000
Gatelys – overtakelse staten	300 000
Etablering datarom 2	500 000
Lønns- og personalsystem	200 000
Trekkør fiber	1 000 000
Velferdsteknologi	500 000
Brannvarslingsanlegg Gjølme skole	500 000
Formidlingslån	15 000 000



Låneopptak 2016	
<b>Totalt</b>	<b>172 050 000</b>

### **2.2.3.5 Refinansiering av eldre gjeld**

Rådmannen delegeres myndighet til å ta opp lån til finansiering av eldre gjeld og til å slå sammen løpende lån. Rådmannen har fullmakt til å godkjenne endrede lånebetingelser, herunder å binde renten på alle eksisterende lån.

### **2.2.3.6 Lønnsreguleringer**

Til lønnsregulering i 2015 er det avsatt 11,4 mill. kr.

Rådmannen gis fullmakt til å foreta nødvendige budsjettkorrigeringer når forhandlingene er ferdige.

## 2.2.4 Obligatoriske budsjettskjema

Vedlagte budsjettskjema vedtas:

### 2.2.4.1 Budsjettskjema 1 A – Driftsbudsjettet

	Regnskap	Reg. bud.	Økonomiplan 2016 - 2019			
Tall i 1 000 kroner	2014	2015	2016	2017	2018	2019
<b>FRIE DISPONIBLE INNTEKTER</b>						
Skatt på inntekt og formue	-233 367	-244 684	-261 255	-261 255	-261 255	-261 255
Ordinært rammetilskudd	-320 574	-328 770	-334 781	-335 582	-335 462	-335 342
Eiendomsskatt	0	0	0	0	0	0
Andre direkte eller indirekte skatter	-1 375	-2 000	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Andre generelle statstilskudd	-10 249	-12 497	-4 823	-4 471	-4 018	-3 954
<b>Sum frie disponible inntekter</b>	<b>-565 565</b>	<b>-587 951</b>	<b>-602 359</b>	<b>-602 808</b>	<b>-602 235</b>	<b>-602 051</b>
<b>FINANSINNTEKTER/-UTGIFTER</b>						
Renteinntekter og utbytte	-23 833	-22 420	-16 096	-16 033	-15 970	-15 905
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)	-60	0	0	0	0	0
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	18 371	22 352	23 385	25 269	25 647	25 086
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	27 568	30 620	34 023	37 949	39 887	40 724
<b>Netto finansinntekter/-utgifter</b>	<b>22 046</b>	<b>30 552</b>	<b>41 312</b>	<b>47 185</b>	<b>49 564</b>	<b>49 905</b>
<b>AVSETNINGER OG BRUK AV AVSETNINGER</b>						
Til dekning av tidligere års regnskapsmessige merforbruk	0	0	0	0	0	0
Til ubundne avsetninger	20 434	17 008	10 615	9 163	8 807	8 358
Til bundne avsetninger	338	275	275	275	275	275
Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk	-4 107	-5 544	0	0	0	0
Bruk av ubundne avsetninger	-4 298	-1 180	0	0	0	0
Bruk av bundne avsetninger	0	0	0	0	0	0
<b>Netto avsetninger</b>	<b>12 368</b>	<b>10 559</b>	<b>10 890</b>	<b>9 438</b>	<b>9 082</b>	<b>8 633</b>
<b>FORDELING</b>						
Overført til investeringsregnskapet	2 757	6 695	3 778	2 228	2 228	2 228
Til fordeling drift	-528 394	-540 145	-546 379	-543 957	-541 361	-541 285
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	522 850	540 146	546 379	543 957	541 360	541 285
<b>Regnskapsmessig merforbruk (+) / mindreforbruk (-)</b>	<b>-5 545</b>	<b>1</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>-1</b>	<b>0</b>

### 2.2.4.2 Budsjettskjema 1B – Til fordeling drift

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan 2016-2019			
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
1 Rådmannen	46 566	60 775	56 340	59 179	61 137	64 537
2 Skole	110 608	118 389	121 365	121 249	121 235	121 222
3 Barnehage	78 297	77 744	78 966	79 067	79 066	79 066
4 Pleie og omsorg	162 703	160 285	165 643	168 607	167 058	165 476
5 Helse	75 716	73 718	76 537	76 536	75 935	75 936
6 Kultur og fritid	13 099	13 339	13 869	13 569	13 569	13 569
7 Avgiftsbelagte tjenester	-16 410	423	0	0	0	0
8 Tekniske tjenester	52 269	52 650	51 220	48 039	47 363	47 354
9 Motposter avgb. Tj	0	-17 177	-17 561	-22 289	-24 003	-25 875
Sum fordelt	522 850	540 146	546 379	543 957	541 360	541 285

### 2.2.4.3 Budsjettskjema 2 A – Investeringsbudsjettet

	Regnskap	Reg. bud.	Økonomiplan 2016 - 2019			
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
<b>Tall i 1 000 kroner</b>						
<b>INVESTERINGSBEHOV</b>						
Investeringer i anleggsmidler	72 875	180 625	178 900	77 750	48 870	32 200
Kjøp av aksjer og andeler	1 807	1 773	2 228	2 228	2 228	2 228
Utlån og forskutteringer	10 836	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000
Avdrag på lån	5 706	2 262	2 576	2 640	2 699	2 759
Avsetninger	29 500	1 051	0	0	0	0
<b>Årets finansieringsbehov</b>	<b>120 724</b>	<b>200 711</b>	<b>198 704</b>	<b>97 618</b>	<b>68 797</b>	<b>52 187</b>
<b>FINANSIERING</b>						
Bruk av lånemidler	-72 786	-135 721	-192 350	-92 750	-63 870	-47 200
Inntekter fra salg av anleggsmidler	-28 607	-1 510	0	0	0	0
Tilskudd til investeringer	0	-24 698	0	0	0	0
Kompensasjon for merverdiavgift	-6 291	-493	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	-4 648	-3 202	-2 576	-2 640	-2 699	-2 759
Andre inntekter	0	0	0	0	0	0
<b>Sum ekstern finansiering</b>	<b>-112 332</b>	<b>-165 624</b>	<b>-194 926</b>	<b>-95 390</b>	<b>-66 569</b>	<b>-49 959</b>
Overføring fra driftsbudsjettet	-2 757	-6 695	-3 778	-2 228	-2 228	-2 228
Bruk av avsetninger	-5 635	-28 392	0	0	0	0
<b>Sum finansiering</b>	<b>-120 724</b>	<b>-200 711</b>	<b>-198 704</b>	<b>-97 618</b>	<b>-68 797</b>	<b>-52 187</b>
<b>Udekket / Udisponert</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

#### 2.2.4.4 Budsjettskjema 2B – Investeringer i anleggsmidler

	Økonomiplan 2016-2019 (i 1 000 kr)			
	2016	2017	2018	2019
Sum vannprosjekt	79 250	38 300	20 370	17 000
Sum avløpsprosjekt	39 000	16 800	19 100	13 800
119 Driftsbil veg	1 500	0	0	0
190 Gatelys - overtakelse staten	300	0	0	0
405 Aktivitetshuset	1 600	0	0	0
429 Orklaparken del II	3 100	0	0	0
457 Utbygging Evjen skole	15 000	20 000	8 000	0
461 Leiligheter Rosenvik	16 000	0	0	0
464 EPC bygninger	6 500	0	0	0
466 Samlokalisering driftsenhetene	12 000	0	0	0
470 Trekkør fiber	1 000	1 000	0	0
471 Massivtresatsing	0	400	400	400
496 Brannalarmanlegg Gjølme skole	500			
601 Investeringstilskudd Orkanger kirke	950			
624 Lønns- og personalsystem	200	0	0	0
677 E-kommune	1 000	1 000	1 000	1 000
679 Datarom 2	500	250	0	0
888 Velferdstekologi	500	0	0	0
<b>Investeringer i anleggsmidler</b>	<b>178 900</b>	<b>77 750</b>	<b>48 870</b>	<b>32 200</b>

### 3 Sammenfatning av vedtatte endringer med økonomiske konsekvenser

Dette avsnittet er tabellariske sammenfatninger av rådmannens forslag til handlingsplan korrigert for kommunestyrets endringer.

#### 3.1 Endringer for driftsenhetene

Tiltak i 1 000 kr	Økonomiplan 2016-2019 (i 1 000 kr)			
	2016	2017	2018	2019
<b>Rådmannen</b>				
Økonomimedarbeider økonomiavdelinga 40 %, flyktning	240	240	240	240
Thams ressurscenter – Næringsfondet	100	100	100	100
Lensa - Næringsfondet	40	40	40	
Tine – melkeprosjekt – Næringsfondet	63			
Næringsplan Orkdalsregionen	275	275		
Samarbeid med kunnskapsmiljø	100	100	100	100
Innsparing politikerlønn	-230	-230	-230	-230
Investeringsstilskudd Orkanger kirke	950			
Markedsføring	300			
<b>Grunnskole og sfo</b>				
Styrking av naturfag 5. – 7. trinn	176	246	246	246
<b>Barnehage</b>				
Kompensasjon for redusert foreldrebetaling og gratis kjernetid	1 000	1 000	1 000	1 000
Videreføring av leie Kløvervollen	1 283	3 197	3 197	3 197
<b>Helse og omsorg</b>				
Omsorgsbolig med heldøgns omsorg- utredningsmidler		750		
Styrking helsetunet	1 000	1 000	500	0
Hverdagsrehabilitering 3-årig prosjekt	1 082	1 082	1 082	0
Omstillingsfond eldreomsorgen	1 000	1 000	1 000	1 000
<b>Helse og Familie</b>				
30 % helsesøster fra 2017. Flyktning		192	192	192
Kommunepsykolog	200	200	200	600
Økt stilling fysio- ergoterapitjenesten (hverdagsrehabilitering)	400	400	400	
Økt ramme Ungdomspatroljen	70	70	70	70
Ingen prisøkning trykksalarmer	53	85	85	85
<b>Barneverntjenesten</b>				
Økt ramme	600	600		
<b>NAV</b>				
NAV drift 75 % saksbehandler. Flyktning	431	431	431	431
<b>Kvalifisering og arbeidstrening</b>				
Flyktningetjenesten 1 stilling miljøarbeider	669	1 300	1 300	1 300
Flyktningetjenesten 1 stilling introduksjon	511	511	511	511
Kvalifisering og arbeidstrening drift/etablering	1 000	1 000	1 000	1 000
Økning i introduksjonsstønad	3 000	5 000	5 000	5 000
Orkdalstorget drift 1 stilling	508	508	508	508
Prosjektleder bolig. Flyktning	500	500	500	500
Voksenopplæringa 100 % lærer 50 % sekr.	957	957	957	957
Dekkes av tilskudd				
Hjelpemiddellager medisinsk utstyr/hjelpemidler	100	300		
<b>Kultur og fritid</b>				
Digital utvikling – bruk av enhetens overskuddsfond	150			
Ekstrahjelp Ungdomsarbeid – bruk av enhetens overskuddsfond	100			
Digital kultursti	200			
Støtte til kultursatsinger	100			
<b>Tekniske tjenester</b>				

Opprettelse fond maskiner/ kjøretøy (dekket av egen drift)	500	500	500	500
Ny lastebil	1 500			
Trekkør fiber	1 000	1 000		
Tresatsingen (Studentprosjekt)	0	400	400	400
Brannalarmanlegg Gjølme skole	500			
Kløvrevollen barnehage	289	569	569	569
Gartnerarbeid/forskjønnelse av byen Orkanger	200	200	200	200
Orkanger torg	100			
Lys Orklaparken	600			
<b>Felles</b>				
Fondsavsetning nærmiljøanlegg	500			
Fondsavsetning idrettsanlegg	1 500			

### 3.2 Vedtatte investeringer

Økonomiplan 2016-2019 (i 1 000 kr)				
	2016	2017	2018	2019
<b>Sum vannprosjekt</b>	79 250	38 300	20 370	17 000
<b>Sum avløpsprosjekt</b>	39 000	16 800	19 100	13 800
<b>119 Driftsbil veg</b>	1 500	0	0	0
<b>190 Gatelys - overtakelse staten</b>	300	0	0	0
<b>405 Aktivitetshuset</b>	1 600	0	0	0
<b>429 Orklaparken del II</b>	3 100	0	0	0
<b>457 Utbygging Evjen skole</b>	15 000	20 000	8 000	0
<b>461 Leiligheter Rosenvik</b>	16 000	0	0	0
<b>464 EPC bygninger</b>	6 500	0	0	0
<b>466 Samlokalisering driftsenhetene</b>	12 000	0	0	0
<b>470 Trekkør fiber</b>	1 000	1 000	0	0
<b>471 Massivtresatsing</b>	0	400	400	400
<b>496 Brannalarmanlegg Gjølme skole</b>	500			
<b>601 Investeringstilskudd Orkanger kirke</b>	950			
<b>603 Egenkapitaltilskudd KLP</b>	2 228	2 228	2 228	2 228
<b>624 Lønns- og personalsystem</b>	200	0	0	0
<b>677 E-kommune</b>	1 000	1 000	1 000	1 000
<b>679 Datarom 2</b>	500	250	0	0
<b>825 Formidlingslån</b>	15 000	15 000	15 000	15 000
<b>888 Velferdstekologi</b>	500	0	0	0
<b>Investeringer i anleggsmidler</b>	<b>196 128</b>	<b>94 978</b>	<b>66 098</b>	<b>49 428</b>

## 3.3 Avgiftsbelagte tjenester

### 3.3.1 Vannforsyning

Beregnet gebyrutvikling:

	2015	2016	2017	2018	2019
<b>Årsavgift</b>	2 984	3 176	3 436	3 703	3 900
<b>Avgiftsendring</b>	10 %	6,44 %	8,19 %	7,75 %	5,34 %

Vedtatte investeringer:

Tiltak (i 1000 kroner)	2015	2016	2017	2018	2019
Monsetjåren (etappe 1-3)	11 300				
Monsetjåren etappe 4 prosjektering	500				
Kvålsjåren	800		5 500	5 170	
Grunnvannsanlegg Steinshaugen	2 900	30 000	27 100		
Nytt høydebasseng				10 000	10 000
Tekniske installasjoner	500	500	500	500	500
Ombygging basseng Askardet					2 000
Undersøk høydebasseng Hovslund	100				
Problemstrek og kummer	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Dikesvegen/Eksisvegen	2 000	1 000			
Utbedring ledningsnett	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500
Ny hovedledning til Sundli trykkøkn.stasjon	300	4 800			
Sonevannmåling	400	400			
Sikring av dam Strømtjønna	200				
Godkjenning av Orkdal vannverk				200	
Andel tankbil			700		
Sikkerhetsledning Gangåsvatnet	0				
Vann Hardmoen	300	8 100			
Sjøledning Råbygda – Kjøra		18 500			
Monsetjåren etappe 4 vatn		10 000			
Utskifting pumper Songmoen		500			
Rehabilitering høydebasseng Rønningen		500			
Ny driftsbil vatn		500			
<b>Sum</b>	<b>23 800</b>	<b>79 250</b>	<b>38 300</b>	<b>20 370</b>	<b>17 000</b>

### 3.3.2 Avløp

Beregnet gebyrutvikling:

	2015	2016	2017	2018	2019
<b>Årsavgift</b>	4 028	4 207	4 372	4 586	4 828
<b>Avgiftsendring</b>	6 %	4,4 %	3,9 %	4,9 %	5,3 %

Vedtatte investeringer:

Tiltak (i 1000 kroner)	2015	2016	2017	2018	2019
Oppgradering GORA		1 000	3 000		
Oppgradering Vormstad RA	500	9 500			
Oppgradering Årlivoll RA		500	5 500		
Overføring Plassen – Årlivoll RA, prosjektering/utførelse)			500	3 800	
Oppgradering Hoston RA og utvidelse nett				500	7 000
Dammen RA					
Rehabilitering pumpestasjon Sykehusbekken		3 500			
Pumpestasjoner rehabilitering årlig	0	1 200	1 200	1 200	1 200
Nytt ledningsnett Togstadjåren	5 000	4 200			
Nytt Ledningsnett Monsetjåren, avløp	4 350				
Nytt ledningsnett Monsetjåren, trinn 4 prosjektering	500	2 300			
Bakkmoen pumpestasjon, nytt ledningsnett				2 000	
Oppgradering ledning Torshus– Solhuskjela			1 000	1 000	
Rehabilitering Dikesvegen/Eksisvegen (med vann)	2 000	1 000			
Omlegging Sundli avløpsledning (med vann)	300	3 000			
Rehabilitering Kvamsbakkan	750				
Overvannsledning Aunemogjerdet	500	3 300			
Overvannsledning OTI		500			
Pumpeledning Solhuskjela		2 400			
Rehabilitering til separatsystem, forsterking av ledningsnett	2 000	4 000	4 000	4 000	4 000
Spylebil/driftsbil				5 000	
Tekniske installasjoner	600	600	600	600	600
Nødoverløp fra pumpestasjoner	400	400	400	400	400
Regnvannsoverløp	600	600	600	600	600
Oppgradering avløp Kjøra		1 000			



<b>Sum</b>	<b>15 700</b>	<b>39 000</b>	<b>16 800</b>	<b>19 100</b>	<b>13 800</b>
------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------

### 3.3.3 Feiing

Beregnet gebyrutvikling:

	<b>2015</b>	<b>2016</b>	<b>2017</b>	<b>2018</b>	<b>2019</b>
<b>Årsavgift</b>	261	358	373	373	373
<b>Avgiftsendring</b>	-10 %	37,1 %	4,4 %	0 %	0 %

### 3.3.4 Tømming av septiktanker

Det interkommunale selskapet HAMOS har overtatt ansvaret for tømming og deponering, og for innkreving av årsavgifter.

Vedtatte satser i Hamos er:

Oppmøtepris 680 kroner per anlegg

Tømming fra slamavskiller 430 kroner per m<sup>3</sup>

Tømming fra tett tank 365 kroner per m<sup>3</sup>

	<b>2015</b>	<b>2016</b>	<b>2017</b>	<b>2018</b>	<b>2019</b>
<b>Årsavgift</b>	200	333	374	386	399
<b>Avgiftsendring</b>	-60 %	67 %	12 %	3,3 %	3,2 %

### 3.3.5 Renovasjon

Alle boligeiendommer skal ha renovasjon, og brukerne skal dekke alle kostnader med tjenesten. I Orkdal har det interkommunale renovasjonsselskapet HAMOS ansvaret for tjenesten.

Årsavgiften holdes uforandret på 2.450 kr per år.

## 3.4 Fondsavsetninger

Avsetninger (i 1000 kroner)	<b>R 2014</b>	<b>B 2015</b>	<b>2016</b>	<b>2017</b>	<b>2018</b>	<b>2019</b>
<b>Avsetning til disposisjonsfond</b>						
Avsetning til generelt disposisjonsfond	9 224	7 721				
Avsetning folkehelsestenter			6 129	6 677	6 321	5872
Avsetning nærmiljøanlegg			500			
Avsetning idrettsanlegg			1 500			
Omstillingsfond eldreomsorg			1 000	1 000	1 000	1000
Avsetning til flyktningefond	5 976	3 436	1 208	1 208	1 208	1 208

Avsetning til ressurskrevende brukere	278	278	278	278	278	278
Avsetning til trafikksikkerhetstiltak	200	200	200	200	200	200
Avsetning til oppmåling	140	140	140	140	140	140
Finansiering bilkjøp hjemmetjenesten	0	72	72	72	72	72
Avsetning lærlinger	0	323	0	323	0	323
Inndekking underskudd Grøtte skole	841	719	498	0	0	0
Fondsavsetting, støtte kultursatsinger			100			
Avsetning til maskinfond teknisk	0	0	500	500	500	500
<b>Avsetning til bundne fond</b>						
Avsetning til vilfondet	38	98	98	98	98	98
Avsetning til fond vannforsyning	0	0	294	0	0	53
Avsetning til fond avløp	56	0	656	0	130	159
Renteavsetning til bundne fond	338	275	275	275	275	275
<b>Uspesifiserte avsetninger</b>	9 352	2 650				
<b>Sum avsetninger</b>	<b>26 443</b>	<b>15 912</b>	<b>13 448</b>	<b>10 771</b>	<b>10 222</b>	<b>10 178</b>

### 3.5 Bruk av fond

Bruk av fond (i 1000 kroner)	R 2014	B 2015	2016	2017	2018	2019
<b>Bruk av disposisjonsfond</b>						
Bruk av lærlingefond	0	0	-323	0	-323	-323
Pedagogisk rådgiver barnehage			-247			
Ungdomskafe	0	-50	-50	-50	-50	-50
Bruk av flyktningefond	-120	-175	-820	-820	-120	-120
Bruk av overskuddsfond, jobbsentral NAV		-72	-749	-749	-680	0
Bruk av overskuddsfond, Digital utvikling kultur			-150			
Bruk av overskuddsfond, ekstrahj. Ungd.arb. Kultur			-100			
<b>Bruk av bundne fond</b>						
Bruk av næringsfondet	-626	-432	-1 103	-1 040	-765	-725
Bruk av næringsfondet, tuistinformasjon	-77	-106	-108	-108	-108	-108
Bruk av viltfondet	0	-70	-66	-66	-66	-66
Bruk av fond fiskeforvaltning	-48	-35	-36	-36	-36	-36
Bruk av fond Mjovatnet	0	-38	-9	-9	-9	-9
Bruk av fond vannforsyning	-3 630	0	0	-1 033	-509	
Bruk av avløpsfond	-321	-1 100	-1 200	-1 360	-500	-500
Bruk av feiefond	-42	-30	-80	0	0	0
Bruk av slamfond	0	-1	-50	-20	-10	0
<b>Uspesifisert bruk av fond 2014-2015</b>	-24 283	-10 896				
<b>Sum bruk av fond</b>	<b>-29 147</b>	<b>-13 005</b>	<b>-5 091</b>	<b>-5 291</b>	<b>-3 176</b>	<b>-1 937</b>

### 3.6 Økonomisk oversikt - drift

Tall i 1000 kroner	Regnskap	Reg. bud.	Økonomiplan 2016 - 2019			
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
<b>DRIFTSINNETEKTER</b>						
Brukerbetalinger	-47 055	-49 305	-49 036	-48 978	-48 978	-48 978
Andre salgs- og leieinntekter	-73 634	-73 431	-79 624	-84 039	-86 794	-89 228
Overføringer med krav til motytelse	-148 022	-130 356	-125 899	-122 632	-121 338	-121 336
Rammetilskudd	-320 574	-328 770	-334 781	-335 582	-335 462	-335 342
Andre statlige overføringer	-26 996	-28 680	-18 823	-18 660	-18 205	-17 952
Andre overføringer	-990	-388	-392	-392	-392	-392
Inntekts- og formuesskatt	-233 367	-244 684	-261 255	-261 255	-261 255	-261 255
Eiendomsskatt	0	0	0	0	0	0
Andre direkte og indirekte skatter	-1 993	-2 460	-1 960	-1 960	-1 960	-1 960
<b>Sum driftsinntekter</b>	<b>-852 631</b>	<b>-858 074</b>	<b>-871 770</b>	<b>-873 498</b>	<b>-874 384</b>	<b>-876 443</b>
<b>DRIFTSUTGIFTER</b>						
Lønnsutgifter	469 555	481 066	472 660	471 245	469 553	468 036
Sosiale utgifter	125 499	138 718	132 268	134 493	136 541	138 584
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunens tjenesteproduksjon	130 609	113 453	112 785	110 602	107 769	107 985
Kjøp av tjenester som erstatter kommunens tjenesteproduksjon	41 178	47 050	57 468	57 458	56 846	56 835
Overføringer	63 980	47 631	55 260	56 858	56 871	56 701
Avskrivninger	45 416	38 869	39 067	43 862	45 593	47 426
Fordelte utgifter	-5 884	-9 757	-11 738	-11 738	-11 738	-11 738
<b>Sum driftsutgifter</b>	<b>870 353</b>	<b>857 029</b>	<b>857 770</b>	<b>862 780</b>	<b>861 434</b>	<b>863 830</b>
<b>Brutto driftsresultat</b>	<b>17 722</b>	<b>-1 045</b>	<b>-14 000</b>	<b>-10 718</b>	<b>-12 950</b>	<b>-12 614</b>
<b>EKSTERNE FINANSINNETEKTER</b>						
Renteinntekter og utbytte	-23 836	-22 420	-16 096	-16 033	-15 970	-15 905
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)	-60	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på lån	-111	-91	-91	-91	-91	-91
<b>Sum eksterne finansinntekter</b>	<b>-24 008</b>	<b>-22 511</b>	<b>-16 187</b>	<b>-16 124</b>	<b>-16 061</b>	<b>-15 996</b>
<b>EKSTERNE FINANSUTGIFTER</b>						
Renteutgifter og låneomkostninger	18 297	22 254	23 284	25 168	25 546	24 985
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	27 568	30 620	34 023	37 949	39 887	40 724
Utlån	238	200	206	206	206	206
<b>Sum eksterne finansutgifter</b>	<b>46 104</b>	<b>53 074</b>	<b>57 513</b>	<b>63 323</b>	<b>65 639</b>	<b>65 915</b>
<b>Resultat eksterne finanstransaksjoner</b>	<b>22 096</b>	<b>30 563</b>	<b>41 326</b>	<b>47 199</b>	<b>49 578</b>	<b>49 919</b>
Motpost avskrivninger	-45 416	-39 120	-39 461	-44 189	-45 903	-47 775
<b>Netto driftsresultat</b>	<b>-5 598</b>	<b>-9 602</b>	<b>-12 135</b>	<b>-7 708</b>	<b>-9 275</b>	<b>-10 470</b>
<b>BRUK AV AVSETNINGER</b>						
Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk	-4 107	-5 544	0	0	0	0

Tall i 1000 kroner	Regnskap	Reg. bud.	Økonomiplan 2016 - 2019			
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Bruk av disposisjonsfond	-17 819	-2 532	-2 439	-1 619	-1 173	-493
Bruk av bundne fond	-7 222	-4 929	-2 652	-3 672	-2 003	-1 444
<b>Sum bruk av avsetninger</b>	<b>-29 147</b>	<b>-13 005</b>	<b>-5 091</b>	<b>-5 291</b>	<b>-3 176</b>	<b>-1 937</b>
<b>AVSETNINGER</b>						
Overført til investeringsregnskapet	2 757	6 695	3 778	2 228	2 228	2 228
Avsatt til dekning av tidligere års regnskapsmessige merforbruk	0	0	0	0	0	0
Avsatt til disposisjonsfond	23 490	14 745	12 125	10 398	9 719	9 593
Avsatt til bundne fond	2 954	1 167	1 323	373	503	585
<b>Sum avsetninger</b>	<b>29 200</b>	<b>22 607</b>	<b>17 226</b>	<b>12 999</b>	<b>12 450</b>	<b>12 406</b>
<b>Regnskapsmessig mer-/Mindreforbruk</b>	<b>-5 545</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>-1</b>	<b>-1</b>

Driftsinntekter	-852 631	-858 074	-871 770	-873 498	-874 384	-876 443
Netto driftsresultat	-5 598	-9 602	-12 135	-7 708	-9 275	-10 470
Resultatgrad	0,66 %	1,12 %	1,39 %	0,88 %	1,06 %	1,19 %

### 3.7 Økonomisk oversikt - investering

	Regnskap	Reg. bud.	Økonomiplan 2016 - 2019			
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
<b>Tall i 1000 kroner</b>						
<b>Inntekter</b>						
Salg driftsmidler og fast eiendom	-28 599	-1 510	0	0	0	0
Andre salgsinntekter	0	0	0	0	0	0
Overføringer med krav til motytelse	-776	-940	0	0	0	0
Koperasjon for merverdiavgift	-6 291	-493	0	0	0	0
Statlige overføringer	0	0	0	0	0	0
Andre overføringer	0	-24 698	0	0	0	0
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	0	0	0	0	0	0
<b>Sum inntekter</b>	<b>-35 667</b>	<b>-27 641</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>DRIFTSUTGIFTER</b>						
Lønnsutgifter	332	0	0	0	0	0
Sosiale utgifter	80	0	0	0	0	0
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunens tjensteproduksjon	65 438	177 477	177 950	77 750	48 870	32 200
Kjøp av tjenester som erstatter kommunens tjensteproduksjon	0	0	0	0	0	0
Overføringer	6 955	3 148	950	0	0	0
Avskrivninger	0	0	0	0	0	0
Fordelte utgifter	70	0	0	0	0	0
<b>Sum utgifter</b>	<b>72 875</b>	<b>180 625</b>	<b>178 900</b>	<b>77 750</b>	<b>48 870</b>	<b>32 200</b>
<b>Finanstransaksjoner</b>						
Avdrag på lån	5 706	2 262	2 576	2 640	2 699	2 759
Utlån	10 836	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000
Kjøp av aksjer og andeler	1 807	1 773	2 228	2 228	2 228	2 228
Avsatt til ubundne investeringsfond	29 500	1 051	0	0	0	0
Avsatt til bundne fond	0	0	0	0	0	0
<b>Sum finanstransaksjoner</b>	<b>47 849</b>	<b>20 086</b>	<b>19 804</b>	<b>19 868</b>	<b>19 927</b>	<b>19 987</b>
<b>Sum finansieringsbehov</b>	<b>85 058</b>	<b>173 070</b>	<b>196 904</b>	<b>99 918</b>	<b>68 797</b>	<b>42 187</b>
<b>Finansiering</b>						
Bruk av lån	-72 786	-135 721	-192 350	-92 750	-63 870	-47 200
Mottatte avdrag på utlån	-3 872	-2 262	-2 576	-2 640	-2 699	-2 759
Salg av aksjer og andeler	-8	0	0	0	0	0
Bruk av tidligere års udisponerte mindreforbruk	0	0	0	0	0	0
Overført fra driftsregnskapet	-2 757	-6 695	-3 778	-2 228	-2 228	-2 228
Bruk av disposisjonsfond	-3 761	-16 226	0	0	0	0

Bruk av ubundne investeringsfond	0	-12 166	0	0	0	0
Bruk av bundne fond	-1 875	0	0	0	0	0
<b>Sum finansiering</b>	<b>-85 058</b>	<b>-173 070</b>	<b>-198 704</b>	<b>-97 618</b>	<b>-68 797</b>	<b>-52 187</b>
<b>Udekket/udisponert</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

## 4 Bakgrunnsinformasjon fra rådmannens notat, korrigert for vedtatte endringer

### 4.1 Innledning

Kommune-Norge står overfor massive tjenesteutfordringer i et 15-20 års perspektiv. Orkdal kommune har allerede startet arbeidet med å møte disse utfordringene, men dette arbeidet må forsterkes, samordnes og systematiseres enda bedre. Tidlig innsats og forebygging er viktige verktøy innenfor flere tjenesteområder. Det er også arbeidet med å utvikle nye samarbeidsformer med privat sektor/frivilligheten. Rådmannen ønsker å bruke 2016 på å legge til rette for målrettede politiske prosesser for å utmeisle gode strategier for tidlig innsats og frivillighet.

Stortinget ønsker en utvikling med færre og mer robuste kommuner. I 2015 har det pågått et omfattende administrativt utredningsarbeid i samarbeid med kommunene Meldal, Agdenes, Skaun, Snillfjord og Rindal. Kommunestyrene skal gjøre endelig vedtak om eventuell kommunesammenslåing innen 1. juli 2016, noe som innebærer at perioden januar-april må brukes til å avklare hvilke kommuner som mener alvor med en sammenslåing med Orkdal. En eventuell sammenslåing vil ha store konsekvenser for Handlingsplanperioden 2016-2019.

I arbeidet med kommunereformen har Orkangers rolle som naturlig regionsenter blitt trukket fram som en styrke og en mulighet for hele regionen. Men, også uavhengig av en kommunesammenslåing er Orkanger i ferd med å ta en tydeligere posisjon som arbeids-, handels og næringscenter for et omland på 50.000 innbyggere. De valg man gjør for utvikling av Orkanger som småby, vil også i stor grad påvirke våre nabokommuner. Videre fortetting og byutvikling, en framtidrettet havneutbygging, og markedsføring og omdømmebygging blir prioriterte oppgaver i handlingsplanperioden.

Orkdal kommune er "Næringskommune nr. 1", noe som forplikter når det gjelder samhandling med næringslivet. I dette ligger tilrettelegging for å videreutvikle store næringer som industri og handel, men også stimulering til nyetableringer i samarbeid med kunnskapsmiljøene i Trondheim. For å styrke dette arbeidet er det i samarbeid med næringslivet utviklet en strategisk næringsplan for Orkdalsregionen.

På helse og omsorgsområdet er det ikke minst den demografiske utviklingen med en kraftig vekst i antall eldre over 80 år, som vil utfordre oss som tjenesteprodusent. Orkdal kommune har satset tungt på sykehjemsplasser i mange år, men for å møte framtidens utfordringer må kommunen utvikle en bedre mix av tjenester, tilpasset den enkelte brukers behov. Det betyr en sterkere satsning på tidlig innsats og forebygging, på å ta i bruk velferdsteknologi, på hverdagsrehabilitering, og ulike former for heldøgns omsorgsplasser. Det er viktig at brukerne

får det tilbudet i omsorgstrappa som de har behov for, og målsettingen er å legge til rette for at flest mulig skal få mulighet til å bo i egen bolig og mestre eget liv lengst mulig. Rådmannen anbefaler en utvidet satsing på hverdagsrehabilitering i handlingsplanperioden.

Tidlig og samordna innsats rundt barn og unge er også et fokusområde for Familie og velferd. Et av målene i kommunens samfunnsdel er at barn og voksne skal mestre egne liv, og de fleste innbyggerne i kommunen gjør det. Men for de som trenger bistand for å klare dette, er det viktig å utvikle gode tiltak som kan iverksettes så tidlig som mulig. Tidlig innsats kan for eksempel forebygge skjevutvikling hos barn og unge, frafall i videregående og hjelpe voksne som ikke mestrer foreldrerollen. Vi erfarer at det er behov for en bedre samordning av disse tiltakene på tvers av fagområder. I løpet av 2016 ansattes en ny kommunepsykolog som får hovedansvar for tidlig innsats og videreutvikling av det gode tverrfaglige arbeidet som er igangsatt i kommunen. I handlingsplanperioden blir det også en prioritert oppgave å få bedre kontroll på den økonomiske situasjonen i barnevernet, blant annet gjennom å erstatte kjøp av eksterne tjenester med egne tiltak.

Orkdal kommune har vært proaktiv i møtet med den store flyktningutfordringen, og sagt ja til å bosette flere flyktninger både i 2015 og 2016. Flyktningesituasjonen er imidlertid nå svært uoversiktlig, og det er vanskelig å forutse hvilke utfordringer vi vil stå ovenfor som kommune innenfor dette området i årene som kommer.

I dag er det altfor mange unge som faller fra videregående opplæring og dermed står i fare for å bli stående utenfor arbeids- og samfunnsnivå. Derfor må barnehagen og skolen legge til rette for et godt læringsmiljø og jobbe kunnskapsbasert og systematisk for at barna og elevene skal oppleve mestring og utvikling. Både i barnehage og skole må det fokuseres på grunnleggende ferdigheter som språk og begreper, i skolen lese, skrive og regneferdigheter. Dette forutsetter en fortsatt satsing på kompetanseheving i både barnehage og skole. Også innenfor oppvekstområdet er tidlig innsats og forebygging svært viktig. Tverrfaglig samhandling er avgjørende for å fange opp eventuelle utfordringer og gi den nødvendige veiledning og bistand. Da blir det viktig å bygge et tverrfaglig lag rundt barn og elever, der barnet/eleven selv og familien/foresatte er de viktigste aktørene.

Det er viktig for et regionsenter å ha gode tilbud innenfor kultur, idrett, friluftsliv og rekreasjon. Idrettslagene våre har bidratt til å bygge noen av landsdelens beste idrettsanlegg i henholdsvis Knyken og Idrettsparken ved hjelp av stor dugnadsinnsats. Mens Orklaparken, som er vedtatt og under utvikling, er svært viktig for nærfriluftslivet. Bygging av et folkehelsesenter/folkehelsebad og et regionalt kulturhus vil bidra til å styrke attraktiviteten til Orkdal. Begge de to investeringene er viktige og framtidsrettede, men rådmannen ser ingen mulighet til å finne rom for disse i investeringsbudsjettet for 2016. Derimot er det ønskelig å jobbe videre med prosjektene for å optimalisere utbyggings- og driftskonseptene. Thampaviljongen kan tidligst gjenreises i 2017, i mellomtiden må man avklare lokalisering, som henger sammen med utredningen om regionalt kulturhus.

Utfordringene er store, men Orkdal kommune har et godt utgangspunkt for å lykkes. En krevende men sunn kommuneøkonomi, og mange hundre kompetente og engasjerte medarbeidere som har "Glød og go'fot" som sin visjon og ledestjerne. Nyskapende, effektivitet og raushet er våre viktigste verdier. I møtet med de store samfunnsutfordringene er vi ikke minst avhengig av en fleksibel og dyktig organisasjon som evner å tenke nytt.

Orkanger, 11.11.2015

Morten Wolden  
rådmann



## 4.2 Visjon og overordnet mål

### 4.2.1 Glød og go'fot

*For å skape resultater sammen må vi skape en glød som frigjør energi og arbeidsglede. Vi vil bygge på «go'fot»-teorien som betyr at alle må få videreutvikle det de er gode på og vokse på det, samtidig som vi må ha god samhandling mellom alle aktører. Slik får vi brukt våre menneskelige ressurser best mulig for å møte framtidens utfordringer.*

Alle kommuner skal utføre en løpende kommuneplanlegging for å samordne sin aktivitet best mulig. Kommuneplanen skal inneholde en langsiktig del med mål og strategier og en kortsiktig del med handlingsplan og budsjett. Handlingsplanen skal vise konkrete mål og tiltak for å realisere de overordnede målene i kommuneplanen.

[Kommuneplanens arealdel](#) behandles i egen planprosess og ble revidert i 2014 og endelig vedtatt i 2015.

Utvikling i folketall vil være avgjørende for den kommunale virksomheten, og strategier for vekst er en viktig del av planarbeidet.

[Kommuneplanens samfunnsdel 2013 – 2025](#) sier noe om hvordan vi skal klare å gi et best mulig tjenestetilbud til innbyggerne og hva vi må gjøre for at det skal være godt å bo her. Den ble vedtatt i 2013 etter en omfattende planprosess.

Kommunens [utviklingsstrategi 2012-2015](#) og [arbeidsgiverstrategi 2012-2015](#) beskriver retningsvalgene innen utvikling i organisasjonen, rekruttering av nye medarbeidere og hvordan beholde dyktige medarbeidere.



## 4.2.2 Organisering

### 4.2.2.1 Politisk organisering



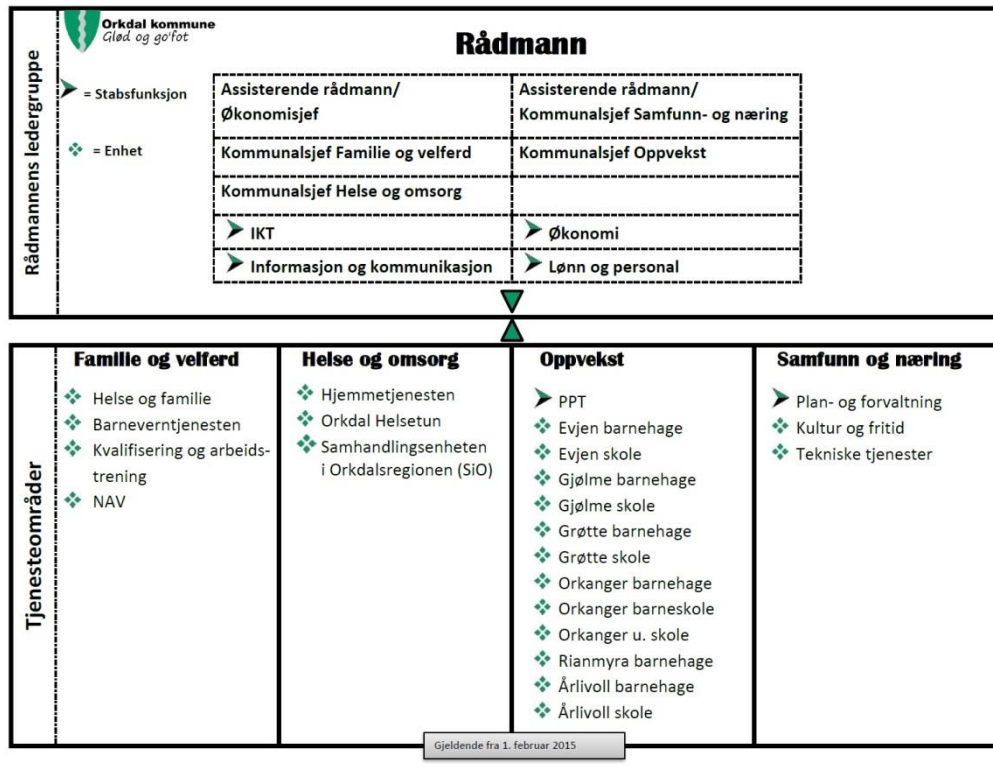
Lenke til: [Delegeringsreglementet](#)

Antall medlemmer i utvalgene:

- Kommunestyret: 35 medlemmer
- Formannskap: 11 medlemmer
- Hovedutvalg for oppvekst om omsorg: 11 medlemmer
- Hovedutvalg for forvaltning: 11 medlemmer
- Hovedutvalg for tekniske tjenester: 7 medlemmer

### 4.2.2.2 Administrativ organisering

Fra 1.2.2015:



## 4.3 Rammebetingelser

### 4.3.1 Befolkningsutvikling

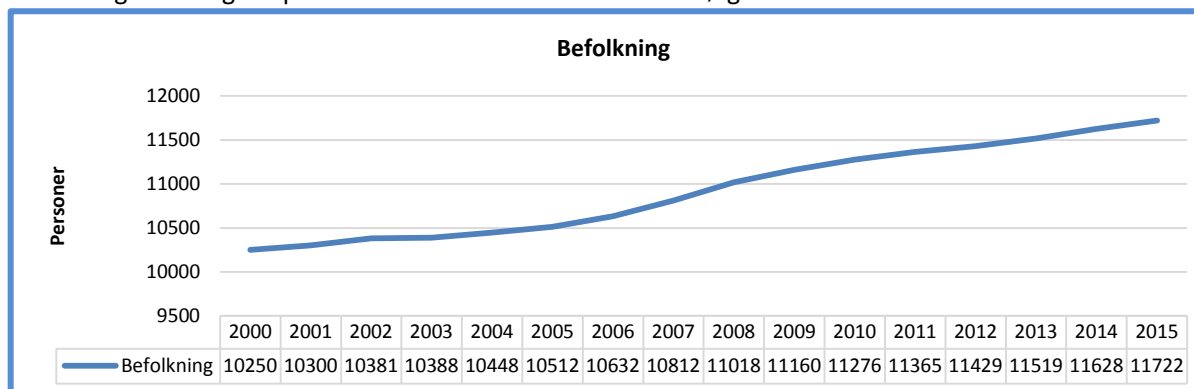
Befolkningsutviklingen i perioden 2009-2015 har vært som følger:

Pr 1. jan	1.1.2009	1.1.2010	1.1.2011	1.1.2012	1.1.2013	1.1.2014	1.1.2015
0	162	169	127	136	120	142	141
1-5	697	744	778	790	771	753	744
6-12	985	962	988	978	1 012	1 008	1 055
13-15	411	422	416	417	418	459	443
16-66	7 402	7 444	7 498	7 528	7 551	7 548	7 558
67-79	993	1 011	1 028	1 052	1 103	1 150	1 221
80-89	426	445	444	447	459	470	462
90+	84	79	86	81	85	98	98
<b>Sum</b>	<b>11 160</b>	<b>11 276</b>	<b>11 365</b>	<b>11 429</b>	<b>11 519</b>	<b>11 628</b>	<b>11 722</b>

Viktige utviklingstrekk:

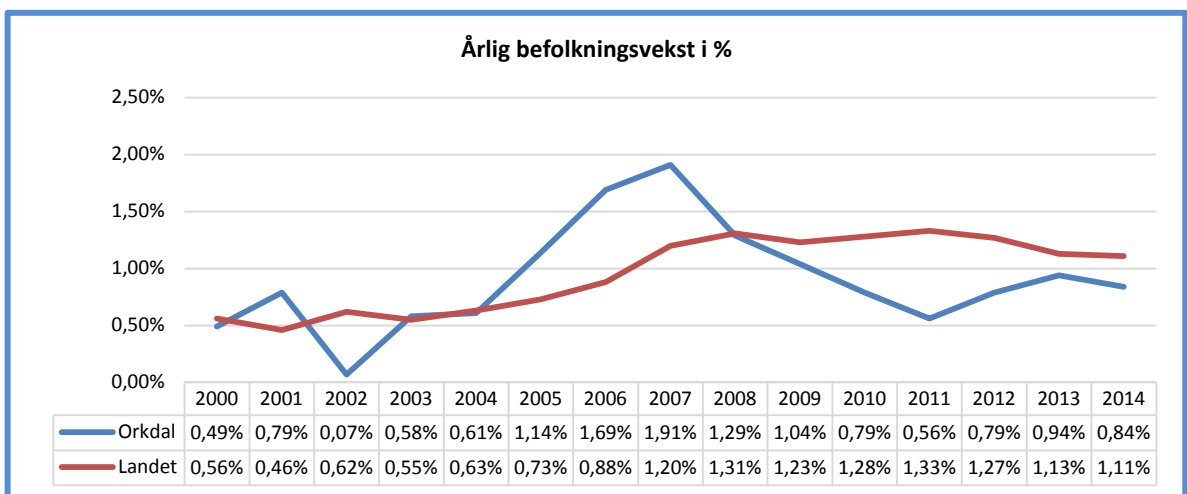
- Fødselstallet viser store variasjoner fra år til år. I 2010 var det oppe i 169, og i 2013 nede i 120, mens de siste årene har vært stabile med rett i overkant av 140. Store variasjoner gjør prognosene for behovet for barnehageplasser mer usikre.
- Aldersgruppa 1-5 år, definert som barn i barnehagealder, hadde en vekst fra 2009 til 2012. Dette skyldes de store fødselstallene fra 2007 til 2010. På grunn av lavere fødselstall var det en topp i 2012 på 790.
- Antall barn i skolealder, 6-12 år og 13-15 år har økt med nesten 100 personer i perioden. Antallet barn i barneskolealder har ikke vært høyere enn nå.
- De eldre i aldersgruppene 67-79 år og 80-89 år er de gruppene som har hatt den største relative veksten de siste årene når en ser bort fra barn i barnehagealder.
- Den eldste aldersgruppa, 90 år og eldre, er den minste aldersgruppa, men har relativt stort behov for pleie- og omsorgstjenester. Antallet eldre i denne aldersgruppen varierer relativt mye fra år til år.

Befolkningsutviklingen i perioden 2000 – 2015 har vært som følger:



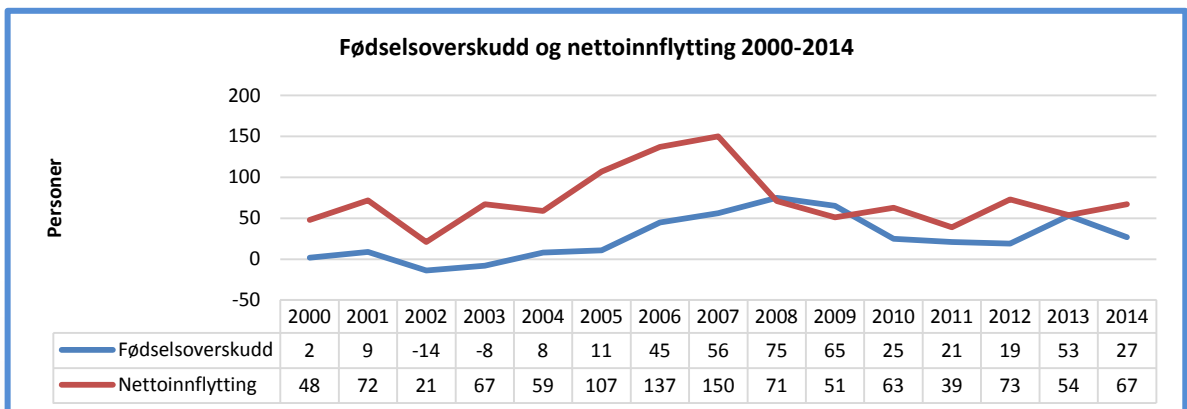
Det var en svak vekst i perioden 2000 – 2004, og en sterk vekst i perioden 2005 – 2009. Etter dette har veksten flatet ut igjen, men er fremdeles større enn veksten før 2005.

Som vi ser i neste figur var befolkningsveksten i Orkdal i perioden 2005 – 2007 også langt over veksten i landsmålestokk.



Fra 2007 var det en kraftig økt vekstrate for landet, og dette gjør at Orkdal ligger under landsgjennomsnittet i perioden 2008-2014.

Befolkningsveksten er sammensatt av fødselsoverskudd og nettoinnflytting. Disse to faktorene er vist i neste figur.



I årene 2006 – 2009 var fødselsoverskuddet stort. Det skyldtes i hovedsak uvanlig høye fødselstall. Det var årlig 152-169 fødte i perioden, mens det i perioden 2000 - 2005 i gjennomsnitt var 116 fødte per år. De siste fire årene har fødselstallene variert mye, med 120 i 2012 og ca. 140 de to siste årene.

Faktorer som påvirker tilflyttingen er sysselsetting og konjunkturer, kommunikasjonsendringer mot Trondheim, og boligutbygging i Orkdal og Trondheimsregionen. Netto tilflytting var ekstra stor i årene 2005-2007, en periode som falt sammen med gode konjunkturer og at den nye veien til Trondheim ble åpnet.

#### 4.3.2 Befolkningsprognoser

I SSBs prognoser for utviklingstrekkene i befolkningen ligger forventninger om at:

- Personer over 67 doubles frem mot 2060
- Forventet levealder øker
- Flyttemønstre omtrent som de 5 siste årene
- Etter hvert redusert innvandring

SSB har laget prognoser med ulike variabler, siste prognose offentliggjort i juni 2014. "Middelmodellen" (middels fruktbarhet, middels utvikling i levealder, middels innenlands flytting og middels netto innvandring) gir prognose som vist i tabellen for Orkdal. For 2015 er det tatt med både prognose (P2015) og faktisk innbyggertall pr 1.1. 2015.

Pr 1. jan	P2015	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2025	2030	2035	2040
<b>0 år</b>	127	141	127	126	127	127	127	128	130	136	137
<b>1-5 år</b>	741	744	708	689	679	685	673	687	689	708	721
<b>6-12 år</b>	1 066	1 055	1 097	1 120	1 130	1 137	1 129	1 047	1 058	1 060	1 077
<b>13-15 år</b>	444	443	443	417	445	436	468	510	462	473	477
<b>16-66 år</b>	7 592	7 558	7 617	7 689	7 693	7 740	7 760	7 946	8 150	8 246	8 306
<b>67-79 år</b>	1 214	1 221	1 288	1 328	1 409	1 461	1 511	1 769	1 866	1 951	2 038
<b>80-89 år</b>	465	462	461	448	443	451	453	525	725	873	977
<b>90 år og eldre</b>	100	98	95	103	99	103	109	118	121	154	225
<b>Totalt</b>	<b>11 749</b>	<b>11 722</b>	<b>11 836</b>	<b>11 920</b>	<b>12 025</b>	<b>12 140</b>	<b>12 230</b>	<b>12 730</b>	<b>13 201</b>	<b>13 601</b>	<b>13 958</b>

Prognosene fra SSB oppdateres annethvert år. I prognosene som ble publisert i 2012, viste prognosene en større befolkningsøkning enn prognosene fra 2014. Det kommer en ny prognose sommeren 2016.

### 4.3.3 Kommunal tjenesteyting 2015

#### 4.3.3.1 Netto driftsutgifter i forhold til målgruppe

For å si noe om hvordan en kommune prioriterer de ulike tjenestene, kan en se på netto driftsutgifter for området fordelt på innbyggere i målgruppen. En del tjenester har primærbrukere fra bare deler av befolkningen som for eksempel grunnskole hvor brukerne stort sett er barn og unge i alderen 6 -15 år.

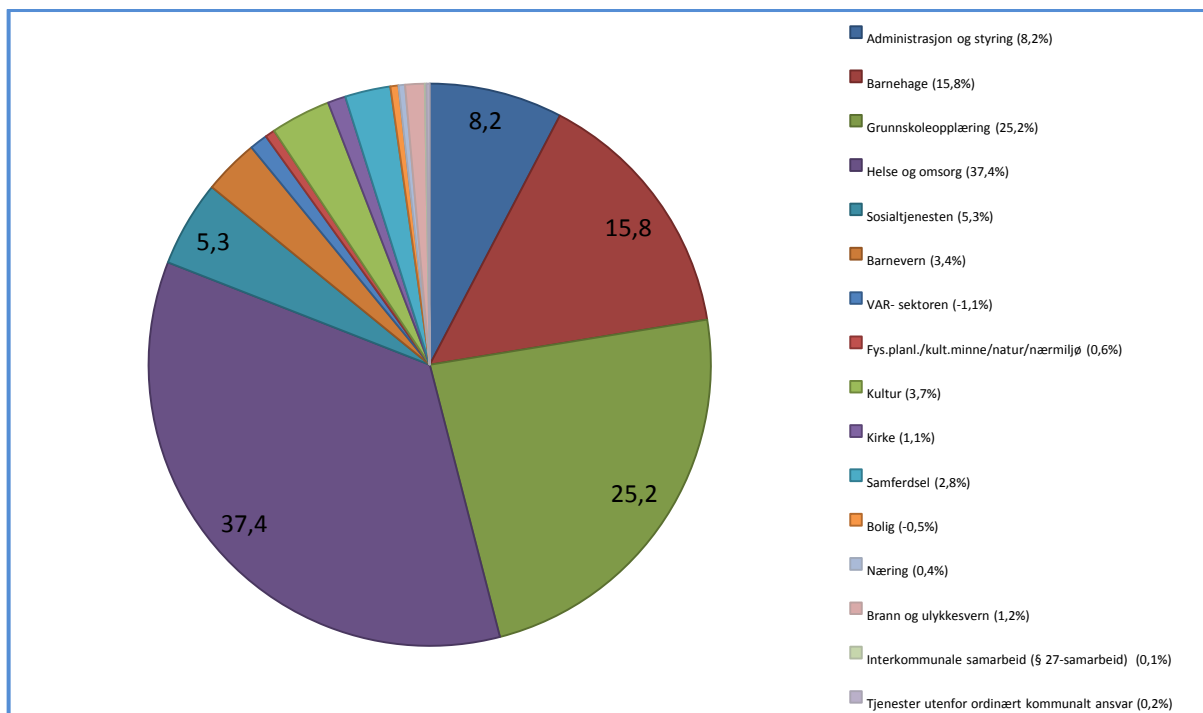
Netto driftsutgifter	Orkdal	Melhus	Skaun	Malvik	K.gr 7	Sør- Tr.	Landet
Administrasjon og styring, per innbygger	4 073	4 104	4 171	3 233	4 071	4 180	4 004
Barnehager per innbygger 1-5 år	124 444	125 256	118 841	128 598	123 008	134 181	129 446
Grunnskolesektor per innbygger 6-15 år	98 267	100 207	92 850	91 627	94 321	100 546	100 988
Kommunehelse per innbygger	1 965	2 522	2 057	2 875	1 988	2 439	2 285
Pleie og omsorg per innbygger 67 år og eldre	103 214	121 281	97 366	96 921	102 103	107 183	114 684
Sosialtjenester pr innbygger 20-66 år	2 930	1 998	1 781	2 024	2 515	2 981	3 504
Barnevern per innbygger 0-17 år	7 450	6 444	5 201	5 651	7 313	7 694	8 014
Fys. Planlegging, kulturminner per innbygger	278	1 152	487	495	442	666	621
Kultur per innbygger	1 842	1 312	1 769	1 916	1 452	2 161	2 009
Kirke per innbygger	521	498	393	421	469	551	539
Samferdsel per innbygger	1 448	716	890	1 123	722	1 097	818
Brannberedskap og ulykkesvern per innbygger	549	638	366	687	478	622	668

I forhold til sammenligningsgruppene er Orkdal høy på samferdsel, kirke og sosialtjeneste, og lav på fysisk planlegging/kulturminner og kommunehelse.

For grunnskole er Orkdal høy i forhold til Skaun, Malvik og kommunegruppe 7, men lav i forhold til Melhus, Sør-Trøndelag og landet.

#### 4.3.3.2 Andel netto driftsutgifter: Hvor brukes budsjettet?

Kommunen har mange både store og små oppgaver. I 2014 ble midlene brukt slik:



Andel av netto driftsutgifter i % av samlede netto driftsutgifter	2010	2011	2012	2013	2014
Administrasjon og styring	9,9	8,5	8,8	8,2	8,2
Barnehage	1,3	15,9	16,9	15,2	15,8
Grunnskoleopplæring	31,5	26,2	26,9	25,6	25,2
Helse og omsorg	39	33,3	36,1	35,3	37,4
Sosieltjenesten	6,7	5	4,9	5	5,3
Barnevern	3,5	3,3	3,2	3,1	3,4
Vann, avløp, renovasjon/avfall	-2,5	-2	-2,2	-2,1	-1,1
Fys.planl./kult.minne/natur/nærmiljø	1,3	0,7	0,6	0,7	0,6
Kultur	5,9	3,9	4	3,8	3,7
Kirke	1,5	1,3	1,2	1,1	1,1
Samferdsel	2,7	2,4	2,7	2,7	2,8
Bolig	-0,1	0	-0,2	0,2	-0,5

Andel av netto driftsutgifter i % av samlede netto driftsutgifter	2010	2011	2012	2013	2014
Næring	0,2	0,4	0,3	0,2	0,4
Brann og ulykkesvern	1,5	1	1,1	1	1,2
Interkommunale samarbeid (§ 27-samarbeid)	0,1	0	-1,3	0,3	0,1
Tjenester utenfor ordinært komm. ansvar	0	0,8	0,6	0,1	0,2

Grunnskoleopplæring, helse og omsorg og barnehage brukte til sammen 78 % av netto driftsutgifter i 2014.

#### 4.3.4 Inntekter

##### 4.3.4.1 Skatt, inntektsutjevning og rammetilskudd

Skatt, inntektsutjevning og rammetilskudd står for ca. 70 % av driftsinntektene, i 2016 er det 596 mill. kr av totalt 869 mill. kr i driftsinntekter.

##### 4.3.4.2 Avkastning fra energiverk

Orkdal kommune er eier av Orkdal Energi, og har 100 mill. kr i ansvarlig lån til selskapet. Kommunestyret vedtok i møte 27. mai at lånet kan settes ned til 50 mill. kr. fra 1.1.2016. Lånet gir etter reduksjonen et årlig renteutbytte på 5,5 %, eller 2,75 mill. kr.

Orkdal kommune eier 11,99 % av aksjene i Trønder-Energi. De garanterer et minsteutbytte på ca. 6,4 mill. kr. som renter på obligasjon.

I tillegg til renteinntektene kan det også bli gitt et utbytte. I 2014 fikk Orkdal kommune 1,5 mill. kr i utbytte fra Orkdal Energi og 5,7 mill. kr fra Trønderenergi. For 2015 har en fått 6,3 mill. kr fra Trønderenergi. Det er signalisert vesentlig redusert utbytte framover, så i handlingsplanen er det forutsatt redusert til 3 mill. kr årlig.

##### 4.3.4.3 Eiendomsskatt

Orkdal har ikke eiendomsskatt, og det er ikke foreslått innført i handlingsplanperioden. Ved iverksetting av kommunereform er det verdt å merke seg at flere kommuner rundt Orkdal har eiendomsskatt.

I 2010 hadde 70 % av norske kommuner innført eiendomsskatt i varierende omfang. I Sør-Trøndelag har 20 av 25 kommuner eiendomsskatt, men bare åtte av de 20 kommunene hadde eiendomsskatt på boliger.

Rådmannen finner det rett å gi en kort omtale av regelverket.

Som en endring av eiendomsskatteloven er det fra 1.1.2007 tillatt å kreve eiendomsskatt i hele kommunen. Kommunestyret avgjør om det skal skrives ut eiendomsskatt, og et eventuelt vedtak må gjøres under budsjettbehandlingen senest året før ikrafttredelse.

Eiendommene i kommunen må takseres for å komme fram til et skattegrunnlag. Skattesatsen første året kan ikke settes høyere enn 2 promille av skattegrunnlaget, men kan deretter heves med 2 promille per år til maksimalt 7 promille. Det er et unntak for gårds- og skogsbruk, der maksimalsatsen er på 4 promille, og satsen bare kan økes med 1 promille per år.

En undersøkelse publisert i 2005 viser at gjennomsnitt skattesats for kommuner med eiendomsskatt er på 6 promille av 40 % av fullverdien, med et gjennomsnitt bunnfradrag på 270 000 kr.

Det er ikke gjort beregninger for potensialet for eiendomsskatt i Orkdal, men for Skaun kommune var inntektene i 2015 på om lag 15 mill. Satsen er 3,5 promille.

## 4.3.5 Utgifter

### 4.3.5.1 Lønns- og prisstigning

Ut fra forslag til statsbudsjettet ble følgende satser for omregning til nytt år brukt:

- Lønnsvekst 2,7 %
- Prisstigning mm. 2,5 %
- Kommunal deflator (kostnadsvekst for produksjon av kommunale tjenester) 2,7 %

### 4.3.5.2 Reservert lønn og sosiale utgifter

Statsbudsjettet forutsetter en lønnsøkning på 2,7 % for 2016. For Orkdal utgjør det ca. 16,4 mill. kr inklusive sosial kostnad. Av dette er lønnsoverhenget beregnet til 3,6 mill. kr, eller 0,6 %.

Helårsvirkningen av lønnsoppjøret i 2015 er lagt inn i budsjettet, overhenget er dermed innlagt. (Overhenget er differensen mellom gjennomsnittslønn året før og helårseffekten av lønnsnivået ved inngangen til nytt år).

Reservert til nytt lønnsoppjør i budsjettet blir da 11,4 mill. kr, og 1,4 mill. kr. til lønnsregulering på avgiftsbelagte tjenester og interkommunale samarbeid. I tillegg er det avsatt 0,6 mill. kr til lønnsoppjøret for kap. 5 i 2015, som enda ikke er helt ferdig.

### 4.3.5.3 Tjenestepensjon

Tjenestepensjonsordningen skal sikre kommunens ansatte en pensjonsytelse som tilsvarer minimum 66 % av lønnsinntekten.

Orkdal kommune har to leverandører av tjenestepensjon, Statens pensjonskasse (SPK) for lærerne og Kommunal landspensjonskasse (KLP) for alle andre grupper. Orkdal er medeier i KLP, og får derfor tilbakebetalt andel av overskudd hvert år samtidig som det betales inn et egenkapitaltilskudd.

Kommunens årskostnad er beregnet langsiktig premie som skal være uavhengig av pensjonsleverandør, og kan avvike mye fra innbetalt premie til pensjonsleverandør det enkelte året.

Årlig innbetaling til KLP er sammensatt av en løpende premie beregnet ut fra dagens ansatte, en reguleringspremie, og tilbakebetalt overskudd. Reguleringspremien er økt pensjonskostnad som følge av lønnsoppjøret der både dagens ansatte, tidligere ansatte, og pensjonistene er med i beregningsgrunnlaget. I SPK betales det bare en løpende premie beregnet ut fra dagens ansatte.

Betalt premie (reguleringspremie og løpende premie(eks egenandel på 2 %)) er beregnet etter følgende satser:

- |                         |         |
|-------------------------|---------|
| • Fellesordningen i KLP | 17,11 % |
| • Sykepleiere (KLP)     | 19,06 % |
| • Lærerne (SPK)         | 11,15 % |

Av tjenestepensjonen betales det 14,1 % arbeidsgiveravgift.

### 4.3.5.4 Premieavviket

Premieavviket er forskjellen mellom betalt premie til pensjonsleverandør og langsiktig premie som skal være kommunens netto belastning til pensjon.



Utviklingen er slik:

	2013	2014	Budsjett 2015	Prognose 2015	Budsjett 2016
Premieavvik KLP	-4 660 000	-16 174 000	-15 988 000	7 008 000	-15 945 000
Premieavvik SPK	1 722 000	1 271 000	3 651 000	-1 518 000	-932 000
Netto premieavvik	-2 938 000	-14 903 000	-12 337 000	5 490 000	-16 877 000

Orkdal kommune har vedtatt å utligne premieavviket over maks tillatte år. Til og med 2013 var dette 10 år, men er nå redusert til 7 år. Med arbeidsgiveravgift utgjør premieavviket i 2016 en økt kostnad på 2,67 mill. kr i 7 år. Dette nivået er forutsatt konstant i hele handlingsplanperioden, og gir en økt kostnad på cirka 8 mill. kr i 2019 sammenlignet med 2016, slik en ser i neste tabell.

#### Kostnadene til amortisert premieavvik er beregnet å utvikle seg slik:

Konto	Konto(T)	R 2014	2015	HP 2016	HP 2017	HP 2018	HP 2019
10906	Premieavvik pensjoner	3 326 000	5 455 000	4 671 000	6 949 000	9 227 000	11 505 000
10996	Arb.giveravg. premieavvik	469 000	769 000	656 000	980 000	1 301 000	1 622 000
19400	Bruk av disposisjonsfond	-3 308 000	-3 650 000	0	0	0	0
	<b>Sum</b>	<b>485 000</b>	<b>2 574 000</b>	<b>5 327 000</b>	<b>7 929 000</b>	<b>10 528 000</b>	<b>13 127 000</b>

Vi ser her at fra 2014 til 2019 utvikler netto kostnad seg fra 0,5 mill. kr til 13,1 mill. kr.

Årsakene er flere:

- Det ble i sin tid opprettet et pensjonsfond for å dekke amortisert premieavvik. Dette blir brukt opp i 2015.
- Premieavviket fortsetter å holde seg høgt.
- Amortiseringsperioden er redusert. Fra 15 år til 10 år for noen år siden, og fra 10 til 7 år i 2014.

Per 31.12.2014 var det akkumulerte premieavviket i KLP 46,5 mill. kr, mens det i SPK er -5,2 mill. kr. (I tillegg kommer arbeidsgiveravgift).

#### 4.3.5.5 Renteutvikling

Renteutviklingen fra 2011 har vært slik:

	2011	2012	2013	2014	Prognose 2015
Norges banks styringsrente	2,14 %	1,55 %	1,50 %	1,49 %	1,05 %
3 års statsobligasjon	2,25 %	1,44 %	1,62 %		
5 års swap-rente				2,18 %	1,45 %
3 mnd NIBOR, bankrente	2,94 %	2,28 %	1,80 %	1,70 %	1,28 %
Flytende rente i husbanken	2,75 %	2,21 %	2,11 %	2,32 %	2,12 %

Rentene har blitt betydelig lavere fra 2011 og begynner å komme ned på et svært lavt nivå.

For handlingsplanen 2016-2019 har vi brukt følgende forutsetninger:

- Gjennomsnittlig lånerente 2,9 % på eksisterende lån.
- 5 års swap-rente. Denne renta pluss 0,5 % skal brukes som kalkulasjonsrente for avgiftsbelagt sektor fra 2014. Gjennomsnittlig swap-rente for 2015 vil sannsynligvis

være under 1,5 %. Vi har forutsatt 1,3 % rente, som gir ei kalkulasjonsrente på 1,8 %. Tidligere ble 3-års statsobligasjon + 1 % brukt.

- Flytende rente i husbanken 1,75 %. Dette har betydning bl.a. for statstilskudd på rentekompensasjon.

#### 4.3.5.6 *Renteutgift og renteinntekt*

Renteutviklingen virker forskjellig på ulike element i kommunens budsjett.

#### 4.3.5.7 *Banklån*

Per 30.9.2015 hadde kommunen 667 mill. kroner i lån, derav 44,5 % med rentebinding og 55,5 % i lån med flytende rente. En renteendring har altså på kort sikt bare betydning for 55,5 % av kommunens lån. Budsjettert rentekostnad i 2016 er 23,3 mill. kr.

#### 4.3.5.8 *Renterefusjon fra avgiftsbelagt sektor.*

Det er bestemt av sentrale forskrifter at for investeringer i avgiftsbelagt sektor skal kommunene få refundert rentekostnader tilsvarende renten for 5-års swap pluss 0,5 %. For 2016 er det budsjettert at kommunen fra de avgiftsbelagte tjenestene får refundert 5,4 mill. kr av rentekostnaden på 23,3 mill. kr.

Det lave rentenivået er en viktig årsak til at økningene i kommunale avgifter har vært begrenset de siste årene. En renteøkning på 1 % vil øke kostnadene på kommunale avgifter med vel 4 mill. kr.

#### 4.3.5.9 *Kompensasjon av kapitalutgifter fra staten*

Staten kompenserer kapitalutgifter knyttet til investeringer i skole (reform 97 og investeringer i skoleanlegg fra 2004) og omsorgsboliger/sykehjemsplasser. Disse er knyttet til flytende husbankrente og nedbetalingstid på 15 år.

I 2016 er det budsjettert med 3 615 000 kr kompensasjon. Rentedelen utgjør 1,2 mill. En økning i rentenivå på 1 % vil gi en inntektsøkning på 0,7 mill. kr.

#### 4.3.5.10 *Renteinntekter av bankinnskudd*

Reduserte reserver og et lavt rentenivå har medført at renteinntektene er redusert i forhold til tidligere perioder. Lav rente på innskudd skyldes både at rentenivået er lavt i tillegg til at kommunens margin i bankavtalen er redusert fra høsten 2015. Årsaken til en reduksjon i kommunens margin er endrede krav fra EU og Finansdepartementet. EU setter nye likviditetskrav til bankene som medfører at plasseringene til bankene må sikres i trygge rentebærende papirer med lav rente. I tillegg stiller Finansdepartementet krav om at bankenes egenkapital må økes.

Utviklingen har vært slik:

	2011	2012	2013	2014	Prognose 2015
Renteinntekt av bankinnskudd	6 491 000	3 739 000	4 458 000	3 606 175	3 500 000

Det er budsjettert med 2,5 mill. kr i renteinntekt i 2016.

#### 4.3.5.11 *Likviditetsanalyse*

	2011	2012	2013	2014
Omløpsmidler	206 522	250 131	239 430	275 438
- kortsiktig gjeld	111 349	132 807	124 549	127 638
ARBEIDSKAPITAL	95 173	117 323	114 881	147 800

Fra 2011 til 2014 er arbeidskapitalen bedret.

Nøkkeltall for likviditet er forholdet mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld.

- Likviditetsgrad 1 = omløpsmidler/kortsiktig gjeld som bør være større enn 2.

- Likviditetsgrad 2 = mest likvide omløpsmidler/kortsiktig gjeld som bør være større enn 1.
- Et annet relevant nøkkeltall er Arbeidskapital i % av brutto driftsinntekter.

	2011	2012	2013	2014
Likviditetsgrad 1	1,9	1,9	1,9	2,2
Likviditetsgrad 2	1,2	1,2	1,2	1,3
Arbeidskapital i % av driftsinntekter	13,4	15	14	17

Likviditetsgrad 1 er over anbefalt minsteverdi for 2014, for tidligere år har den vært like under. Likviditetsgrad 2 er over anbefalt minimumsverdi for alle år. Arbeidskapitalen i % av driftsinntekter har økt i perioden.

#### 4.3.6 Aktuelle problemstillinger og innspill fra andre

##### 4.3.6.1 *Orkdal deltar i en rekke interkommunale samarbeid, og for følgende er Orkdal vertskommune*

- Interkommunalt barnevern, sammen med Meldal, Agdenes og Skaun.
- Interkommunalt kemnerkontor, sammen med Agdenes, Snillfjord, Meldal, Hitra, Frøya, og Rindal.
- Samhandlingsenheten SIO, med legevaktsamarbeidet LIO og sengepost på St. Olavs hospital i Orkdal. Deltakende kommuner er Surnadal, Rindal, Hemne, Snillfjord, Hitra, Frøya, Agdenes, Rennebu, Meldal, Orkdal, Skaun og Halså. Halså er ikke med i legevaktsamarbeidet.
- Samarbeidskomiteen for Orkdalsregionen, sammen med Rindal, Hemne, Snillfjord, Hitra, Frøya, Agdenes, Rennebu, Meldal og Skaun.
- Interkommunal PP-tjeneste med Agdenes
- IT-samarbeid med Meldal

##### 4.3.6.2 *Samarbeid med annen kommune som vertskommune*

- Interkommunalt landbrukskontor sammen med Meldal. Meldal er vertskommune.
- Interkommunal arbeidsgiverkontroll sammen med Agdenes, Frosta, Hemne, Malvik, Meldal, Melhus, Meråker, Midtre Gauldal, Oppdal, Rennebu, Selbu, Skaun, Stjørdal og Tydal. Malvik er vertskommune.
- Veterinærvakt Orkdal-Agdenes, med Agdenes som vertskommune.
- Trondheimsregionen, sammen med Trondheim, Stjørdal, Malvik, Klæbu, Melhus, Skaun, Midtre Gauldal, Rissa, Leksvik. Trondheim er vertskommune.

##### 4.3.6.3 *Interkommunale selskap:*

- Interkommunalt arkiv, IKA-Trøndelag.
- KonSek, sekretariatsfunksjonen for kontrollutvalgene i fylkeskommunen og 14 kommuner i Sør-Trøndelag. Deltakerne er: Sør-Trøndelag fylkeskommune, Skaun, Orkdal, Agdenes, Frøya, Hitra, Hemne, Snillfjord, Klæbu, Midtre Gauldal, Melhus, Meldal, Malvik, Selbu og Tydal.
- Revisjon Midt-Norge IKS. Følgende kommuner deltar: Agdenes, Frøya, Hemne, Hitra, Klæbu, Meldal, Melhus, Midtre Gauldal, Orkdal, Selbu, Skaun, Snillfjord, Sør-Trøndelag fylkeskommune, Malvik og Tydal.
- HAMOS Forvaltning IKS er et interkommunalt avfallsselskap som betjener innbyggerne i Hemne, Agdenes, Meldal, Orkdal, Snillfjord, Skaun, Rindal, Hitra, Frøya, Rennebu og Surnadal kommune.

### 4.3.7 Innspill fra andre

#### *Kontrollutvalget*

Kontrollutvalget har oversendt utvalgets forslag til budsjett for perioden 2016-2019. Dette er innlagt i kommunens handlingsplan.

#### *Orkdal kirkelige fellesråd*

Orkdal kirkelige fellesråd har oversendt protokoll fra møte 31. 8.2015 i sak 36/15 Handlingsplan 2016-2020.

Handlingsplanen har 12 investeringsprosjekt med en samlet investering på 16,85 mill. kr. 950.000 kr til skifte av bordkledning og maling på Orkanger kirke står øverst på lista. Rådmannen har ikke prioritert økte bevilgninger til kirka.

### 4.3.8 Tilpasning av driftsnivå og prioriteringer

Ved gjennomgang av budsjettet gjøres det en rekke driftstilpasninger i forhold til driftsutvikling som kommunen i liten eller ingen grad styrer sjøl. Vi vil i dette avsnittet gjennomgå noen større tilpasninger, og liste opp noen mindre. Listen er ikke fullstendig.

#### *4.3.8.1 Helse og omsorg*

Fra og med 2012 har Orkdal helsetun fått økte driftsrammer i tillegg til pris- og lønnsvekst med kr. 3,07 mill. kr. Noe som er redusert med 828 000 kr. som følge av innsparingskrav. Nettoøkningen fra 2012 til 2016 har vært 2,23 mill. kr.

Prognosen for Orkdal helsetun er et merforbruk på 2,5 mill. kr. i 2015.

Orkdal helsetun styrkes med 1 mill. kr i 2016 og 2017. I 2018 reduseres styrkingen til 500 000. kr. Det satses på hverdagsrehabilitering og forebyggende hjemmebesøk. Det forventes at disse tiltakene får effekt på presset ved Orkdal helsetun.

Det er en ønsket utvikling at mer av helsetjenestene skal tilbys i hjemmet.

#### *4.3.8.2 Barnevernet*

For 2015 ble budsjettet styrket med 1,5 mill. kr. Noen brukere er i 2015 flyttet til andre tjenestetilbud i Orkdal. Budsjettet har fulgt brukerne, med 1,2 mill. kr i 2015 og 1,8 mill. kr fra 2016.

Årsprognosen for 2015 er et merforbruk på ca. 1 mill. kr., noe som i hovedsak skyldes kostbare tiltak i og utenfor hjemmet. Det satses på redusert bruk av kostbare private løsninger. På grunn av at barnevernet trenger tid til å etablere ny praksis foreslår rådmannen at rammen økes med kr 600 000,- i 2016 og 2017.

#### *4.3.8.3 Barneboliger og treningsleiligheter*

På grunn av forsinkelser i byggeprosjektene Rosenvik og OPS frigjøres 2 mill. kr. i driftsmidler, som er avsatt til disposisjonsfond i 2016.

#### *4.3.8.4 Barnehage*

I handlingsplan 2015-18 ble det forutsatt at Kløvervollen barnehage skulle legges ned fra sommeren 2016. Det er fortsatt bruk for plassene.

Det innebærer en økt kostnad for barnehagedrift og bygg på 1,57 mill. kr for 2016, og 3,77 mill. kr for resten av handlingsplanperioden.

#### *4.3.8.5 Skoleskyss*

Budsjettet for skoleskyss er for lavt, og ut fra prognosene økes posten med 600 000 kr. fra 2016.

### 4.3.9 Økonomisk oversikt drift

Endelig tabell for økonomisk oversikt drift ligger i kapittel 3.6.

Netto driftsresultat er den viktige størrelsen i et kommunalt budsjett. (Regnskapsmessig mindreforbruk/merforbruk sier bare hvor treffsikker du har vært i budsjetteringen).

Netto resultatgrad er et nøkkeltall som sier noe om sunnheten i økonomien. Dette er forholdstallet mellom netto driftsresultat og kommunens driftsinntekter, og bør over tid ligge på minimum 1,75 %.

Tilsynelatende er økonomien i Orkdal kommune sunn. Men vi skyver et premieavvik på ca. 20 mill. kr foran oss, betalte kostnader som ikke er belastet regnskapet. Kommunens driftsnivå burde derfor vært senket med 20 mill. kr.

Lenke til: [Nøkkeltall 2015](#)

## 4.4 Rådmannen – samfunn og næring

### 4.4.1 Arbeidsområde

Kommuneloven krever at kommunens øverste ledelse skal legge frem forsvarlig utredete saker for folkevalgte organer, og påse at vedtak blir iverksatt. Videre skal rådmannen sørge for at administrasjonen drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instruksjoner, og at den er gjenstand for betryggende kontroll.

- Overordnet administrativ ledelse av all kommunal virksomhet
- Initiere og støtte utvikling av organisasjon og tjenesteproduksjon
- Stabs- og støttefunksjoner som økonomi, lønn- og personal, IKT, kunde- og postmottak, arkiv og informasjon.
- Forsvarlig utredning av saker til både administrativ og politisk behandling
- Overordnet ansvar for planprosesser
- Plan, byggesak og oppmåling
- Samfunns- og næringsutvikling
- Koordinere arbeidet med kommunereformen

### 4.4.2 Status

#### 4.4.2.1 Medarbeidertilfredshet

Høsten 2014 var Orkdal kommune en av 5 pilotkommuner i den nye medarbeiderundersøkelsen 10-faktor som er utarbeidet i regi av KS i samarbeid med Bedrekommune. Vi valgte å delta med alle ansatte i pilot. De tallene som framkom som et resultat av pilotundersøkelsen er ikke sammenliknbare med de tallene vi fikk i den «gamle» medarbeiderundersøkelsen fra Bedrekommune, men de er et utgangspunkt for videre arbeid ved den enkelte enhet. Undersøkelsen er nå ferdig utarbeidet, og ble lansert i forbindelse med Arbeidslivskonferansen den 21. september 2015. Orkdal kommune vil gjennomføre undersøkelsen for alle ansatte neste gang i 2016, og får da tall som kan sammenliknes med det resultatet vi fikk i pilot.

#### 4.4.2.2 Sykefravær – nærværarbeid

Den 1. mai 2015 innførte Orkdal et nytt sykefraværprosjekt, der målet er å redusere sykefraværet ved å ha god dialog mellom medarbeider og leder ved å innføre «forebyggende dialogmøte». Fram til nå har vi sett en nedgang i sykefraværet etter at prosjektet ble startet, men så tidlig i prosjektet er det for tidlig å si om dette skyldes tilfeldigheter. Dette er et 3-årig prosjekt, og det vil følges opp av «treningsprosjekt» som er under planlegging.

#### 4.4.2.3 Økonomi og HR-system

Det er nødvendig med en hovedoppgradering av datasystemet (Agresso) som benyttes både av økonomi og lønn og personal. Oppgraderingen er nødvendig for feilretting og for å få ny funksjonalitet.

#### 4.4.2.4 Digitalisering

[Regjeringens digitaliseringsprogram](#) beskriver blant annet digitalisering for bedre tjenester og mer effektiv ressursbruk og gir retningen for fremtidens forvaltning.

Regjeringens strategiske valg for framtidens digitale forvaltning bygger på følgende prinsipper:

1. Digital kommunikasjon skal være hovedregelen for kontakt med forvaltningen
2. Forvaltningen skal tilby helhetlige og brukervennlige digitale tjenester
3. Innlogging til offentlige netjtjenester skal være enkel og sikker
4. Alle innbyggere og bedrifter skal få post fra forvaltningen i én sikker, digital postkasse
5. Innbyggere og bedrifter skal få varsling på SMS og e-post
6. Innbyggere skal få hjelp til å finne fram til og bruke digitale tjenester
7. Utvikling av IKT-løsninger skal sees i sammenheng med forvaltningens arbeidsprosesser og organisering
8. Hensyn til personvern og informasjonssikkerhet skal ivaretas
9. Digitaliseringstiltak som har betydning for flere tjenester, skal samordnes

Dokumentfangst til arkivene er og blir en utfordring når tjenestene skal digitaliseres.

Fra 1.1.2015 tok kommunen i bruk digital forsendelse til innbyggere og næringsliv via Altinn og KS-SvarUt fra sak- og arkivsystemet.

#### 4.4.2.5 Nye nettsider

Vi ser at dagens nettsider på langt nær har muligheter til å tilfredsstille kravene i Regjeringens digitaliseringsprogram når det gjelder nye tjenester og funksjonalitet. Utviklingen har hatt en dreining bort fra pc-bruk til fordel for bruk av mobil og nettbrett. Vi må derfor tilpasse vår informasjon slik at den er tilgjengelig på en god måte til også å gjelde mobil og nettbrett. Det er bevilget midler til ny hjemmeside og arbeidet er påbegynt.

#### 4.4.2.6 Informasjonssikkerhet

Kommunens økte avhengighet av informasjons- og kommunikasjons-teknologi (IKT) øker også risikoen for angrep på informasjonssystemene enten angrepene er tilsiktede eller ikke.

Vi har krav om å beskytte den enkelte mot at personvernet blir krenket gjennom behandling av personopplysninger. Kommunen må påse at personopplysninger blir behandlet i samsvar med grunnleggende personvern hensyn, herunder behovet for personlig integritet, privatlivets fred og tilstrekkelig kvalitet på personopplysninger.

For å oppnå tilfredsstillende informasjonssikkerhet skal kommunen som behandlingsansvarlige og databehandleren dokumentere informasjonssystemet og sikkerhetstiltakene. De tekniske løsningene er stort sett på plass. Det er behov for økt kompetanse på hver enkelt ansatt slik at de kan ivareta krav til informasjonssikkerheten.

#### 4.4.2.7 Byggesaker

Plan og forvaltning fatter ca 550 administrative vedtak i året. Hovedutvalg forvaltning behandler ca 120 saker i året. Fra 1.7.2015 trådte nye byggeregler i kraft. En rekke tiltak er nå unntatt søknadsplikt. Dette medfører at kommunen får redusert sine gebyrinntekter mens veiledningsplikta er den samme. Regjeringas tanke er at kommunens innsats skal dreies over på mer tilsyn. Pr. 30. september ligger vi ca 40 saker over samme tidspunkt i fjor. Det er litt for tidlig å si om totalt antall saker vil gå ned som følge av lovendringen.

#### 4.4.2.8 Planarbeid

Kommuneplanens arealdel ble endelig vedtatt i 2015. Det er starta arbeid med 12 private planforslag i 2015. Kun 3 av disse er vedtatt.

Planer i kommunal regi har vært reguleringsplan for Rosenvikområdet og reguleringsplan for idrettsparken. Plan for Rosenvikområdet er vedtatt. Plan for idrettsparken var til førstegangsbehandling i oktober. Reguleringsarbeid for boligområde i Rømmesbakkan vil starte opp i høst.

**Planstrategi:** I starten av hver kommunestyreperiode skal kommunestyret vedta en planstrategi. Begrepet planstrategi er nytt i den nye planloven fra 2009. Kommunal planstrategi er et hjelpemiddel for kommunen til å fastlegge planarbeidet som skal utføres 4 år frem i tid.

Arbeid og vedtak av planstrategi i starten av kommunestyreperioden gir kommunestyret mulighet for å vurdere og å ta stilling til hvilke planoppgaver som er viktige å arbeide med i kommunestyreperioden.

Målet er å gi en bedre og mer systematisk vurdering av planbehov i forhold til kommunens og regionens utfordringer.

Lenke til: [Planstrategi 2012-2016](#)

#### 4.4.2.9 Miljø

Miljø har lenge vært et av våre satsingsområder og en av måleindikatorene har vært at alle enheter skal være sertifisert etter Miljøfyrtårn sine krav. Det arbeides nå med en ny modell slik at sertifisering av kommunen kan gjennomføres av revisjonen i tillegg til den ordinære revisjonen. Det er videre en målsetting at arbeidet med miljøfyrtårn kan innarbeides som en del av det ordinære arbeidet med handlingsplan og årsrapport

#### 4.4.2.10 Kommunereform

Sentral reform som har pågått siden høsten 2014 og er forutsatt avsluttet med et vedtak i kommunestyret innen sommeren 2016. Det gjennomføres nå en utredning for kommunene Agdenes, Meldal, Snillfjord, Skaun og Rindal som skal gi grunnlag for å avklare eventuelt videre arbeid mot intensjonsavtaler for to eller flere kommuner.

Hvis det blir inngått intensjonsavtaler om sammenslåing med en eller flere kommuner vil dette være helt avgjørende for utviklingsarbeidet de kommende årene. Dette vil bli et omfattende arbeid med sammenslåing av stabstjenester og fagmiljø i dagens kommuner. Dette vil medføre at de aller fleste utviklingsoppgaver som ikke er lovpålagt må avventes slik at videre arbeid samordnes for kommunene.

#### 4.4.2.11 Kommunesamarbeid

Vi deltar i mange ulike former for interkommunalt samarbeid og det kan reises spørsmål om dette er en effektiv måte å organisere kommunal drift på. Siste året har vi inngått flere nye samarbeid etter ønske fra nabokommuner som også har gitt klare signaler på at kommunesammenslåing kan være aktuelt. Erfaringene fra alt interkommunalt samarbeid er at dette krever store ressurser og neppe er en optimal organisering. Omfanget av slikt samarbeid må vurderes når resultatet av kommunereformen er avklart.

#### 4.4.2.12 Folkehelse

Folkehelse i vid forstand er hovedsatsingsområde fra staten og dette er lovfestet i folkehelseloven. Fokus på arbeidet med folkehelse er gjennomgående i kommuneplanens samfunnsdel. Forebygging er avgjørende og må være grunnleggende i all virksomhet. Etablering av et folkehelsesenter kan være et viktig virkemiddel i denne sammenhengen.

Lenker til: [Rapport 2014](#) og [Notat folkehelsesenter 2015](#)

#### 4.4.2.13 Samfunnsutvikling

Sentrumsutvikling har vært et satsingsområde i 2015 og mange prosjekter er under utvikling. De fleste er samarbeidsprosjekter med flere andre aktører.

- Nerøra med Thamshistorien, kulturhistorisk bygningsmiljø og forslag om en digital kulturhistorisk tursti. Det er søkt om kr. 200.000,- i tilskudd fra Sør-Trøndelag fylkeskommune til den kulturhistoriske turstien og dette forutsetter at kommunen går inn med tilsvarende midler. Arbeidet med kulturstien er et samarbeid med Orkanger historie, Orkanger Aktivum og Sør-Trøndelag fylkeskommune.
- NTNU og MIST er også samarbeidspartnere for andre prosjekter i dette området. Det er flere studieretninger og enkeltstudenter som har lagt kurs og masteroppgaver til Orkdal det siste året. Dette er en viktig kanal for informasjon om Orkdal til studentmiljøene.
- **Tresatsing** – Utbygging i massivtre på Rosenvik og samarbeid med NTNU med blant annet studentoppgaver. Vi har også mottatt en søknad om støtte til LNSA for å sikre pådriverjobben og samordning overfor skogeierne.  
**Lenke til:** [Søknad Søknad fra LNSA med prosjektbeskrivelse](#)
- Det er også mottatt en søknad fra Tine om støtte til et prosjekt rettet mot alle melkeprodusenter i kommunen.  
**Lenke til:** [Søknad – god framtid på melkeproduksjonsbruk med vedlegg.](#)
- Fjernundervisning – videreutdanning – samarbeidsavtale med Thams ressurscenter – tidligere Orme ressurs. Ressurscenteret er nå flyttet til Orkdal og det er laget et forslag til avtale mellom både Meldal og Orkdal kommune og ressurscenteret. Tilskudd for høsten 2015 er dekket over rådmannens budsjett, men en mer langsiktig avtale må avklares i budsjettbehandlingen.  
**Lenke til:** [Forslag til samarbeidsavtale med Thams Ressurscenter](#)
- Vegprosjekt E39/Fv 710. Oppfølging av miljøpakke Orkdal ble avklart i 2015 og Orkdal har forpliktet seg til å gå inn med kr. 100.000,- i prosjektet, men er så langt ikke finansiert.

Næringsutvikling – vi deltar i en rekke samarbeidsprosjekter innen næringsutvikling som til sammen utgjør betydelige ressurser og det er derfor viktig å få til mest mulig helhetlig samarbeid innen området. Utviklingen viser at Orkdal vokser når det skapes nye arbeidsplasser og for å skape nye arbeidsplasser er kontakten mot FOU-miljøene i Trondheim avgjørende. Flere av de større bedriftene i Orkdal har allerede god kontakt mot NTNU og Sintef og dette er avgjørende for videre utvikling i bedriftene. Dette må videreutvikles både for å få med flere bedrifter, men også for å få nyetableringer til Orkdal.

I Orkdalsregionen er det nå utarbeidet et forslag til strategisk næringsplan. Planen skal behandles i alle kommunene og hvordan planen skal følges opp blir et viktig punkt. Det arbeides med å få til et felles næringsfond for gjennomføring av planen. For Orkdal vil det bli aktuelt med et bidrag på ca. 275.000,- både i 2016 og 2017. Rådmannen mener det er riktig å avsette disse midlene slik at Orkdal kan delta hvis dette blir resultatet av den politiske behandlingen.

Markedsføring – i 2014 ble det i samarbeid med næringslivet sett på mulighetene for en økt markedsføring av Orkdal. Dette er også stadig et tema som kommer opp i den offentlige debatten, men utredningsarbeidet sammen med næringslivet konkluderte ikke i en enhetlig strategi for markedsføring av Orkdal.



### 4.4.3 Strategi

#### 4.4.3.1 Medarbeidertilfredshet

Fram til november 2016 vil enhetene arbeide med resultatet av medarbeiderundersøkelsen som ble lansert i september 2015. Den nye undersøkelsen 10-faktor skal gjennomføres hvert 2.år. Hovedfokus i denne undersøkelse er ledelse, og det er lederkompetansen som er prioritert område i bearbeidelsen av undersøkelsen.

#### 4.4.3.2 Sykefravær – nærværarbeid

For å støtte opp om det 3-årige nærværprosjektet som startet 1.mai 2015, planlegges det å gå i gang med treningsgrupper blant ansatte. Man tar sikte på å komme i gang med disse gruppene våren 2016.

#### 4.4.3.3 Økonomi og HR-system

Det tas sikte på å få gjennomført en hovedoppgradering av datasystemet Agresso i løpet av april 2016.

#### 4.4.3.4 Økonomi

Tilpasse driften til eksisterende ramme.

#### 4.4.3.5 Digitalisering

Det må utarbeides en egen strategi for digitalisering for Orkdal kommune. Først da kan man jobbe målrettet med dette.

#### 4.4.3.6 Nye nettsider

Nettportalene til både Orkdal og Meldal er gammeldagse og med lite funksjonalitet som kan bygge opp om selvbetjeningsløsninger og effektivisering av arbeidsprosesser basert på ny teknologi. Orkdal og Meldal ønsker å samarbeide om kartlegging, anbud og implementering av ny løsning. På denne måten kan vi dra nytte av hverandres erfaringer og kompetanse. Vi tror og dette blir arbeidsbesparende for begge kommuner da felles ressurser kan legges ned i prosjektet.

**For å lykkes er det noen grunnleggende forutsetninger som må være på plass:**

- Forankring i organisasjonen gjennom lederne i organisasjonen
- Informasjon/læring til lederne om organisasjonsutvikling og digitalisering for å få til en god kartlegging og behovsavklaring

**Hovedmålsettinger til ny hjemmeside vil være:**

- Enkelt og effektivt
- Brukervennlig og intuitivt
- Tilpasset nettbrett og mobil
- Grunnlag for digitale tjenester

#### 4.4.3.7 Informasjonssikkerhet

Sikkerhet er et begrep som er knyttet til hvor sannsynlig det er at uønskede situasjoner kan oppstå. Kommunen har en Håndbok i Informasjonssikkerhet. Håndboken må oppdateres og revideres i takt med trusselbildet og skal være en del av kommunens kvalitetssystem.

**En sikkerhetspolitikk som er kjent av alle ansatte.**

Det skal derfor årlig gjennomføres kurs i informasjonssikkerhet for alle ansatte.

#### 4.4.3.8 Byggesaker

Utviklingen i antall byggesaker må følges nøye da det henger sammen med gebyrinntektene. Ambisjonen vil fortsatt være å behandle flest mulig byggesaker innenfor tidsfristene.

#### 4.4.3.9 Planarbeid

Prioriteringer i Planstrategien må tilpasses kommunens behov for nye planer og tilgjengelige ressurser. Reguleringsplan for ny regionhavn er en stor og viktig plansak som må følges tett. Dersom det blir bevilget penger til kommunedelplan for ny E39 gjennom Orkdal, så vil det innebære involvering og oppfølging fra kommunen sin side.

#### 4.4.3.10 Miljø

Avklaring på en ny ordning for sertifisering av kommunen i samarbeid med revisjonen. Hvis vi ikke får på plass en mer effektiv og tilpasset sertifiseringsordning, må vi vurdere om det er riktig og fortsatt benytte denne ordningen.

#### 4.4.3.11 Kommunereform

Det vil bli fremmet egen sak om kommunereformen og endelig avklaring vil skje i løpet av første halvår 2016. Omfanget av reformen vil være avgjørende for videre utviklingsarbeid i kommunen.

#### 4.4.3.12 Kommunesamarbeid

Resultatet av kommunereformen vil være avgjørende for videre utviklingen av kommunesamarbeid og nye samarbeid bør forventes til resultatet av reformen er avklart.

#### 4.4.3.13 Folkehelse

Arbeidet med folkehelsesenter bør videreføres. Kostnadsbildet er nå relativt klart, men prosjektet foreslås ikke realisert i handlingsplanperioden i denne omgang. Det bør utredes nærmere hvordan utbygging og drift skal organiseres og om det er mulig å redusere investeringskostnaden gjennom samarbeid med andre aktører. Finansiering av videre arbeid kan skje innen de rammer som er avsatt i 2015.

#### 4.4.3.14 Samfunnsutvikling

Tilbud om videreutdanning ved nettstudier kombinert med videostudier, vil være en fordel for regionen. Egen høyskoleutdanning i Orkdal er ikke under planlegging og det vil derfor være viktig å kunne utnytte de mulighetene som ligger i studier via nett. Forslaget til samarbeidsavtale med Thams ressurscenter vil medføre en årlig kostnad på kr. 100.000 som kan finansieres fra næringsfond. Det samme er mulig med tilskudd til Lensa og Tine.

Etablering av digital kultursti på Nerøra, tresatsing og samarbeid om studentoppgaver er viktige bidrag i den videre utviklingen av kommunen. Prosjektene er tatt inn under henholdsvis kultur og tekniske tjenester.

### 4.4.4 Resultatmål

Resultatmål	Status 2014	Mål	
		2016	2019

Resultatmål	Status 2014	Mål	
Tilgjengelig datanettverk	98 %	99 %	99 %
Andel anrop som besvares hos IT brukerstøtte	90 %	92 %	95 %
Kvalitet på nett – Difis bedømmelse – antall stjerner (6 er best)	3	5	5
Andel anrop som besvares i sentralbord	82 %	90 %	94 %
Brukertilfredshet – byggesak	4,8		
Andel regninger som betales rettidig	90 %	95 %	100 %
Antall som «liker» Facebooksiden	1 000	4 000	8 000
Andel byggesaker behandlet innen frist	95 %	97 %	98 %

#### 4.4.5 Økonomiske tiltak

##### 4.4.5.1 Tiltak i handlingsplanperioden 2016-2019

Vedtatte tiltak	2015	2016	2017	2018
Innsparingskrav	-189 000	-378 000	-378 000	-378 000
Etablering datarom 2	300 000	500 000	250 000	0
Batteribackup datarom	150 000	0	0	0
Nettbrett til politikere	250 000	25 000	25 000	25 000
Landmålerutstyr	500 000	0	0	0
Ny hjemmeside	600 000	200 000	200 000	200 000
Agresso lønn- og personal	490 000	200 000	0	0
Fiberkabling	360 000	0	0	0
Moe kirke, investeringstilskudd	1 700 000	0	0	0
Veitilskudd Ølshøgda	8 000	8 000	8 000	8 000

Nye tiltak	2016	2017	2018	2019
Økonomimedarbeider økonomiavdelinga 40 %, flyktning	240 000	240 000	240 000	240 000
Thams ressurscenter – Næringsfondet	100 000	100.000	100.000	100.000
Lensa - Næringsfondet	40 000	40.000	40.000	
Tine – melkeprosjekt – Næringsfondet	63 000			
Næringsplan Orkdalsregionen	275 000	275 000		
Samarbeid med kunnskapsmiljø	100 000	100 000	100 000	100 000
Innsparing politikerlønn	-230 000	-230 000	-230 000	-230 000
Investeringstilskudd Orkanger kirke	950 000			
Markedsføring	300 000			

## 4.5 Grunnskole og SFO

### 4.5.1 Arbeidsområde

Kommunen har ansvar for at alle innbyggerne i aldersgruppen 6 – 16 år får grunnskoleopplæring i henhold til opplæringsloven. Kommunen har plikt til å tilpasse opplæringen til evnene og forutsetningene hos elevene. Noen elever vil ha behov for å få sin tilpassete opplæring i form av spesialundervisning.

På 1. – 4. årstrinn skal kommunen sørge for at den tilpassete opplæringen i norsk eller matematikk mellom annet innebærer økt lærertetthet og er særlig rettet mot elever med svake ferdigheter i lesing og regning.

Kommunen har ansvar for at elever får innfridd sin rett til et godt og trygt skolemiljø.

Kommunen har plikt til å tilby skolefritidsordning før og etter skoletid for elever på 1. – 4. trinn og for elever med nedsatt funksjonsevne på 1.- 7. trinn.

Kommunen har plikt til å tilby leksehjelp til elever. I Orkdal kommune gis hjelpehjelp til elever fra 3. – 7. trinn.

Kommunen har ansvar for skoleskyss. Elever som bor mer enn 4 kilometer fra heimen (2 km for 1. trinn), har rett til gratis skoleskyss. Noen elever har rett til skoleskyss på grunn av trafikkmessige og sikkerhetsmessige forhold. Sør-Trøndelag fylkeskommune har ansvaret for å organisere skoleskyssen.

Kommunen skal ha en pedagogisk – psykologisk tjeneste. Det er felles PP – tjeneste for Orkdal og Agdenes. PP – tjenesten skal hjelpe skolen i arbeidet med kompetanseutvikling og organisasjonsutvikling for å legge opplæringa bedre til rette for elever med særlige behov.

Den pedagogisk-psykologiske tjenesten skal sørge for at det blir utarbeidd sakkyndig vurdering for elever som har behov for spesialundervisning, for barn i barnehage med behov for spesialpedagogisk hjelp og for voksne med rett til spesialundervisning på grunnskolen område i henhold til opplæringslovens § 4A-2.

PP – tjenesten i Orkdal og Agdenes gir systemrettet bistand overfor barnehager i form av kompetansetiltak og veiledning.

### 4.5.2 Status

Orkdal kommune har 6 grunnskoler. Av disse er 3 rene barneskoler, 2 kombinerte barne- og ungdomsskoler og en ren ungdomsskole.

PP – tjenesten i Orkdal og Agdenes har kontor på Orkdal rådhus og betjener 9 barnehager, 8 grunnskoler og Voksenopplæringa. PP – tjenesten har i dag 4,5 årsverk samt en halv faglederstilling og en halv merkantil stilling.

Elevtallet har økt fra 1430 elever i 2012 til 1532 elever per 1. oktober 2015. Det er en økning på 102 elever på 3 år. Det har samtidig vært en økning i antall elever med skoleskyss.

Antall lærerårsverk og timer til undervisning har gått ned de siste 3 årene og lærertettheten til ordinær undervisning har blitt lavere.

Orkdal kommune bruker 103 713 kroner per elev til undervisning, skolelokaler og skoleskyss. Det er på samme nivå som landsgjennomsnittet men noe over Malvik og Skaun. Melhus og gjennomsnittet for Sør-Trøndelag ligger over Orkdal.

Elevundersøkelsen på 7. og 10. trinn viser at det er høy trivsel blant elevene i Orkdal kommune. Samtidig viser resultatene at noen elever opplever mobbing.

Resultater fra nasjonale prøver i 2014 viser at 24 % av elevene på 5. trinn skårer på det laveste mestringsnivået i lesing. Dette er omtrent det samme som på landsbasis. Det er store forskjeller mellom skolene i Orkdal.

Eksamensresultatene i Orkdal viser at det er en liten tilbakegang de siste 2 – 3 årene i alle skriftlige fag. Gjennomsnittskarakteren i matematikk ligger på 2,8. På landsbasis ligger det også lavt og regjeringen har varslet satsing på realfag.

Andel elever med vedtak om spesialundervisning har gått tilbake i Orkdal fra 9,5 % i 2012 til 7,1 % i 2015. Nedgangen har sammenheng med kommunens målrettede arbeid med å bedre den tilpassete opplæringa for alle elever. Orkdal kommune ligger nå under landsgjennomsnittet, Malvik, og Skaun.

Gjennomføring av og frafall fra videregående opplæring blir registrert 5 år etter at elevene har startet i videregående opplæring. De siste tallene viser en frafallsprosent på 26. Frafallsprosenten er høyere i de yrkesfaglige utdanningsprogrammene med 36 % mens den er på 14 % på studiespesialisering.

### 4.5.3 Hovedutfordringer

#### Høyt frafall fra videregående opplæring

Det høye frafallet fra videregående opplæring kan ha store konsekvenser for den enkelte person det gjelder. Forskning viser at personer som ikke har fullført videregående opplæring generelt klarer seg dårligere på arbeidsmarkedet når de er i tyveårene enn de som har fullført. Sannsynligheten for å være arbeidsledig, uføretrygdet eller mottaker av sosialhjelp er større for de som ikke har fullført. Noen elever har høyt skolefravær allerede i grunnskolen.

#### Relativt svake læringsresultater.

Mestring av grunnleggende ferdigheter har stor betydning for den enkelte elevs mestring på ungdomstrinnet og i videregående opplæring.

#### Skjerpete kompetansekrav ved tilsetting og undervisning

Stortinget har vedtatt nye kompetansekrav med tilbakevirkende kraft.

#### Skolebygg

Noen av våre skoler har store mangler når det gjelder undervisningsarealer og er dårlig tilpasset fremtidens undervisningsmåter og moderne teknologi.

### 4.5.4 Strategi

#### 4.5.4.1 Tilpasset opplæring, tidlig innsats og læringsmiljø

**Mål: Alle elever skal nå målene i læreplanen og så langt det er mulig gjøres i stand til å gjennomføre videregående opplæring.**

Alle elever skal ha klassen og klasserommet som sin hovedlæringsarena. Tilpasset opplæring skal foregå i klassen med en eller to lærere. Spesialundervisning skal i hovedsak organiseres ved at lærer hjelper eleven i klasserommet med eventuelt korte økter på enerom/gruppe ved behov for spesiell trening.

Særskilt norskopplæring skal i hovedsak gjennomføres ved styrking i klassen, men med timer i skolens innføringsenhet for elever som nylig har kommet til landet eller som kan lite norsk.

**Mål: Alle elever som er i stand til det skal mestre grunnleggende ferdigheter når de går ut av grunnskolen.**

Grunnleggende ferdigheter i lesing og skriving er satsingsområde. Alle skoler med ungdomstrinn skal i 2016 delta i skolebasert kompetanseutvikling i regi av Høgskolen i Sør-Trøndelag. Grøtte skole, Orkanger ungdomsskole og Årlivoll skole skal gjennom skolebasert kompetanseutvikling innenfor klasseledelse, ledelse av læring, vurdering for læring og grunnleggende ferdigheter, spesielt i skriving.

Alle de tre reine barneskoler i kommunen skal neste skoleår intensivere arbeidet med skriving i alle fag.

Fra 1. januar 2016 skal Evjen og Orkanger barneskole være pilot når det gjelder satsing på grunnleggende ferdigheter i regning.

Fra høsten 2016 innføres en ekstra time i faget naturfag som ledd i regjeringas naturfagstrategi.

Alle skoler i Orkdal kommune har som mål å være dysleksivennlige skoler. Dette vil styrke skolene evne til å drive god tilpasset opplæring. Arbeidet med sertifisering starter fra nyttår.

Digital kompetanse er en av de grunnleggende ferdighetene. I dag er det er PC – tetthet på ca. 1 PC per 5 elever. Målet er 1 PC på 2 elever i ungdomsskolen og 1 PC per 4 elever i barneskolen. I tillegg vurderes IPAD. Innkjøp av digitale hjelpemidler skal prioriteres i handlingsplanperioden og dekkes innenfor grunnskolens ramme.

#### **Tverrfaglig innsatsteam / fraværsteam**

Noen få elever i Orkdalsskolen har høyt skolefravær. PP – tjenesten er styrket for å for å jobbe spesielt med de store skolefraværssakene. Tiltaket videreføres i handlingsplanperioden.

Det er utarbeidet rutiner for oppfølging av skolefravær og hvordan en skal jobbe med sakene når skolefraværet blir stort og blir til skolevegning. Arbeidet skjer i et tett samarbeid med andre instanser; psykisk helsearbeid, skolehelsetjenesten, barnevern og BUP (Barne- og ungdomspsykiatrien).

#### **Læringsmiljø**

**Mål: Alle elever skal oppleve mestring og utvikling og få et godt grunnlag for voksenlivet**

**Mål: Orkdal kommune skal være en foregangskommune når det gjelder bekjempelse av mobbing.**

Det arbeides kontinuerlig med forebygging og håndtering av mobbing i alle barnehager og skoler.

I 2016 settes det i gang et MOT - prosjekt om barnehager og skoler som samfunnsbygger.

#### **4.5.4.2 Kompetanseutvikling**

##### **Videreutdanning**

I strategi for kompetanseutvikling – **Lærerløftet** har regjeringa satt opp en rekke tiltak for en enda bedre skole, blant annet rekordstor satsing på videreutdanning for lærere. Det tilbys videreutdanning med mulighet for stipend og frikjøp.

I Orkdal er 3 lærere i gang med studier iht. Lærerløftet. I tillegg deltar 2 inspektører og en rektor i rektorutdanningen og leder for PPT deltar i lederutdanning for PP – ledere.

Stortinget har vedtatt nye og skjerpete kompetansekrav for tilsetting og undervisning i grunnskolen. De nye bestemmelsene gjelder for tilsetting og undervisning helt fra 1. årstrinn og har tilbakevirkende kraft. Kommunen har 10 år på å innfri de nye kompetansekravene.

Rådmannen kommer tilbake med en langsiktig kompetanseplan. I 2016 er det avsatt kommunale midler til frikjøp for 2 lærere som tar 30 studiepoeng. Det er et mål og øke den kommunale andelen i handlingsplanperioden.

#### 4.5.5 Skolebygg i Orkdal kommune

##### Krav til fremtidens skolebygg

I strategidokumentet går en nærmere inn på de enkelte skolebyggene når et gjelder kapasitet, tilstand og om skolebyggene er tilpasset framtidens undervisningsmetoder og teknologi.

Skolene er vurdert opp i mot krav i en generell funksjonsbeskrivelse for skolebygg.

Utforming og organisering av skolebygg er viktige tiltak for å legge til rette for best mulig læring hos elevene. Skoleanlegget er arbeidsplass for de ansatte og for elevene en arena der læreplanens mål skal nås.

For fremtidens skolebygg vil det være et krav at bygningen kan tilpasses endret pedagogikk på en enkel måte, men det for eksisterende skolebygg er viktig å påse at bygningsmessige tiltak bidrar til å øke byggets tilpasningsevne. Fleksible skolebygninger må lett kunne tilpasses svingninger i elevtall, nyere og fremtidige organisasjonsformer, undervisningsopplegg og arbeidsmåter og aktuelle krav til opplæring.

##### 4.5.5.1 Skolene i Orkdal

Elevtallsutviklingen er beskrevet i strategidokumentet som ligger som vedlegg til rådmannens notat (kap. 6.6.1).

##### Evjen skole.

Nybygging er vedtatt og den nye delen skal stå ferdig 1.8.2018. Det skal planlegges for ytterligere utvidelse med tanke på boligbygging i kretsen og i Kleivan. Den videre planlegginga tar høyde for en fagenhet for elever med omfattende hjelpebehov.

##### Gjølme skole

Elevtallet på Gjølme ligger stabilt framover mot 2020. Det er usikkert i hvor stor grad boligbygging på Gjølme vil påvirke elevtallet. Gjølme skole har for lite arealer til undervisning og få grupperom og mangler dermed mulighet for å dele i grupper og drive differensiert undervisning. Det mangler spesialrom til tekstilforming, naturfag, musikk. Skolefritidsordningen har ikke egen hjemmebase men bruker skolekjøkkenet som base.

Det er store trafikkmessige utfordringer knyttet til Gjølme skole og Gjølme barnehage. Parkeringsplassen har ikke kapasitet til å ta i mot økningen i behovet for henting og bringing og parkering for ansatte.

I handlingsplanperioden bør det legges til rette for løsninger som ivaretar behovet for henting og bringing, trygg av- og påstigning for bussene, trygg atkomst for elever om går og ansattes behov for parkering.

##### Grøtte skole

Elevtallet på Grøtte skole, barnetrinnet har en vekst framover mot 2018, men flater ut mot 2020. Det er nok kapasitet for å ta denne veksten.

Elevtallet på ungdomstrinnet nådde en topp i 2013 men vil ligge stabilt framover mot 2020.

##### Orkanger barneskole

På Orkanger barneskole ligger elevtallet stabilt på rundt 300 elever framover mot 2020. Det eldste bygget er fra 1939. Skolen er deretter påbygget i flere byggetrinn. De eldste delene av skolen kan ikke sies å ha hensiktsmessige løsninger verken når det gjelder undervisningslokaler, grupperom eller personalavdeling.

Rommet der innføringsenheten for minoritetsspråklige elever holdt til ble stengt i 2014 etter branntilsyn.

Etter branntilsynet ble det noen endringer i rømningsveier, noe som medførte altfor små og lite funksjonelle garderober for 1. – 4. trinn.

### Orkanger ungdomsskole

Orkanger ungdomsskole tar i mot elever fra Evjen skole, Gjølme skole og Orkanger barneskole. Elevtallet på Orkanger ungdomsskole vil nå en bunn i 2016. Deretter vil det stige framover mot 2022 og bli i overkant av 270 elever.

### Årlivoll skole

På barnetrinnet på Årlivoll ligger elevtallet stabilt fram mot 2018, da synker elevtallet på barnetrinnet. På ungdomstrinnet når elevtallet det laveste nivået i 2016. Deretter vil en få en liten økning fram mot 2020.

Det er store utfordringer knyttet til å ha en liten ungdomsskole. De faglige kravene og kravet til kompetanse på ungdomstrinnet er høye. Elevene på en liten skole vil ikke ha de samme muligheter som elever på en stor skole f.eks. i valgfag og fremmedspråk.

Samfunnshuset er en bygning fra 1985 og har kroppsøvingssal, garderober, undervisningsrom for Mat og helse og Kunst og håndverk. Det er behov for en del vedlikeholds- og sikkerhetsmessige tiltak.

Selve skolebygningen består av flere byggetrinn. Det eldste er oppført på slutten av 60 tallet. Det siste byggetrinnet er omtrent 15 år.

Det er behov for oppgradering av ventilasjonsanlegg samt en del energisparende tiltak og vedlikeholdsmessige tiltak.

Skolen har ikke tilfredsstillende nettilgang. Dette skaper utfordring ved gjennomføring av digital eksamen og nasjonale prøver.

#### 4.5.5.2 Oppsummering skolebygg

Det er behov for en grundig gjennomgang og vurdering av skolebyggene i Orkdal. Både Gjølme skole, Årlivoll skole og Orkanger barneskole er skoler som er bygget ut trinnvis og deler av skolebygningene er gjerne dårlig tilpasset fremtidens undervisningsmåter og moderne teknologi. Samtidig vil det være behov for til dels omfattende vedlikeholdsmessige og energibesparende tiltak.

Når det foreligger vedtak om evt. kommunesammenslåing, bør skolebruksplanen revideres med tanke på skolestruktur og ut i fra kravene til undervisning i fremtidens skole. I planen må en vurdere hvilke strategier som kan tenkes å løse utfordringene i årene framover.

#### 4.5.6 Resultatmål

Resultatmål	Status 2014		Mål 2016	Mål 2019
	Landet	Orkdal		
Elevundersøkelsen				
7. trinn: Er du blitt mobbet på skolen de siste månedene? Skala fra 1 - 3 der 1 er best	1,2	1,3	1,0	1,0
10. trinn: Er du blitt mobbet på skolen de siste månedene? Skala fra 1 - 3 der 1 er best	1,2	1,3	1,0	1,0
Lesing 5. trinn, gjennomsnittscore på en skala fra 1-100 der 50 er landsgjennomsnitt	50	49	53	55
Gjennomsnittlig grunnskolepoeng	40,3	39,2	40,5	41,0
Andel elever som fullfører videregående opplæring på 5 år (Kullet som startet i 2009)	:	75,5 %	78,0 %	80,0 %
Andel elever som får spesialundervisning	8,10 %	7,8 % (2015)	6,5 %	6 %



## 4.5.7 Økonomiske tiltak

### 4.5.7.1 Tiltak i handlingsplanperioden 2016-2019

Vedtatte Tiltak	2015	2016	2017	2018
Innsparingskrav	-414 000	-828 000	-828 000	-828 000
Økt undervisning grunnskole	2 500 000	3 500 000	3 500 000	3 500 000

Nye tiltak	2016	2017	2018	2019
Styrking av naturfag 5. – 7. trinn	176 000	246 000	246 000	246 000

Lenke til: [Strategidokument grunnskole og SFO](#)

## 4.6 Barnehage

### 4.6.1 Arbeidsområde

Kommunen har plikt til å tilby plass i barnehage til barn under opplæringspliktig alder som er bosatt i kommunen og som oppfyller rett til barnehageplass jfr. § 12a. I tillegg har Orkdal kommune innført rullerende opptak for alle ettåringer ved at de får plass én måned etter fylte ett år. Samme ordning gjelder også for eldre barn som har flyttet til kommunen etter forrige opptak.

Kommunen er lokal barnehagemyndighet og skal godkjenne, føre tilsyn med og gi veiledning til alle barnehagene i kommunen, også private.

Kommunen utbetaler tilskudd til private barnehager som er godkjent av kommunen. Den private barnehagen i Orkdal behandles likeverdig med de kommunale mht. til tilskudd.

### 4.6.2 Status

I Orkdal kommune er det 7 barnehager hvorav 6 kommunale og 1 privat barnehage. I en periode før 2010 da det var stor vekst i barnetallet, etablerte kommunen flere midlertidige tiltak. Av disse gjenstår «Kårenden» på Evjen barnehage og «Utsikten» (boligen) på Gjølme barnehage.

Antall barn i barnehage har gått noe ned de siste 3 årene. Per 15. desember 2014 var det 726 barn med barnehageplass.

Orkdal kommune har en effektiv barnehagestruktur. Barnehagene har fra 3 avdelinger til 8 avdelinger på de største barnehagene. Antall oppholdstimer per årsverk viser voksentettheten i barnehagen. Oppholdstimer per årsverk har gått noe ned de siste årene, noe som til dels skyldes at barnehagene må gå med noe ledig kapasitet om høsten etter innføring av rullerende opptak.

I Orkdal har 99,1 % av alle 3 – 5 – åringer barnehageplass, mens 89,1 % av alle 1 – 2 – åringer har barnehageplass. Per 15. desember 2014 hadde 14 nullåringer barnehageplass.

Orkdal kommune har en langt større andel av barn i målgruppen 1 – 5 år i barnehage enn sammenlignbare kommuner. Denne høye dekningsgraden er en konsekvens av de fleksible opptaksordningene som kommunen har hatt de siste 10 årene.

Resultater fra brukerundersøkelser viser at foreldrene stort sett er godt fornøyd med barnehagetilbudet. Foreldre svarer at barn trives i barnehagen og det skåres høyt på respektfull behandling.

I Orkdal har 43,4 % av ansatte i barnehage barnehagelærerutdanning. Av øvrige ansatte er 44,2 % barne- og ungdomsarbeidere.

### 4.6.3 Strategi

#### 4.6.3.1 Tidlig innsats

##### 4.6.3.1.1 Bemanningsnorm for de minste barna

Barnehagen er en av de viktigste arenaer i barnas liv i dag. Barnehageeier har ansvar for å ha forsvarlig bemanning i barnehagen for å kunne drive en tilfredsstillende pedagogisk virksomhet. Dette er spesielt viktig for de aller minste barna som kommer i barnehagen allerede som ettåringer. Dagens ordning er 4 ansatte per 14 barn på småbarnsavdelinger, noe som betyr at hver ansatt har ansvar for 3,5 barn på 1 og 2 år.

Orkdal kommune bør ha som mål fram mot år 2020 å redusere antall barn per ansatt for de minste barna til 12 barn per ansatt.

De økonomiske konsekvensene av økt bemanning for de minste barna skal utredes i 2016.

##### 4.6.3.1.2 Språkplan i barnehagen

Tidlig og målrettet innsats er viktig for å bedre barn og unges språk-, skrive- og leseferdigheter. Alle barnehagene i kommunen skal jobbe systematisk med språk og begreper. Dette er i tråd med regjeringas strategi for språk, lesing og skriving. I dag er det for mange elever i grunnskolen som leser og skriver for dårlig. Derfor må språksatsinga starte i barnehagen.

Plan for arbeid med språk i barnehagen er under arbeid og skal implementeres i alle barnehager i 2016. Språkplanen tar utgangspunkt i rammeplan for barnehagen og regjeringas strategi for språk, lesing og skriving,

Mål: Vi skal sikre at barna har et godt språkmiljø i barnehagen og at barnehagene har kompetente voksne som bidrar aktivt i barnas språkutvikling.

##### 4.6.3.1.3 Sammenheng mellom barnehage og skole

En av strategiene i kommuneplanens samfunnsdel er å skape helhet og sammenheng mellom barnehage og skole.

Det etableres nettverk på tvers av skoler og barnehager på ledernivå, fagleder/ped.ledernivå og øvrige lærere/barnehagelærere / Barne- og ungdomsarbeidere.

#### 4.6.3.2 Kompetanse

De ansattes kompetanse er avgjørende for kvaliteten på barnehagetilbudet. Personalets faglige og personlige kompetanse er barnehagens viktigste ressurs og en forutsetning for at barnehagen skal være en god arena for danning, omsorg, lek, læring og sosial utjevning.

Mål:

- Satse på lederutvikling av styrere og pedagogiske ledere gjennom et lederutviklingsprogram for barnehageledere i regi av Orkdal – Øy.
- Øke andelen ansatte med barnehageutdanning til 50 % i handlingsplanperioden gjennom tilsetting og gjennom å legge til rette for at assistenter eller barne- og

ungdomsarbeidere får mulighet for å ta arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning.

- Øke andelen barne- og ungdomsarbeidere både gjennom tilsetning og å legge til rette for at assistenter skal få mulighet til å ta fagbrev.
- Barnehagen skal være en lærende organisasjon slik at den er rustet til å møte nye krav og utfordringer. Kvalitetsutvikling i barnehagen innebærer en stadig utvikling av personalets kompetanse.

Barnehager som har lavere andel barnehagelærere enn 50 % skal tilsette barnehagelærer ved ledighet for å nå målet om 50 % 2019.

Tiltaket vil medføre økte årlige lønnskostnader på ca. 250.000 kroner fra 2017, totalt 765.000 kroner. Dekkes innenfor eksisterende ramme.

#### **4.6.3.3 Moderasjonsordninger i barnehagen**

Regjeringa foreslår å videreføre maksimalprisen for foreldrebetaling i barnehager på samme reelle nivå som i 2015. Dette innebærer at ny maksimalpris for heltidsplass blir 2 655 kr.

Regjeringen innførte fra 1. mai 2015 en ny moderasjonsordning som skal sikre at ingen familier med lav inntekt betaler mer enn seks prosent av inntekten for en barnehageplass begrenset av maksimalprisen. I 2016 vil husholdninger med inntekt under 486 750 kr ha rett til redusert foreldrebetaling.

Ordningen med gratis kjernetid i 20 timer som ble innført fra 1. august 2015 for fire- og femåringen samt barn med utsatt skolestart for familier med lav inntekt videreføres. Inntektsgrensen er satt til 417 000 kr i 2016.

Intensjonen med de nye ordningene er at gode barnehager bidrar til at barn får en god start. Med lavere foreldrebetaling for de som tjener minst, vil flere få mulighet til å benytte tilbudet. Det gir et barnehagetilbud med en bedre sosial profil og sørger for at familier over hele landet nyter godt av en moderasjonsordning.

#### **Økonomiske konsekvenser**

I Orkdal kommune kommer ca. 85 barn under de to nye moderasjonsordningene. De fleste tilhører Orkanger barnehage, Rianmyra barnehage og Evjen barnehage. Moderasjon i foreldrebetaling og gratis kjernetid utgjør til sammen 475 000 kr for 2015. På årsbasis utgjør det ca. 1 mill. kr.

#### **4.6.4 Kommunen som barnehagemyndighet**

Kommunen er lokal barnehagemyndighet. Barnehagemyndigheten har et overordnet ansvar for å sikre at barna får et godt pedagogisk og trygt barnehagetilbud. Kommunen skal gjennom aktiv veiledning, godkjenning og tilsyn påse at barnehagene i kommunen drives i tråd med de krav som stilles i barnehageloven med tilhørende forskrifter slik som blant annet rammeplan for barnehagen m.m. Som en forutsetning for å få statlige midler skal kommunen utvikle kompetanseplaner som omfatter både kommunale og ikke-kommunale barnehager, og som ivaretar både nasjonale føringer og lokale behov.

Det er behov for å styrke bemanning i kommunens administrasjon med en barnehagefaglig fagperson i 50 % stilling for å ivareta de oppgavene som påhviler barnehagemyndigheten, slik som tilsyn med barnehager, godkjenning av barnehager, plan for kvalitets- og kompetanseutvikling, kvalitets- og vurderingssystem, veiledning, samordnet opptaksprosess, internkontroll m. m.

#### 4.6.5 Barnehagekapasiteten

De siste befolkningsprognosene fra Statistisk sentralbyrå, er fra 2014. Prognoser for hvor mange barn som vil bli født, er alltid vanskelig å anslå og antall fødte vil raskt påvirke plassbehovet i barnehage.

I prognosene for budsjett 2015 var det 129 fødte som ble lagt til grunn, det ble 141 i 2014. I tillegg ble befolkningsveksten i målgruppa høyere enn antatt. Til sammen utgjorde dette 16 plasser som er flere barn enn en ordinær småbarnsavdeling i omfang. SSB sine prognoser tilsier at Orkdal vil ha 127 fødte i årene fremover. Erfaringsmessig viser oversikter at antall fødte er høyere i Orkdal, og det kan se ut som om antall fødte i 2015 vil bli rundt 140. En velger derfor å legge antall fødte på 140 i prognosene fremover.

Ved beregning av kapasitet i barnehage har en tatt utgangspunkt i barnegruppen som er i barnehage fra januar 2016. Ut ifra denne gruppen er det beregnet en dekningsgrad og en snittoppholdstid i barnehage. Det er videre lagt inn en befolkningsvekst på 2 barn per årskull. Disse forutsetningene tatt i betraktning viser at Orkdalsbarnehagene har 33 plasser ledig ved årsskiftet. Da skal det fortsatt rulleres inn ca. 45 barn. Gjør en om dette til heltidplasser vil dette utgjøre 38 plasser. Da vil en se fra tabellen nedenfor at kapasiteten i Orkdalsbarnehagene er utnyttet fullt ut og vel så det.

	1.1.2016	1.1.2017	1.1.2018	1.1.2019	1.1.2020
Antall plasser	690	676	671	679	669
Kapasitet	723	686	686	686	686
Ledig kapasitet	33	10	15	7	17

I forrige handlingsplan ble det vedtatt å legge ned avd. Småbruket ved Orkanger barnehage fra høsten 2015. Dette er gjennomført. Videre ble det vedtatt at Kløvervollen skulle fases ut sommeren 2016. Dette er det tatt hensyn til i tabellen ovenfor. Om Kløvervollen legges ned vil en ikke ha mulighet til å ivareta rullerende opptak i handlingsplanperioden.

Det er 37 plasser på Kløvervollen. I 2016 har Kløvervollen et budsjett for 7 måneder på 1,914 mill. kr. Gjør en om dette til helårsvirkning ser en at barnehage må styrkes med 1,283 mill. kr i 2016.

Rådmannen vil tilrå at leieavtale for Kløvervollen videreføres i handlingsplanperioden og at budsjettet styrkes med 1,283 mill. kroner i 2016 og helårsvirkning på 3,197 mill. kroner i 2017, 2018 og 2019. I tillegg må det noe styrkning til på eiendomsdrift.

#### Barnehagekapasiteten på lang sikt

Evjen barnehage, «Kårenden» ble etablert for snart 5 år siden og var ment som et midlertidig tiltak fram til det bygges en stor permanent barnehage i kommunen.

Boligen «Utsikten» på Gjølme ble etablert som er midlertidig tiltak. Den er også dårlig egnet som barnehage.

Andre forhold som tas i betraktning når en skal planlegge videre utvidelse av barnehagekapasiteten er:

- Boligutbygging, da spesielt i aksene Orkanger – Fannrem.
- Økt mottak av flykninger som igjen vil medføre familiegjenforeninger

Det vil være behov for en ny stor barnehage i aksene Orkanger – Fannrem. Den kan erstatte de midlertidige tiltakene og Kløvervollen barnehage og i tillegg ta høyde for en viss økning i barnehagetall.

Arealet på østsiden av jernbanelinja rett overfor Evjen barnehage og Evjen skole eies av kommunen og er regulert til offentlig formål.

#### 4.6.6 Likeverdig behandling ikke-kommunale barnehager

Orkdal kommunale har en ikke-kommunal barnehage representert ved Liavoll barnehage.

Fra 1.1.2011 ble det innført nye regler for finansiering av ikke-kommunale barnehager. Det er et krav å behandle ikke-kommunale barnehager 100 % likeverdig med kommunale barnehager.

Endelige satser for tilskudd til ikke-kommunal barnehage fastsettes i januar.

**Foreløpige satser for 2016 er:**

Driftstilskudd per heltidsplass	2016
0-2 år	176 180
3-6 år	84 898
<b>Tilskudd kapital</b>	
0-6 år	8 800
<b>Totalt tilskudd</b>	
0-2 år	184 980
3-6 år	93 698

#### 4.6.7 Resultatmål

	Status 2014		Mål 2016	Mål 2019
Brukertilfredshet - Resultat for brukerne		5,3	5,3	5,4
Andel ansatte med barnehagelærerutdanning		43,4 %	45 %	50 %

#### 4.6.8 Økonomiske tiltak

##### 4.6.8.1 Tiltak i handlingsplanperioden 2016 - 2019

Vedtatte tiltak	2015	2016	2017	2018
Innsparingskrav vedtatt i HP 2015 -2018	-294 000	-588 000	-588 000	-588 000
Innsparing barnehagene vedtatt i desember 2014	-700 000			
Ny avdeling Grøtte barnehage	1 072 000	1 072 000	1 072 000	1 072 000
Småbruket avvikles	-904 000	-2 170 000	-2 170 000	-2 170 000
Kløvervollen avvikles	0	-1 287 000	-3 092 000	-3 092 000
Åpen barnehage avvikles	-292 000	-292 000	-292 000	-292 000
Barn i private barnehager i andre kommuner	100 000	100 000	100 000	100 000
Budsjettavtalen i Stortinget, redusert foreldrebetaling, moderasjonsordning	300 000	0	0	0

Nye tiltak	2016	2017	2018	2019
Kompensasjon for redusert foreldrebetaling og gratis kjernetid	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Videreføring av leie Kløvervollen	1 283 000	3 197 000	3 197 000	3 197 000

Lenke til: [Strategidokument Barnehage](#)

## 4.7 Helse og omsorg

### 4.7.1 Arbeidsområde

I følge Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester skal kommunen sørge for at personer som oppholder seg i kommunen, tilbys nødvendige helse- og omsorgstjenester. I henhold til overordnede mål i kommuneplanens samfunnsdel skal Orkdal kommune fremme psykisk og fysisk helse, mestring og livskvalitet for våre innbyggere. Vi skal sørge for at innbyggerne får nødvendige tjenester til å mestre egen hverdag og mulighet for samfunnsdeltakelse.

#### 4.7.1.1 Orkdal Helsetun

Orkdal Helsetun gir tilbud om korttids-, rehabiliterings- og avlastningsopphold. I tillegg gis tilbud om langtidsopphold for beboere som ikke kan klare seg i eget hjem; herunder egen skjermet enhet for aldersdemente. Institusjonen har eget kjøkken, egen renholdsavdeling og vaskeri for vask av beboernes private tøy. Orkdal Helsetun organiserer og administrerer dagsentertilbud til hjemmeboende eldre, samt dagaktivitetstilbud for hjemmeboende demente.

#### 4.7.1.2 Hjemmetjeneste

Hjemmetjenesten tilbyr helsetjenester i hjemmet og personlig assistanse, herunder praktisk bistand og opplæring. Enheten administrerer i tillegg omsorgslønn til de som har særlig tyngende omsorgsoppgaver, omsorgsboliger, matombringing og trygghetsalarm. Enheten organiserer støttekontakt, tilrettelagt fritid, avlastning for barn og unge og bofellesskap for personer med utviklingshemming. Søknadskontor for helse- og omsorgstjenester er organisert under hjemmetjenesten.

#### 4.7.1.3 Samhandlingsenheten i Orkdalsregionen (SiO)

Orkdal kommune er vertskommune for Samhandlingsenheten i Orkdalsregionen. SiO består av sengepost med kommunale døgnplasser for øyeblikkelig hjelp, legevaktjeneste og SiO utvikling. Det er 12 kommuner som samarbeider om øyeblikkelig hjelp sengepost og 11 kommuner som samarbeider om legevakt. Kommunalt tilbud om døgnopphold for øyeblikkelig hjelp er lovpålagt fra 2016. Tilbudet er lokalisert ved St Olavs hospital avd Orkdal. SiO samarbeider med Kreftforeningen om en egen kreftkoordinator; Kreftforeningen finansierer 75 % av lønnsutgiftene, mens kommunene dekker 25 %.

SiO medvirker også til utvikling av Orkdalsmodellen, og har ansatt egen prosjektmedarbeider til dette. Det er NTNU og St. Olavs Hospital HF som er ansvarlig for prosjektet, og prosjektleder er tilknyttet NTNU.

SiO er representert både i administrativt samarbeidsutvalg og flere faglige samarbeidsutvalg som er etablert mellom St. Olavs Hospital HF og kommunene i Sør-Trøndelag.

Lenke til: [Handlingsplan for SiO](#).

#### 4.7.2 Status

Utfordringsbildet er for oss, på lik linje med andre kommuner, knyttet til at flere oppgaver overføres fra spesialisthelsetjenesten til den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Utfordringen knyttet til dette dreier seg om både kapasitet og kompetanse. I tillegg vil de demografiske endringene som fører til en dobling av antall eldre over 80 år i 2025 føre til økt press på tjenestene. For kommunene samlet er det i dag 3,7 i yrkesaktiv alder per innbygger over 67 år. I 2020 er forholdstallet 3,5 og i 2040 2,7. For Orkdal er endringene enda større: fra 4,1 i dag til 3,5 i 2020 og 2,4 i 2040. For gruppen over 80 år vil forholdstallet være 11,1 i 2015, 12,2 i 2020 og 7,4 i 2040. Kommunenes inntekter kan ikke forventes å øke tilsvarende det økte behovet for tjenester.

#### Økonomi

Helse- og omsorgstjenesten har hatt utfordringer med å holde driftsutgiftene innenfor den bevilgede rammen de siste årene. Dette skyldes i all hovedsak innføringen av samhandlingsreformen. Effekten av samhandlingsreformen forventes ikke å øke ytterligere for somatiske tjenester, men det er fortsatt ventet at flere oppgaver overføres til kommunene.

Fra og med 2012 har helsetunet fått økte driftsrammer i tillegg til pris- og lønnsvekst som følger:

Økte driftsrammer	Rammeøkning	Akkumulert rammeøkning
2012	508 000	508 000
2013	830 000	1 338 000
2014	1 000 000	2 338 000
2015	1 000 000	3 338 000
Innsparingskrav i HP2015-18	-272 000	3 066 000
Innsparingskrav 2015	-250 000	2 816 000
Innsparingskrav 2016	-578 000	2 238 000

Med et merforbruk på 2,5 mill. kr i 2015 er driftsnivået fra 2011 til 2015 økt med 5,3 mill. kr. I 2014 ble det vedtatt å starte dagsenter for demente på helsetunet, som nå inngår i drifta med en budsjettert kostnad på 1 mill. kr. Dette kommer i tillegg til tallene over og fremkommer av tabellen over vedtatte tiltak.

#### Ombygging OPS

Byggetrinn 1: Ny avlastningsbolig for barn og unge er under bygging i de tidligere kjøkkenlokalene ved Orkanger pensjonistsenter. Avlastningsboligen forventes ferdigstilt og innflyttingsklar medio 2016.

Byggetrinn 2: Ungdomsleiligheter i 1. og 2. etg ved OPS. Søknad om husbankfinansiering er innvilget. Byggestart etter ferdigstilling av byggetrinn 1.

Nye pasient og brukerrettigheter – forskrift om rett til opphold i sykehjem er ute på høring med høringsfrist 7/12-15.

Utfordringsbildet er ytterligere beskrevet i strategidokument for helse- og omsorgstjenesten.

Lenke til: [Strategidokument helse- og omsorgstjenesten](#)

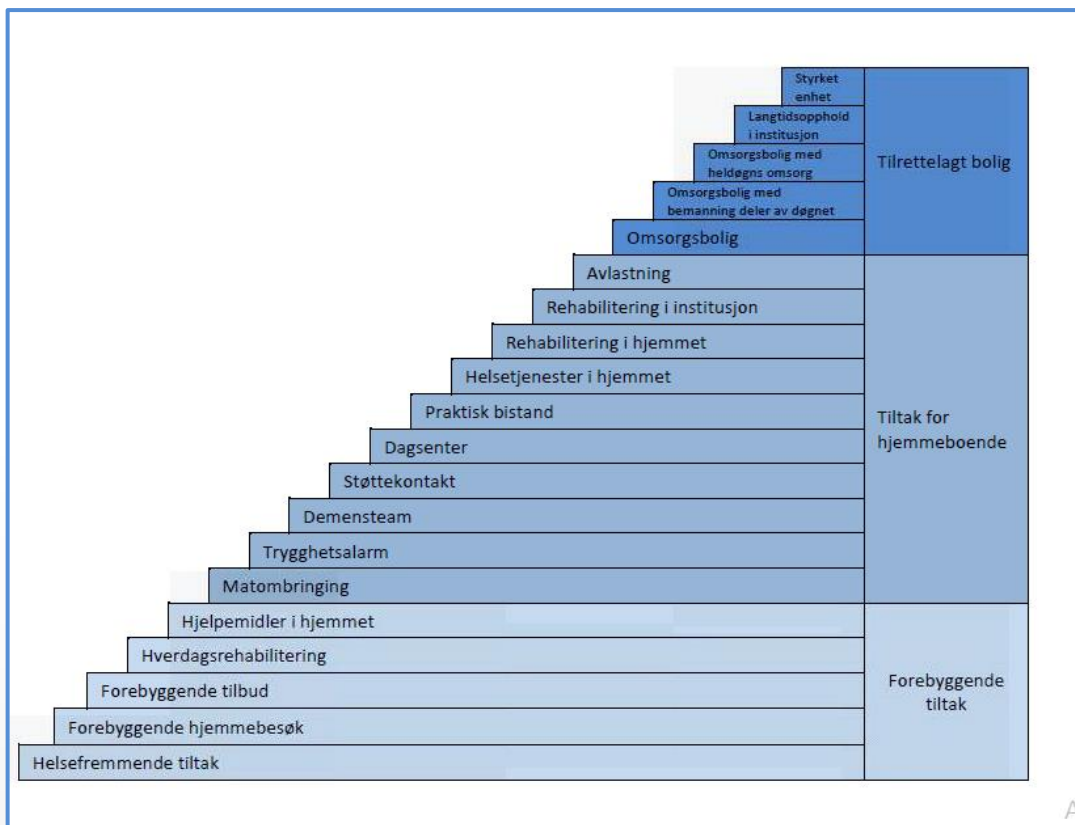
## 4.7.3 Strategi

### 4.7.3.1 Tilpasse drift til ramme

Om lag 90 % av kostnadene i helse- og omsorgssektoren er knyttet til lønn. Det er lite å gå på når det gjelder innkjøpsposter slik at tiltakene for å tilpasse driften til ramme vil være knyttet til reduksjon av lønnskostnader. Følgende tiltak vil bli gjennomført uten at det får konsekvenser for tjenestetilbudet:

- Optimal organisering av tjenestetilbudet
- Holde stillinger i vakanse der hvor det er faglig forsvarlig
- Reduksjon av antall avdelingsledere i hjemmetjenesten (gjennomført høst 2015)
- Redusert innleie ved korttidsfravær, bruk av kortvakter ved innleie

### 4.7.3.2 En godt dimensjonert og utbygd omsorgstrapp



For å gi tjenester av god kvalitet på beste effektive omsorgsnivå er vi avhengig av å ha en godt dimensjonert og utbygd omsorgstrapp. Tanken bak dette er at helsefremmende og forebyggende tiltak som ligger langt ned i trappa skal sette brukeren i stand til å mestre eget liv og at de skal få mulighet til å bo i egen bolig så lenge som mulig.

De tiltakene som ikke er godt nok utbygd for at Orkdal kommune skal kunne tilby tjenester på nivået som er riktig for hver enkelt bruker, er nærmere beskrevet i strategidokument for helse- og omsorgstjenesten.

Nøkkeltall (se strategidokument) viser at Orkdal kommune er institusjonstung, og sett i lys av den demografiske utviklingen vil det være hensiktsmessig å vri tjenestetilbudet til mer



hjemmebasert omsorg. Hverdagsrehabilitering, forebyggende hjemmebesøk, velferdsteknologi, frivillighet og samarbeid om rehabilitering mellom Orkdal helsetun og hjemmetjenesten er tiltak det vil legges vekt på for å nå dette målet i handlingsplanperioden.

Rådmannen foreslår at det settes av 1,5 million til et 3-årig prosjekt som omhandler hverdagsrehabilitering og forebyggende hjemmebesøk. Se strategidokument. Det er forventet at effekten av dette blant annet vil være redusert trykk på Orkdal helsetun. For å vri tjenestene til mer hjemmebasert omsorg foreslås det at følgende tiltak utredes:

- Trinn 1: Omgjøring av institusjonsplasser til omsorgsbolig i institusjon.
- Trinn 2: Vurdere antall institusjonsplasser ved OH.

#### 4.7.3.3 Velferdsteknologi

Velferdsteknologi beskrives i Stortingsmelding 29 – Morgendagens omsorg som ett av tiltakene for å møte utfordringene knyttet til det økte behovet for kommunale helse- og omsorgstjenester. I likhet med Hverdagsrehabilitering legges det ved bruk av velferdsteknologi til rette for at brukeren selv kan mestre eget liv, og være lenger i eget liv. Orkdal kommune deltar i det midtnorske velferdsteknologinettverket og har startet utprøvingen av automatiske dosetter for 5 brukere i hjemmetjenesten.

Det er startet kartleggingsarbeid for bruk av GPS for hjemmeboende demente.

Begge disse prosjektene vil fortsette, og videreutvikles i 2016.

For at det skal være mulig å ta i bruk velferdsteknologi på Orkdal helsetun er det behov for å utbedre trådløsnettet. Dette vil også bidra til at man kan tilby gjestenett til besøkende.

Arbeidet med å utbedre trådløsnettet starter i 2016.

Rådmannen foreslår at det settes av kr 500 000 i investeringsmidler i 2016 for utbygging av trådløsnett på Orkdal helsetun og investering i velferdsteknologi.

#### 4.7.3.4 Frivillighet

Orkdal har på mange områder et godt samarbeid med frivillige og pårørende. Det er imidlertid et behov for mer systematisk tilnærming til samarbeid med frivilligheten.

Kommunen må fastsette ambisjonsnivået for samarbeidet med frivillige. Dette kan gjøres gjennom en overordnet strategi for frivillig arbeid i Orkdal kommune samt en strategi for frivillig arbeid i helse- og omsorgstjenesten. Det vil være et mål for 2016 at disse strategiene utarbeides. Det bør i tillegg lages en strategi for hvordan vi skal anerkjenne det frivillige arbeidet.

#### 4.7.3.5 Livsglede for eldre

Orkdal Kommune/Orkdal Helsetun har signert samarbeidsavtale med Stiftelsen Livsglede for eldre om å bli sertifisert som livsgledepsykehjem. Det er utarbeidet ni livsgledekriterier som skal settes i system for å ivareta sosiale, kulturelle og åndelige behov hos beboerne. Det gjør det enklere for ansatte å jobbe systematisk med tiltak for å skape et meningsfullt innhold i hverdagen til beboerne. Målet er å skape mer livsglede, både for de ansatte og de eldre.

### 4.7.4 Resultatmål

	2014	Mål 2016	Mål 2019
Sykefravær	12,9 %	10 %	10 %
Andel gjennomførte 4-ukers HPH-samtaler *		100 %	100 %
Andel av korttidsplasser som brukes til korttids **		100 %	100 %

	2014	Mål 2016	Mål 2019
Antall innmeldte avvik	430		
Antall betalingsdøgn for utskrivningsklare pasienter	188	0	0
Andel klager som får medhold av fylkesmannen	0	0	0
Andel saker behandlet innenfor frist*		100 %	100 %

\*Registrering startet i 2015

\*\*Registrering starter 2016

#### 4.7.5 Økonomiske tiltak

##### 4.7.5.1 Tiltak i handlingsplanperioden 2016-2019

Vedtatte tiltak	2015	2016	2017	2018
Innsparingskrav for rammeområde 4	-579 000	-1 158 000	-1 558 000	-1 558 000
Dagaktivitetstilbud for demente	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Styrking helsetunet	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Økt leie trygghetsalarmer	-44 000	-92 000	-152 000	-152 000
Økt leie praktisk bistand	-12 000	-12 000	-12 000	-12 000
Brukerstyrte personlige assistenter	456 000	456 000	456 000	456 000
Styrking hjemmetjenesten	500 000	500 000	500 000	500 000

Nye tiltak	2016	2017	2018	2019
Omsorgsbolig med heldøgns omsorg- utredningsmidler		750 000		
Styrking helsetunet	1 000 000	1 000 000	500 000	0
Hverdagsrehabilitering 3-årig prosjekt	1 082 000	1 082 000	1 082 000	0
Omstillingsfond eldreomsorgen	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000

## 4.8 Familie og velferd

### 4.8.1 Helse og familie

Enhet helse og familie omfatter allmennlegetjeneste, legevakt, helsestasjons- og skolehelsetjeneste, fysio- og ergoterapitjeneste, psykisk helse og rusarbeid, boligtildeling og husbanktjenester, Samordning av lokale rus- og kriminalitetsforebyggende tiltak (SLT) og koordinerende enhet.

**Lenke til:** [Strategidokument Helse og familie](#)

**Lenke til:** [Boligstrategi for Orkdal kommune.](#)

### 4.8.2 Status

#### 4.8.2.1 Flerfaglig tjenester til barn og unge- skolehelsetjenesten

Flerfaglig samarbeid er ofte nødvendig for å gi brukerne gode tjenester. En grunnleggende forutsetning for å få til samarbeid og koordinering er at de ulike fagpersonene som skal

samhandle har felles arenaer for samhandling på administrativt og operativt nivå. En slik arena er skolen eller barnehagen hvor de fleste barn og unge oppholder seg. Siden kultur og lovverk i de forskjellige tjenestene er ulik, er kjennskap til andres fagfelt og tillit avgjørende for å få til et godt samarbeid.

På landsbasis rapporteres fra barn og unge selv at skolehelsetjenesten er lite tilgjengelig når de trenger det. Elever gir klart uttrykk for at de ønsker at helsesøster er til stede hver dag. På skoler der helsesøster er mye til stede, øker den proaktive, universelle jobbingen mot alle elever.

#### **4.8.2.2 Folkehelsetiltak – helsefremming og forebygging**

Kommunens kostnadsprofil for helse- og omsorgstjenesten viser at vi i langt større grad prioriterer å reparere enn å fremme helse og forebygge sykdom. Med samhandlingsreformens intensjoner vil det være nødvendig at alle tjenester ser på egen praksis, og bidrar til at tjenestene ytes i tråd med nye lover og forskrifter.

For å gi tjenester av god kvalitet på beste effektive omsorgsnivå er vi avhengig av å ha en godt dimensjonert og utbygd omsorgstrapp. Tanken bak dette er at helsefremmende og forebyggende tiltak som ligger langt ned i trappa skal sette brukerne i stand til å mestre eget liv og de skal få muligheten til å bo i egen bolig så lenge som mulig. To tiltak som ikke er godt nok utbygd for at Orkdal kommune skal kunne tilby tjenester på nivået som er riktig for hver enkelt bruker er for eksempel hverdagsrehabilitering og forebyggende hjemmebesøk.

#### **4.8.2.3 Lokalene til Helsestasjonen (Tjenestesentret)**

Det ble høsten 2015 utført inneklimatekartering i lokalene til helsestasjonen. Bakgrunnen var at ansatte opplevde dårlig luftkvalitet, og rapporterte om hodepine og trøtthet utover arbeidsdagen. Konklusjonen på kartleggingen var at helsestasjonen drives i dag med utilfredsstillende luftkvalitet. Det er registrert svært dårlig luftkvalitet i kontorene spesielt, og det er kun tilrådelig med maksimalt 2 personer til stede i rommene i 15 min. av gangen. Bedriftshelsetjenesten anbefaler på det sterkeste at det installeres ventilasjonsanlegg i bygget for å unngå en videre utilfredsstillende situasjon med dårlig luftskifte spesielt i kontorene.

#### **4.8.2.4 «Elvestien Øst/Barnebolig»**

Orkdal kommune har store utfordringer når det gjelder brukergruppen forholdsvis unge personer med alvorlig og sammensatte problemer med diagnoser Psykiske lidelser, Psykisk utviklingshemning og / eller rusproblematikk som har behov for heldøgns omsorg. Erfaringer og faglig vurderinger viser at det tilbudet som gis i dag ved Elvestien Øst/Barnebolig er et godt tilbud for de fem ungdommene som bor der. I tillegg er det flere ungdommer som har fått avslag på grunn av mangel på leiligheter. De må derfor få den oppfølgingen de trenger i sine leiligheter eller av spesialisthelsetjenesten. Ut fra etterspørselen/søknadene er det tydelig at flere ungdommer har behov for dette omsorgsnivået, i dag til sammen ca.8-10 stykker. Ved å bosette flere i samme bygg klarer man å gi et bedre tilbud både faglig og økonomisk. Målet er å skape best mulig forutsetninger for å gi bistand gjennom respektfull behandling, støtte, gode rammer, erfaringer og kompetanse til å mestre hverdagen, slik at de opplever en bedre hverdag og mestring i eget liv.

Det er vedtatt bygging av boliger til denne brukergruppen på Rosenvik, med byggestart vinteren 2015 og personellressurser blir overført ved ferdigstilling. For å gi denne brukergruppen nødvendig helsehjelp vil det være et bemanningsbehov på 7 årsverk, som tilsvarer en årskostnad på ca. 4,2 mill. kr. Disse brukerne har tidligere hatt tjenester fra barneverntjenesten, bo og avlastningstjenesten, Helse og familie og hjemmetjenesten, og gjennom samordning dekkes utgiftene innenfor enhetenes egne budsjett. I tillegg er det innvilget tilskuddsmidler fra fylkesmann til prosjektet, og det er og søkt Fylkesmann om

skjønnsmidler til to nye stillinger. Kommunen får refundert ca. 1,35 mill. kr fra staten på tiltaket Barnebolig.

### **4.8.3 Strategi**

#### **4.8.3.1 Ansette psykolog**

Orkdal kommune har fått tilskudd fra Helsedirektoratet på kr 510 000,- i 2015 til ansettelse av ny psykolog i den kommunale helse – og omsorgstjenesten. Dette tilskuddet er for 1. driftsår, men tilskuddsordningen videreføres i tre år. Tilskuddet dekker ikke full lønn, så det settes av kr 200 000 i 2016-2018 og kr 600 000 i 2019 til formålet. Den nye kommunepsykologen får hovedansvar for tidlig innsats og videreutvikling av det gode tverrfaglige arbeidet som er igangsatt i kommunen.

#### **4.8.3.2 Etablere en flerfaglig skolehelsetjeneste**

Orkdal kommune vil styrke skolehelsetjenesten ved at ulike faggrupper blir en del av den eksisterende skolehelsetjenesten. Viktig å få etablert et godt koordinert samarbeid på tvers av fag til det beste for barn og unge. Aktuelle faggrupper inn i skolehelsetjenesten er fysio-/ergoterapitjenesten, psykisk helse og rusarbeid. Den økte rammen til fysio-/ergoterapitjenesten og helsestasjon- og skolehelsetjenesten på kr. 200 000,- skal bidra til etablering av en flerfaglig skolehelsetjeneste.

#### **4.8.3.3 Folkehelseiltak – helsefremming og forebygging**

##### **Hverdagsrehabilitering**

En av målsettingene i Kommuneplanen er å legge til rette for at den enkelte lengst mulig kan mestre eget liv. Ved å utarbeide en modell for hverdagsrehabilitering som er tilpasset kommunens behov, kan man forebygge og /eller utsette behov for økte tjenester fra kommunen. Etablering av tverrfaglig team som jobber med forebyggende hjemmebesøk kan være et slikt tiltak. Dette går ut på å styrke evnen til å mestre dagliglivets utfordringer, og ergoterapeuter og fysioterapeuter er viktige bidragsytere i dette arbeidet. Rådmannen foreslår at det etableres et tverrfaglig team med fokus på hverdagsrehabilitering og utvikling av forebyggende hjemmebesøk. Teamet består av ansatte fra hjemmetjenesten, fysio-/ergoterapitjenesten og psykisk helse. Til styrking av dette arbeidet foreslås avsatt kr 400 000,- til ansettelse av en fysioterapeut i 100 % prosjektstilling i tre år.

#### **4.8.3.4 Ungdomspatroljen**

Ungdomspatroljen i Orkdal har etablert et godt samarbeid med Orkdal vgs./russen, politi, vaktelskaper og Natteravnene og har fått gode tilbakemeldinger på det arbeidet som gjøres.

Det er kommunalt ansatte som går Ungdomspatroljen og de melder tilbake at de har kapasitet til å gå oftere enn de gjør i dag. Å bevege seg ut av kontorene og jobbe med "utesko", betyr å være tilstede og tilgjengelige der ungdommen er. For å få til en økning på dette tilbudet, må de økonomiske rammene utvides. Det er satt av kr. 80 000,- i handlingsplan 2015-2018. Rådmann foreslår at rammen økes med kr. 70 000,- i handlingsplanperioden.

#### **4.8.3.5 Elvestien Øst/Barnebolig**

I løpet av 2016 vil det gjennomføres en evaluering av tiltaket Elvestien Øst/ Barnebolig med henblikk på videre tiltak for ungdommene. Ut ifra en faglig og økonomiske vurdering vil man vurdere hvem som har behov for heldøgns omsorg og hvem som kan bo i egne leiligheter med mindre oppfølging fra hjelpeapparatet. Omsorgstrappen bør brukes fullt ut til denne

brukergruppen også. Det er 4 leiligheter i andre etasje på OPS som etter planen blir ferdigstilt i første kvartal 2017. Ungdommene som har behov for heldøgns omsorg kan flytte inn dit, slik at man da kan utnytte fagkompetansen som allerede er etablert der gjennom avlastningsboligen og 4 leiligheter i første etasje for ungdommer med fysisk og psykisk utviklingshemning. De som ikke trenger så tett oppfølging kan bo i Rosenvik evt. andre bofellesskap.

På grunn av forsinkelser i byggeprosjektene Rosenvik og OPS blir Elvestien Øst/Barnebolig værende i Elvestien ut 2016.

#### 4.8.4 Resultatmål

Resultatmål	Status 2014		Mål 2016	Mål 2019
	landet	Orkdal		
Brukerundersøkelse Ergoterapi og fysioterapi	5,2	5,1	5,0	5,0
Brukerundersøkelse Helsestasjon	5,2	5,3	5,0	5,0
Brukerundersøkelse Psykisk helsearbeid (Skala 1-4)	3,5	3,7	3,5	3,5
Sykefravær		6,5 %	5,5 %	5,0 %

### 4.9 Barneverntjenesten

Barneverntjenestens oppgave er først og fremst å sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid. Videre skal tjenesten bidra til at barn og unge får trygge oppvekstvilkår.

Barn som har særlige behov skal primært få hjelp i sitt eget hjem. Dersom slike hjelpetiltak ikke er tilstrekkelig, kan barneverntjenesten plassere barn i fosterhjem eller barneverninstitusjon.

Orkdal kommune er vertskommune for den interkommunale barneverntjenesten for Orkdal, Meldal, Agdenes og Skaun. Totalt omfatter tjenesten 19,3 årsverk fordelt på enhetsleder, 1,3 merkantilt ansatte, en organisasjonskonsulent og 16,0 fagstillinger.

Regnskapet for tjenesten føres som en del av Orkdal kommunes regnskap, men adskilt for hver kommune. Det rapporteres her bare på Orkdal kommunes del i det interkommunale samarbeidet.

#### 4.9.1 Status

Barneverntjenesten har pr dags dato besatt alle stillinger. Sykefraværet er synkende og det rapporteres om et godt arbeidsmiljø.

Tjenesten har hatt problemer med å overholde lovkrav til fosterhjemsoppfølgingen og fikk meldt avvik fra Fylkesmannen på dette forholdet sommeren 2014. Tjenesten har jobbet målretta med å styrke kompetanse på dette feltet og Fylkesmannen har meldt tilbake om at de tiltak tjenesten har iverksatt bidrar til at vi nå utøver en forsvarlig fosterhjemsoppfølging. Tjenesten har investert mye i kompetanseutvikling for hele enheten og for enkeltmedarbeidere. Videre er det jobbet målretta for et godt arbeidsmiljø og nærværsfaktorer

	2011	2012	2013	2014
--	------	------	------	------

	2011	2012	2013	2014
Orkdal	5,9 %	5,7 %	4,9 %	4,7 %
Agdenes	3,1 %	2,1 %	2,1 %	1,8 %
Malvik	2,7 %	2,9 %	3,3 %	3,6 %
Meldal	6,9 %	5,9 %	5,7 %	5,4 %
Melhus	4,2 %	4,6 %	4,8 %	4,6 %
Skaun	4,4 %	4,7 %	4,3 %	3,9 %
Landet	4,7 %	4,8 %	4,8 %	4,8 %

Andel barn med tiltak har gått ned fra 2011 til 2015. Orkdal ligger i 2014 omtrent på gjennomsnittet.

#### 4.9.2 Strategi

##### Oppgavefordelingen mellom stat og kommune

Det må forventes at kommunen gradvis overtar mer av de statlige oppgavene for barnevernet. Det som er mest synlig på oppgaveoverføring er drastisk økte kommunale egenandeler (pr dags dato 65.000,- i institusjon og 30.000 i fosterhjem). På denne måten har kommunen et relativt stort handlingsrom for å etablere alternative tiltak. Det blir derfor vesentlig å jobbe offensivt med tiltaksutvikling i egen kommune. Økte egenandeler gir økte muligheter.

##### Psykiatri/Barnevern

Barn/ungdom er mer lovlydige, det er mindre rusbruk og kriminalitet men en stadig større andel får psykiske vansker. (Jf. siste ungdomsundersøkelse)

Det er en gråsoner hva som er psykiatri og hva som er barnevern. Ofte er det begge deler. Uansett vil nok tjenestetilbudet til disse barna/ungdommene i større grad bli et kommunalt ansvar (jf. samhandlingsreformen). Kommunens psykiatrikompetanse for barn må i sterkere grad kanaliseres mot barnevernets klienter og i et samarbeid med barnevernet. Dette gir et godt utgangspunkt for et mer helhetlig tilbud enn hva som er i dag hvor oppgavefordelinga er mellom stat (spesialisthelsetjenesten) og kommune.

##### Forebyggende vs. risikobarnevern

Kommunen må bli enda tydeligere på andre enheter og instansers forebyggende oppgaver. Barneverntjenesten må investere mye i å komme disse enhetene i møte ved tettere samarbeid. Men målet må være at flere saker løses uten at barnevernet kobles inn.

##### Nettverksbaserte metoder og tilnærminger

Det ligger et stort potensiale i å utvikle nettverksmetodikk for å løse ut naturlige krefter i klientens nettverk. Dette er et holdnings- og metodemessig spørsmål. Offentlig ansatte kan ikke løse store sosiale problemer alene. Det ligger en nyttebetragtning bak dette men det er selvsagt også et kostnadsspørsmål. Hoved utgangspunktet for barnevernets (og annen kommunal tjenesteyting) innsats vil bli å gi hjelp til selvhjelp. Det å være en igangsetter av hjelp snarere enn å gi hjelp alene.

##### Barnevern og etnisitet (økt antall innvandrere)

I og med at vi kan forvente økt innvandring av etniske minoriteter (flyktninger, arbeidsinnvandring), og at dette kan skape en klientvekst i barnevernet, må barneverntjenesten styrke sin kompetanse i området barnevern og etnisitet.

### Et mer gjennomiktig barnevern

Barnevernet må generelt bli mer gjennomiktig. For vår tjenestes del handler det om å la politikerne, media og lokalsamfunnet få kjennskap til hva vi driver med. Vi vil legge vekt på utadretta virksomhet og invitere sentrale samfunnsaktører inn til tjenesten vår

### Personellmessige utfordringer og tiltak:

Den kommunale barneverntjenesten vil hele tiden stå overfor utfordringen med å rekruttere gode barnevernskonsulenter. En like stor utfordring er å holde på disse over tid. Uten å få til dette greier ikke tjenesten å utvikle nødvendig kvalitet.

Det er et stort paradoks at de som utøver de vanskeligste og mest utfordrende oppgavene i barnevernet er de som blir lønnet dårligst og har de dårligste rammevilkår.

En forutsetning for å utvikle en god barneverntjeneste er derfor at kommunen iverksetter virkemidler for å skape stabilitet og kontinuitet i barnevernskonsulentgruppa. Dvs. at barnevernskonsulentene blir i tjenesten over tid. I motsatt fall vil en til stadighet starte på nytt og tunge bærer blir lagt på ryggen til nøkkelpersonell (med de omkostningene det måtte ha).

### Tilpasse drift til ramme

Merforbruket i barnevernet kommer i hovedsak på bakgrunn av kostbare tiltak i og utenfor hjemmet. Det må søkes løst med stort fokus på kost/nytte både i de hjembaserte- og avlastningstiltakene, blant annet gjennom sterkt redusert bruk av kostbare private løsninger. På grunn av at barnevernet trenger tid til å etablere ny praksis foreslår rådmannen økt ramme på kr 600 000,- i 2016 og 2017, men forventer at driftsnivået etter det er innenfor de økonomiske rammene som er stilt til disposisjon for enheten.

### 4.9.3 Resultatmål

	Status 2014	Mål 2016	Mål 2019
Tjenesten skal ikke ha fristoversittelser på meldinger	100 %	100 %	100 %
Tjenesten skal ikke ha fristoversittelser på undersøkelser	100 %	100 %	100 %
Tjenesten skal sikre lovens krav om 4 oppfølgingsbesøk i fosterhjemmene	92,5 %	100 %	100 %
Tjenesten skal etablere 1 tiltak for målgruppa i samarbeid med lokalsamfunnet	0	1	1
Sykefraværet skal ikke overstige kommunalt gjennomsnitt	15,66 %	8,0 %	8,0 %

## 4.10 Arbeidsområdet NAV

### NAV – sosialtjenesten

I samsvar med gjeldende samarbeidsavtale mellom Orkdal kommune og NAV organiserer og administrerer NAV Orkdal kommunens ansvar for inntektssikring gjennom økonomisk sosialhjelp og kvalifiseringsstønning, ungdomskontakt, økonomisk rådgivning, gjeldsrådgivning og statlig bostøtte.

Mange av brukerne har behov for supplerende økonomisk bistand på grunn av lave satser på opptjente trygdeytelser, eller lav inntekt. Noen har også behov for bistand i en kortere overgangsperiode, i påvente av trygdeutbetalinger eller lønn, eller til engangsutgifter som trygdeutbetaling eller strøm. Høye boligpriser og mangel på boliger medfører behov for hjelp til å dekke bostøtte.

Arbeid og aktivitet er viktig for menneskers livsgrunnlag og helse. Dette vises også i regjeringens handlingsplan mot fattigdom;

- Å gi alle muligheter til å komme i arbeid
- Å gi alle barn og unge mulighet til å delta og utvikle seg
- Å gi bedre levekår for de vanskeligst stille

Arbeids- og velferdsforvaltningen skal bidra til sosial og økonomisk trygghet og fremme overgang til arbeid, sosial inkludering og aktiv deltakelse i samfunnet.

#### 4.10.1 Status

NAV Orkdal har 23 ansatte, fordelt på 9,2 kommunale årsverk, og 11,2 statlige. Enheten er organisert i en mottaks- og en oppfølgingsavdeling.

Det er uro i arbeidsmarkedet og økning i antall arbeidsledige. NAV Orkdal har en økning av nytilmeldte arbeidssøkere og permitterte, og en stor andel ungdom blant dem.

Det er et styrket krav til aktivitet for mottakere av sosialhjelp.

Kommunen har vedtatt å ta imot og bosette flere flyktninger. Det fordrer større oppfølgingsarbeid for veilederne i NAV.

#### 4.10.2 Strategi

##### **Strategier og tiltak for å redusere antall sosialhjelpsmottakere og uføretrygdede som er utenfor aktivitet og arbeid i Orkdal kommune**

Styrke personalressursen til tett oppfølging og bistand av mennesker som har vært utenfor aktivitet og arbeidsliv over kortere eller lengre tid. Dette kan eksempelvis dreie seg om direkte bistand til å stå opp om morgenen, transport for å komme seg til jobb/aktivitet, og støtte i arbeidstrening og på praksisplass.

NAV Orkdal deltar i forskningsprosjektet «Praksis og kunnskapsutvikling i NAV-kontor». NAV har styrket innsatsen mot ungdom med sammensatte behov gjennom et ungdomsteam som jobber i prosjektet. Mellom fem og ti ungdommer deltar i grupper «Alle kan», med fokus på mestring, hvor ungdommene aktivt er med på å lage sine aktivitetsplaner for hvordan de skal få utdanning og /eller komme i arbeid. Målsettingen er å få flere unge ut i varig tilknytning til skole/arbeidsliv, og unngå at ungdom faller utenfor.

##### **Strategier og tiltak for å ivareta økt bosetting av flyktninger**

NAV har styrket innsatsen overfor innvandrere og flyktninger ved å dedikere en stillingsressurs til tettere arbeidsrettet oppfølging av denne gruppa. Flyktninger som ikke har kommet i jobb eller utdanning etter to år i introduksjonsprogrammet, blir NAV-brukere. En del kan ha lang avstand til arbeid og muligheten for å bli selvhjulpne. De kan ha behov for NAV sin bistand og ytelser over mange år. Flere bosettinger vil medføre flere brukere av NAV.

Dette innebærer at NAV vil ha behov for styrket bemanningsressurs og økte rammer for sosialhjelp for å ivareta denne oppgaven.

##### **Strategier og tiltak for å styrke kvaliteten i den arbeidsrettede brukeroppfølgningen og møte økt arbeidsledighet og permitteringer**

Styrking av markedskunnskap, kjennskap til lokalt næringsliv og samarbeid med og bistand til arbeidsgivere er viktig for at flere av NAV sine brukere skal komme i/eller beholde arbeid. Sikre riktig type kurs, opplæring og tiltak som brukere mangler og som det lokale næringslivet etterspør.

NAV Orkdal har ansatt en markedskontakt som har et særskilt ansvar i å følge opp arbeidsgivere, og sikre at markedskompetansen blir videreført til ansatte. NAV skal også bistå arbeidsgivere ved rekruttering og nedbemanning.



### 4.10.3 Resultatmål

	Mål 2016	Mål 2019
Andel som har mottatt økonomisk sosialhjelp	1,5	1,4
Andel som er langtidsmottakere med økonomisk sosialhjelp som viktigste kilde til livsopphold	0,5	0,4
Andel unge som har mottatt økonomisk sosialhjelp	3,6	3,5
Sykefravær kommunalt ansatte	6,0	5,0
Statlig ansatte	6,0	5,0
Andel virksomheter som har fått arbeidsmarkedsbistand fra NAV	32 %	35 %

## 4.11 Kvalifisering og arbeidstrening

Enhet kvalifisering og arbeidstrening organiserer bosetting, kvalifisering og integrering av flyktninger, voksenopplæring, varig tilrettelagt arbeid, aktivisering og arbeidstrening, beredskapsarbeid og lokalt hjelpemiddellager.

Lenke til: [Strategidokument Kvalifisering og arbeidstrening](#)

### 4.11.1 Status

#### Bosetting og integrering av flyktninger

Kommunestyret vedtok den 27.mai 2015 å øke bosettingen til 40 flyktninger i 2015 og 40 i 2016. Det er kommet anmodning fra IMDI om mottak av 35 flyktninger i 2017 og 30 i 2018 og 2019. I tillegg er kommunen bedt om å vurdere mottak av 4-5 enslig mindreårige hvert år innenfor kvoten.

#### Beredskapsarbeid

Det er et stadig økende fokus på samfunnssikkerhet og beredskap både nasjonalt og lokalt. Noe av årsaken er store og dramatiske hendelser både innenlands og utenlands som har medført tap av liv og helse for mange nordmenn. I tillegg er det økt fokus på naturskader og ekstremvær.

Målsetting i kommunens arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap:

- Orkdal kommunes innbyggere blir god ivaretatt med hensyn til sikkerhet og trygghet
- Å minimalisere risikoen for tap av liv eller skade på helse, miljø og materielle verdier
- Å sikre kommunen som myndighet innenfor eget geografiske område
- Å sikre kommunens virksomhet
- Å være pådriver overfor andre aktører i kommunen

Orkdal kommune har et stort antall beredskapsplaner i tillegg til en oppdatert sektorovergripende ROS-analyse. Det har siste året vært fokus på oppdatering av sentrale planer som smittevernplan, plan for helsemessig og sosial beredskap og overordnet beredskapsplan med oppdatert varslingsliste. Den overordnede beredskapsplanen inneholder plan for kommunal kriseledelse, ressursoversikt og evakueringsplan.

#### 4.11.2 Strategi

##### Aktivering og sysselsetting

Målsettingen er å gi alle som har behov, et tilbud om arbeid/aktivitet gjennom kommunens to bedrifter til dette formålet. Både Orkdalstorget og Sampro har rammer som forutsetter inntekt for fortsatt drift. Det er kontinuerlig fokus på nye arbeidsoppgaver for å sikre tilstrekkelig inntektsnivå.

##### Bosetting- og integrering av flyktninger

Bosettingsplan 2012-2015 forutsatte bosetting av 20 flyktninger per år. Ved kommunalt vedtak i 2015 ble bosettingstallet økt fra 20 flyktninger årlig i 2015 og 2016 til 40 per år. Dette vil påvirke driften betydelig i handlingsplanperioden 2016-2019. Rådmannen ser behov for å styrke tjenestene innenfor flere områder:

- Flyktningtjenesten økes med to årsverk, en programrådgiver og en miljøarbeider som dekkes av økt integreringstilskudd.
- Orkdalstorget har en sentral rolle i det praktiske arbeidet med bosetting av flyktningene. I tillegg har de ansvar for å tilby arbeids- og språktreningen for flyktninggruppa i introduksjonsprogrammet. Dagens bemanning ved Orkdalstorget er marginal i forhold til denne oppgaveløsningen. Økning av bosettingen vil det utløse et behov på opp mot en 100 % stillingsressurs ekstra som dekkes av integreringstilskudd.
- NAV saksbehandler og utbetaler etableringsstønad til flyktningene som bosettes. I tillegg ivaretar NAV tiltak etter lov om sosiale tjenester i arbeids og velferdsforvaltningen. Arbeidet og utgiftene til etablering tas ut av NAV sin portefølje og overføres til flyktningetjenesten. På grunn av mulig økning i sosialhjelp beholdes budsjettet til NAV på dagens nivå. For å håndtere den økte arbeidsmengden med økonomisk sosialhjelp styrkes NAV sitt budsjett med 75 % stilling. Flyktningtjenesten øker budsjettet til bosetting/etablering i egen bolig med 1 mill. som dekkes av integreringstilskudd.
- Helsestasjon er per i dag styrket med 30 % stilling for å ivareta flyktninggruppen. Avhengig av hvem som bosettes vil arbeidsmengden øke og fra 2017 styrkes helsestasjonen med tilleggssressurs på 30 %.
- Økonomitjenestene i kommunen har et stort arbeid med å koordinere økonomi/innkreving fra denne gruppen. Det legges inn en stillingsøkning på 40 % som dekkes av integreringstilskudd.
- Introduksjonstiltak inkludert introduksjonsstønad økes med 3 mill. i 2016 og 5 mill. fra 2017 økningen dekkes av integreringstilskudd.

En av flaskehalsene i bosettingsarbeidet er egne boliger. I kommunestyrevedtaket om økt bosetting står det videre:

- Kommunestyret ber rådmannen prioritere bygging/leie/kjøp av hensiktsmessige boliger.
- Kommunestyret ber om at det blir gjort på en måte som utnytter statens virkemiddel fullt ut.

I forbindelse med økningen i bosettingen engasjeres en prosjektleder til arbeidet, stipulert til inntil 500 timer. Prosjektlederen finansieres med bruk av integreringstilskudd kr.500.000 Viser for øvrig til strategidokumentet om kommunale boliger.

**Lenke til:** [Strategidokument-bolig 2016-2019](#)

- Voksenopplæringa har per i dag et deltakerantall på over 90. Hovedvekten av deltakerne er fra Orkdal, men kommunen har og avtale om opplæring av deltakere fra Skaun, Meldal og Agdenes. Rådmannen ser behovet for å styrke Voksenopplæringa med en økning av

skolesekretærressursen fra dagens 50 % til 100 %, det er i tillegg behov for en ny 100 % lærerstilling. Økningen dekkes av økt statlig tilskudd til norsk og samfunnskunnskap.

- Det ble i kommunestyret 27.mai 2015 også vist til behovet for ferdigstilling av det siste ledige arealet i Kvalifiseringsbygget på Follo til ett ekstra klasserom. Saken fremmes som egen byggesak med en investeringskostnad på ca.1 mill. Rådmannen innstiller på bruk av integreringstilskudd til byggingen.

#### Lokalt hjelpemiddellager

Hjelpemiddellageret har til dels gamle og slitte hjelpemidler. Samhandlingsreformen forutsetter flere hjelpemidler i lokalt lager p.g.a. at pasientene skrives tidligere ut fra sykehus. Det er og en målsetting av flest mulig skal bo lengst mulig hjemme med hjelp på riktig nivå i omsorgstrappa. Alt behov som kan betegnes som kortvarig er et kommunalt ansvar. Alle tekniske hjelpemiddel hentes da på kommunalt lager. Ved behov som vurderes som livslangt kan NAV hjelpemiddelsentral innvilge utstyret, men også her må kommunalt lager stå for mottak, montering, levering og opplæring av hjelpemiddel ut til bruker.

#### Kvalifiserings- og arbeidstreningssenter

Offisiell åpning av K-bygget (tidligere F-bygget) ble markert i mai 2014. Innvendig framstår det meste som fullverdig renoverert, men fortsatt står mye igjen utvendig. Det er behov for å starte arbeidet med renovering av yttervegger og innsett av nye vinduer, for å kunne tenke seg bygget som et permanent bygg for de tjenestene som har flyttet inn. Arbeidet kan gjennomføres ved at det settes av en sum hvert år for utvendig renovering, og at bygget innen ca. 8-10 år er ferdig renoverert, også utvendig. Arbeidet foreslås startet i 2018.

#### 4.11.3 Beredskapsarbeid

Sektorovergripende ROS analyse ble ferdig ved årsskifte 2013/2014 og ble behandlet sammen med revisjon av kommuneplanens arealdel. Førre for arbeidet innenfor feltet beredskap i kommende handlingsplanperiode blir prioritering og gjennomføring av forslag til tiltak i ROS analysen. Kostnaden er ikke beregnet.

#### 4.11.4 Resultatmål

	Status	Mål	
	Status 2014	2016	2019
Frammøte SAMPRO	99,6 %	98 %	98 %
Frammøte Voksenopplæringa, intro-programmet	92 %	93 %	95 %
Frammøte Orkdalstorget	90 %	95 %	95 %
Tatt norskprøve introduksjonsdeltakerne	100 %	100 %	100 %
Tatt norskprøve rett og plikt til norsk	100 %		75 %
Bosetting i forhold til bosettingsplan	100 %	100 %	100 %

## 4.12 Økonomiske tiltak Familie og velferd

### 4.12.1 Tiltak i handlingsplanperioden 2016-2019

Vedtatte tiltak	2015	2016	2017	2018
Familie og velferd				

Vedtatte tiltak	2015	2016	2017	2018
Andel av følgende innsparingskrav for rammeområde 5	-285 000	-570 000	-570 000	-570 000
<b>Helse og familie</b>				
Ungdomspatrolje	80 000	80 000	80 000	80 000
Friskliv	400 000	400 000	400 000	400 000
SLT-koordinator	686 000	686 000	686 000	686 000
Helsesøstertjenesten	200 000	200 000	200 000	200 000
Styrking helsestasjon og skolehelsetjeneste	488 000	488 000	488 000	488 000
Driftstilskudd fysioterapi (privat)	200 000	200 000	200 000	200 000
Økning fysio- ergoterapitjenesten	0	200 000	200 000	200 000
Folkehelsekoordinator	- 632 000	-632 000	-632 000	-632 000
<b>Barneverntjenesten</b>				
Økt ramme	1 500 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000
<b>NAV</b>				
«Jobbsentral» Styrking med en stilling 100 % til ledelse av treårig prosjekt for å bistå til økt arbeidsdeltakelse for sosialhjelpsmottakere og uføretrygdede		750 000	750 000	700 000
<b>Kvalifisering og arbeidstrening</b>				
Programrådgiver flyktningetjenesten	700 000	700 000	700 000	0

Nye tiltak	2016	2017	2018	2019
<b>Helse og Familie</b>				
30 % helsesøster fra 2017. Flyktning		192 000	192 000	192 000
Kommunepsykolog	200 000	200 000	200 000	600 000
Økt stilling fysio- ergoterapitjenesten (hverdagsrehabilitering)	400 000	400 000	400 000	
Økt ramme Ungdomspatroljen	70 000	70 000	70 000	70 000
Ingen prisøkning trygghetsalårmer	53 000	85 000	85 000	85 000
<b>Barneverntjenesten</b>				
Økt ramme	600 000	600 000		
<b>NAV</b>				
NAV drift 75 % saksbehandler. Flyktning	431 000	431 000	431 000	431 000
<b>Kvalifisering og arbeidstrening</b>				
Flyktningetjenesten 1 stilling miljøarbeider	669 000	1 300 000	1 300 000	1 300 000
Flyktningetjenesten 1 stilling introduksjon	511 000	511 000	511 000	511 000
Kvalifisering og arbeidstrening drift/etablering	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000

Nye tiltak	2016	2017	2018	2019
Økning i introduksjonsstønad	3 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000
Orkdalstorget drift 1 stilling	508 000	508 000	508 000	508 000
Prosjektleder bolig. Flyktning	500 000	500 000	500 000	500 000
Voksenopplæringa 100 % lærer 50 % sekr. Dekkes av tilskudd	957 000	957 000	957 000	957 000
Hjelpemiddellager medisinsk utstyr/hjelpemidler	100 000	300 000		

## 4.13 Kultur og fritid

### 4.13.1 Arbeidsområde

Kultur og fritid består av følgende arbeidsområder:

- Bibliotek (hovedbibliotek på Orkanger og filial på Svorkmo)
- Kulturskole
- Kulturforvaltning
- Ungdomsarbeid
- Frivillighetssentral
- Idrett
- Kino/Kulturhus

### 4.13.2 Status

Orkdal kommune er en idretts- og frivillighetskommune, og KOSTRA tallene viser at kommunens rammevilkår for idrett og frivillighet er gode. Kulturskole og kulturformidling er også områder kommunen prioriterer. Bibliotek og ungdomsarbeid er lavt prioritert økonomisk, men begge disse områdene har en effektiv driftsorganisasjon som produserer tjenester med høy kvalitet.

Enheten består av mange fagområder, og de fleste områdene krever spesialkompetanse innenfor et begrenset fagfelt. De fleste ansatte i enheten jobber i delstillinger, og en betydelig andel ansatte har flere enn to arbeidsgivere.

Kompetansenivået innenfor idrett og frivillig kulturliv er økende, og det foregår en stor profesjonalisering innenfor mange frivillige organisasjoner. Dette medfører at frivillig sektor etterspør flere tjenester fra kommunene og stiller stadig høyere krav til kvaliteten på tjenestene.

Enhetens største utfordring i handlingsplanperioden er å kunne ivareta en stadig økende etterspørsel etter tjenester innenfor de økonomiske rammene som er stilt til disposisjon for enheten. Dette gjelder spesielt innenfor idrettsområdet og kulturvernområdet.

Idrettssatsingen de siste årene har hatt fond idrettsanlegg og fond nærmiljøanlegg som viktig finansieringskilde. Saldoen på begge disse fondene er disponert i 2015.

### 4.13.3 Strategi

Behovet for spesialkompetanse innenfor idrettsområdet er ikke tilstrekkelig ivaretatt i dagens struktur. Ved en etablering av et folkebad / folkehelsesenter må dette behovet ivaretas i den nye driftsorganisasjonen til dette senteret.

Det etterspørres betydelige tjenester innenfor kulturvernområdet. Orkdal historielag har spilt inn behov for et omfattende kulturminneplanarbeid i kommunen, Thampaviljongen skal gjenreises i Orkdal, Stiftelsen Orkdal bygdetun har store uløste oppgaver, og lokalhistorie,

særlig med vekt på Thamshistorien, har fått et stort fokus i Orkdal. Det ligger her store arbeidsoppgaver som kultur og fritidsenheten ikke har ressurser til å gjennomføre innenfor eksisterende økonomiske rammer og driftsorganisasjon.

Enheten fokuserer på å utnytte de mulighetene som ligger i å ta i bruk nye digitale tjenester og systemer. Kulturscenen må oppgradere nettløsningen for kino og kulturproduksjoner. Biblioteket prioriterer å utrede og utvikle selvbetjeningsløsninger. Kulturskolen har tatt i bruk nytt fagsystem som muliggjør bedre kommunikasjon mellom kulturskole, elever og foresatte. For å arbeide videre med utviklingen av digitale løsninger velger enheten å bruke 150 000 av enhetens overskuddsfond til dette formålet i 2016.

Enheten prioriterer også å bruke inntil 100 000 kroner av enhetens overskuddsfond til å styrke enhetens ungdomsarbeid.

I budsjett for 2015 ble det avsatt 1 mill. til utredning av utvidet kapasitet ved kulturhuset og økt kapasitet når det gjelder møterom.- Dette blir ikke fullført i 2015 og prosjektet videreføres i 2016. Rådmannen mener et regionalt kulturhus er viktig for et regionsenter og vil fremheve denne dimensjonen i det videre arbeide. Så langt er arbeidet utført av administrasjonen, men etter nødvendig politisk avklaring på prosjektet, vil det bli behov for å engasjere konsulent for å få nødvendige tekniske avklaringer og forslag til bygningsmessige løsninger. Arbeidet kan gjennomføres innen den økonomiske ramme som ble vedtatt i fjor.

Arbeidet med å etablere en digital kultursti er omtalt under rådmannen og det er nå søkt fylkeskommunen om kr. 200.000,- i tilskudd til å starte dette arbeidet. Dette forutsetter at kommunen bidrar tilsvarende.

#### 4.13.4 Resultatmål

Resultatmål	Status 2014	Mål 2016	Mål 2019
<b>Kulturskole</b>			
Andelen grunnskoleelever som har kulturskoletilbud	16,4	17	19
Andel nye søkere som får tilbud om plass ved hovedopptak	98 %	95 %	95 %
<b>Orkdal frivilligsentral</b>			
Antall årsverk utløst frivillighet	2,8	2,9	3,0
<b>Orkdal folkebibliotek</b>			
Totalutlån alle medier/antall innbyggere	3,3	3,4	3,5
<b>Orkdal kino og Kulturscene</b>			
Snittbesøk kino	47,8	48	50

#### 4.13.5 Økonomiske tiltak

##### 4.13.5.1 Tiltak i handlingsplanperioden 2016-2019

Vedtatte tiltak	2015	2016	2017	2018
Innsparingskrav	-50 000	-100 000	-100 000	-100 000
Samarbeidsavtale Røde kors	25 000	25 000	25 000	25 000
Frivilligsentralen, ungdomskafe	100 000	50 000	50 000	50 000
Klatrehallen, kjøp av tilbud til barn og unge	200 000	200 000	200 000	200 000
Orkdal kulturscene, styrking	100 000	100 000	100 000	100 000
Tilskudd Orkla fotballklubb	25 000	25 000	25 000	25 000

Nye tiltak	2016	2017	2018	2019

Nye tiltak	2016	2017	2018	2019
Digital utvikling – bruk av enhetens overskuddsfond	150 000			
Ekstrahjelp Ungdomsarbeid – bruk av enhetens overskuddsfond	100 000			
Digital kultursti	200 000			
Støtte til kultursatsinger	100 000			

## 4.14 Avgiftsbelagte og tekniske tjenester

### 4.14.1 Arbeidsområde

Området innbefatter:

- Avgiftsbelagte tjenester som vann, avløp og feiing (Renovasjon og slamtømming er overlatt til det interkommunale renovasjonselskapet HAMOS)
- Forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling av kommunal eiendomsmasse og innleide lokaler
- Administrasjon av investeringsprosjekter
- Kommunale veger, parker og beplantninger, samt tilskudd til private veger
- Brann- og redningsvesen med forebyggende brannvern og beredskap

### 4.14.2 Status

#### 4.14.2.1 Vannforsyning

##### Mål

- Orkdal kommune skal forsyne sine abonnenter med nok og godt vann. Målet er å få et godkjent vannverk.

##### Status

I Orkdal er ca. 81 % av innbyggerne tilknyttet kommunal vannforsyning. Resten av innbyggerne har private vannanlegg. 18 av de private vannanleggene er godkjeningspliktige, enten på grunn av størrelsen eller fordi de forsyner forsamlingslokaler.

I Orkdal vannverk går ca. 45 % av leveransen til husholdninger mot 50 % for Trøndelag samlet. Det er store leveranser til næringslivet der smelteverket på Thamshamn og Bredero Shaw er de største.

Årsgebyret er litt under gjennomsnittet for Trøndelag og for landet. Orkdal har mye ledningsnett i forhold til antall innbyggere sammenlignet med andre kommuner, og dette er en faktor som gjør at kostnadene blir relativt store.

##### Strategi/ Utfordringer

- Tilkobling av 3 nye grunnvannsbrønner ved Steinshaugen til hovednettet.
- Det vil i handlingsperioden bli søkt om å få godkjent Orkdal vannverk.
- Utskifting av minimum 2000 m med vannledningsnett årlig dersom standarden skal opprettholdes.
- Tiltak for å minke lekkasjevannmengde.
- Sikkerhet på ledningsnettet.
- Etablere strømproduksjon i ledningsnettet – Minikraftverk.

- Etablere høydebasseng for å sikre vannforsyning minst 24 timer ved brudd på hovedledning.

#### 4.14.2.2 Avløp

##### Mål

- Vassdrag og fjord skal ha en vannkvalitet som er tilfredsstillende for å ivareta deres funksjoner som rekreasjonsområder, som ressurs/råstoff til næringsvirksomhet og til drikkevann der dette er aktuelt.

##### Status

I Orkdal er ca. 83 % av befolkningen tilknyttet kommunens fem avløpsanlegg med kapasitet over 50 personekvivalenter. Det største har ca. 77 % av befolkningen tilknyttet, og har et renseanlegg på Grønøra med strenge rensekrav og utslipp i fjorden.

Pålagt miljøundersøkelse som gjennomføres hvert fjerde år, bekrefter at utslipp ikke forverrer situasjon i Orkdalsfjorden.

Årsgebyret er over gjennomsnittet både for Sør-Trøndelag og landet, men under Skaun og Melhus.

##### Strategi/ utfordringer

- Oppgradere kommunens avløpsrenseanlegg. Normal levetid på slike renseanlegg er 20 år. Dagens rensemetode ved Vormstad RA, Årlivoll RA, Plassen RA og Dammen RA tilfredsstiller ikke utslippskravene i forurensingsforskriften. Noen av anleggene oppgraderes, mens noen av anleggene legges ned og overføringsledninger mellom anleggene planlegges.
- Utskiftinger av gammelt og dårlig ledningsnett. For å opprettholde forsvarlig alder på ledningsnettet, bør ca 2 km med ledningsnett skiftes ut og/eller rehabiliteres hvert år.
- Sikkerhet på ledningsnettet.

#### 4.14.2.3 Feiing

Kommunen skal etter forskrift om brannforebyggende tiltak og tilsyn § 7-3 sørge for at alle røykkanaler i fyringsanlegg for oppvarming av rom og bygninger blir feid etter behov og minst én gang hvert fjerde år. Kommunen skal i tillegg sørge for at det føres tilsyn med at fyringsanlegget for oppvarming av rom og bygninger er intakt, fungerer som forutsatt og ikke forårsaker brann eller annen skade, etter behov og minst én gang hvert fjerde år.

Fra og med 2014 har feiervesenet også hatt ansvaret for feiing og tilsyn i Snillfjord kommune, som selv krever inn gebyr. Orkdal kommune fakturerer Snillfjord kommune for utført feiing og tilsyn.

Bemanningen i dag er 1,5 årsverk fordelt på ett årsverk som feiersvenn og et halvt årsverk som feierformann (i kombinasjon med et halvt årsverk brannforebyggende som finansieres over brannbudsjettet).

Totalt antall skorsteiner som skal feies er 5 291, fordelt på 4 735 i Orkdal og 556 i Snillfjord. Antall boenheter som skal ha tilsyn er totalt 3 821, fordelt på 3 401 i Orkdal og 420 i Snillfjord. I praksis betyr dette at med ulike behovsprøvde feieintervaller og en tilsynshyppighet på hvert fjerde år at det er over 4 000 oppmøter til boenhetene. Det er upraktisk å kombinere at samme ansatte både feier og foretar tilsyn, da vi ikke kan sende en sotete feier på tilsyn inn i hus og heim.

Med dagens bemanning må skorsteinsfeiing prioriteres foran tilsyn med fyringsanlegg for å rekke over alle skorsteinene. Dette fører til at det er umulig å rekke nødvendig antall tilsyn i løpet av året. Tilsyn i bolig er kanskje det aller beste brannforebyggende tiltaket som



eksisterer, å komme i direkte kontakt med publikum i deres egen bolig er et meget godt virkemiddel for å bedre både brannstatistikk og ikke minst dødsbrannstatistikk.

Rådmann forslår å øke bemanningen i feiervesenet med ett årsverk, fra 1,5 til 2,5 årsverk. Den nye stillingen finansieres ved økt feiegebyr. Økt bemanning vil føre til at vi greier å gjennomføre lovpålagt aktivitet som feiing og tilsyn med riktig hyppighet.

Ved å opprette en ny stilling vil en ha behov for å øke gebyrinntektene. For feiegebyret betyr det at gebyret for feiing hvert andre år øker fra kr. 261 pr år til kr. 358 pr år, dvs med 37%.

Det er også mulig å ta noe av kostnadene f.eks. første år fra feiervesenets driftsfond. Det foreslås å ta kr. 100 000 fra fond i 2016, dermed kan gebyrøkningen skje trinnvis i 2016 og 2017.

#### 4.14.3 Strategi/investeringer

For å nå de ønskede mål, er det utarbeidet og politisk vedtatt [Vannbruksplan](#) (HT sak 31/14) som omfatter vann, avløp, overvann og spredt avløp gjeldende for perioden 2015- 2019. Her er beskrevet status, utfordringer, mål og strategier.

Følgende nye tiltak er oppført i tabell « Nye tiltak», og er ikke politisk vedtatt gjennom Vannbruksplan eller politiske enkeltsaker i perioden:

- Utskifting pumper Songmoen  
Transportpumper fra Songmoen til Askardet høydebasseng og forsyning til Øvermoen må skiftes pga slitasje. Må oppgraderes etter økt forbruk
- Rehabilitering høydebasseng Rønningen  
Nødvendige tiltak i tank og bygning, teknisk er dette oppgradert ifbm utbygging Joplassen
- Ny driftsbil vann  
Ny driftsbil må skiftes ut tidligere enn antatt pga stor slitasje
- Vann Hardmoen  
Anbud viser at kostnaden blir høyere enn estimert kostnadsoverslag, investeringen må økes med kr 2,1mill fra 6,1 mill til 8,2 mill.

Følgende investeringer er politisk vedtatt innen avgiftsbelagt sektor i perioden:

#### 4.14.4 Økonomiske tiltak i handlingsplanperioden

##### 4.14.4.1 Tiltak vann

Tiltak (i 1000 kroner)	2015	2016	2017	2018	2019
Monsetjåren (etappe 1-3)	11 300				
Monsetjåren etappe 4 prosjektering	500				
Kvålsjåren	800		5 500	5 170	
Grunnvannsanlegg Steinshaugen	2 900	30 000	27 100		
Nytt høydebasseng				10 000	10 000
Tekniske installasjoner	500	500	500	500	500
Ombygging basseng Askardet					2 000

Tiltak (i 1000 kroner)	2015	2016	2017	2018	2019
Undersøk høydebasseng Hovslund	100				
Problemstrek og kummer	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Dikesvegen/Eksisvegen	2 000	1 000			
Utbedring ledningsnett	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500
Ny hovedledning til Sundli trykkøkn.stasjon	300	4 800			
Sonevanmåling	400	400			
Sikring av dam Strømtjønna	200				
Godkjenning av Orkdal vannverk				200	
Andel tankbil			700		
Sikkerhetsledning Gangåsvatnet	0				
Vann Hardmoen	300	8 100			
Sjøledning Råbygda – Kjøra		18 500			
Monsetjåren etappe 4 vatn		10 000			
Utskifting pumper Songmoen		500			
Rehabilitering høydebasseng Rønningen		500			
Ny driftsbil vatn		500			
<b>Sum</b>	<b>23 800</b>	<b>79 250</b>	<b>38 300</b>	<b>20 370</b>	<b>17 000</b>

#### 4.14.4.2 Tiltak avløp

	2015	2016	2017	2018	2019
Oppgradering GORA		1 000	3 000		
Oppgradering Vormstad RA	500	9 500			
Oppgradering Årlivoll RA		500	5500		
Overføring Plassen – Årlivoll RA, prosjektering/utførelse)			500	3800	
Oppgradering Hoston RA og utvidelse nett				500	7 000
Dammen RA					
Rehabilitering pumpestasjon Sykehusbekken		3 500			
Pumpestasjoner rehabilitering årlig	0	1 200	1 200	1 200	1 200
Nytt ledningsnett Togstadjåren	5 000	4 200			
Nytt Ledningsnett Monsetjåren, avløp	4 350				
Nytt ledningsnett Monsetjåren, trinn 4 prosjektering	500	2 300			
Bakkmoen pumpestasjon, nytt ledningsnett				2 000	
Oppgradering ledning Torshus– Solhuskjela			1 000	1 000	
Rehabilitering Dikesvegen/Eksisvegen (med vann)	2 000	1 000			

	2015	2016	2017	2018	2019
Omlegging Sundli avløpsledning (med vann)	300	3 000			
Rehabilitering Kvamsbakkan	750				
Overvannsledning Aunemogjerdet	500	3300			
Overvannsledning OTI		500			
Pumpeledning Solhuskjela		2 400			
Rehabilitering til separatsystem, forsterking av ledningsnett	2 000	4 000	4 000	4 000	4 000
Spylebil/driftsbil				5 000	
Tekniske installasjoner	600	600	600	600	600
Nødoverløp fra pumpestasjoner	400	400	400	400	400
Regnvannsoverløp	600	600	600	600	600
Oppgradering avløp Kjøra		1 000			
<b>Sum</b>	<b>15 700</b>	<b>39 000</b>	<b>16 800</b>	<b>19 100</b>	<b>13 800</b>

Driftsprosjekt:	2015	2016	2017	2018	2019
Problemstrek	500	500	500	500	500
Beredskapsplan flom	300				
Tiltak mot flomutsatte områder	300	200			
Miljøundersøkelse Orkdalsfjorden		500	500		
Bruk av driftsfond til driftsprosjekt	-1 100	-1 200	-1 000	-500	-500

Nye Tiltak	2016	2017	2018	2019
Ny stilling feier	480			
<b>Sum</b>	<b>480</b>			

## 4.15 Status avgiftsfritt Tekniske tjenester

### 4.15.1 Samferdsel(Veg/park/plasser)

#### Mål

- En optimal servicegrad på vedlikehold av veier ut fra disponibelt budsjett
- Verdiane som ligger i vegnettet skal tas vare på og videreutvikles. Gateopprusting i henhold til stadfestede reguleringsplaner og prinsippene om universell utforming fullføres i sentrumsområdene. Trafikanter skal kunne ferdes trygt og sikkert på vegnettet i kommunen.

#### Status

- Orkdal kommune har mye kommunal vei per innbygger, rundt dobbelt som mye som sammenligningskommunene i regionen.
- Driftsutgifter per km kommunal vei i Orkdal er lavt i 2015, til sammenligning er snittet for kommunene i Sør Trøndelag over dobbelt så høyt. Drifts- og vedlikeholdsbudsjettet bør økes med kr. 3,2 mill for å opprettholde dagens verdi på vegnettet.

#### Lenker til:

- [Hovedplan veg](#)
- [Hovedinspeksjon bruer](#)
- [Trafikksikkerhetsplan](#)

### 4.15.2 Brann- og redningstjenesten

#### Mål

- Et funksjonelt og godt utrustet brann- og redningsvesen som kan ivareta normale hendelser og ulykker døgnet rundt.
- Brann og redningstjenesten skal gjennom planmessig innsats arbeide for å forhindre brann og relaterte hendelser. Beredskapsnivået må fastsettes i forhold til samfunnsutviklingen, og ROS-analyser vil danne grunnlaget for dette.

#### Status

Brann- og redningstjenesten i Orkdal har også ansvaret for denne tjenesten i Skaun og Snillfjord kommuner. Orkdal bruker relativt lite til brann- og redningsvesenet i forhold til sammenligningsgruppene. Bare Skaun ligger lavere.

#### Økt beredskapsnivå pga økt antall innbyggere i tettsted

Antall innbyggere i tettsted legges til grunn for brannvesenets beredskapsnivå. Statistisk Sentralbyrås definisjoner skal legges til grunn, og SSB definerer største tettsted som Orkanger/Fannrem/Råbygda med 7 865 innbyggere pr. 1. kvartal 2015. Ihht Forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen er brann- og redningsvesenet i dag dimensjonert etter kravet for 3 000 – 8 000 innbyggere (5 mann på hjemmevakt). Dimensjoneringen for tettsted med 8 000 – 20 000 innbyggere er at det i tillegg til dette etableres dagkaserne med et heltidsansatt vaktlag på dagtid. Dvs fire nyopprettede

heltidsstillinger. DSB ga ved tilsyn i 2015 uttrykk for at de forventet at Orkdal kommune har en plan for hvordan dette skal løses. Rådmannen kan ikke si eksakt når den magiske grensen på 8 000 innbyggere passerer, men trolig vil dette skje i handlingsplanperioden 2016-2019. Årlig kostnad kr 2,5 mill.

### 4.15.3 Bygningsdrift og eiendomsforvaltning

#### Mål

- Opprettholde en bygningsmasse tilpasset kommunens behov
- Kommunale bygg skal opprettholde opprinnelig standard og utvikles i tråd med brukerbehov og nye forskriftskrav. Bygningene skal være basert på en bærekraftig utvikling.

#### Status

Selv om vedlikeholdet i Orkdal er bra sammenlignet med mange andre, er det et stykke igjen til et vedlikeholds nivå som opprettholder realkapitalen over tid. Flere kommunale bygg bærer preg av stort vedlikeholdsetterslep.

Lenke til: [Vedlikeholdsplan Bygg – Offentlige bygg](#)

### 4.15.4 Strategi

#### 4.15.4.1 Samferdsel(Veg/park/plasser)

- Dekkevedlikehold skal som hovedprinsipp gjennomføres som forebyggende vedlikehold.
- Vedlikehold, utbedring og nyanlegg på veg må koordineres med lednings- og kableggende etater. Planhorisonten for alle tiltak bør være 4 - 5 år.
- For graving i veg skal gravemelding benyttes. De kommunale regler for graving i kommunale veger skal etterleves. Kontroll og oppfølging må prioriteres.
- Kommunen bør avklare med brukere som for eksempel næringslivet, hvilken vegstandard en skal ha på de ulike vegtyper i kommunen og hvordan dette bør prioriteres i forhold til andre arbeidsoppgaver

#### 4.15.4.2 Brann- og redningstjenesten

- Utfordringene innen brann og redning avventes i påvente av avklaring av resultatet av kommunereformen.

#### 4.15.4.3 Bygningsdrift og eiendomsforvaltning

- Redusere antall boenheter gjennom prosjekt «fra leie til eie»
- Øke husleie boliger til gjengs leie, slik at merinntekt kan benyttes

### 4.15.5 Resultatmål

Resultatmål		Status 2014	Mål 2016	Mål 2019
<b>Vannforsyning:</b>				
Stabilitet i vannforsyninga	Ant. abonnenttimer (abt) driftsstans per år	249,5	0	0
Vannkvalitet i drikkevann	Kvalitetsmåling	100 %	100 %	100 %
<b>Avløp:</b>				
Tilbakeslag kloakk i kjeller	Antall per år	8	< 8	< 8
Kloakk på overløp Gammelosen	Antall per år	5	< 4	< 4
<b>Samferdsel:</b>				

Resultatmål		Status 2014	Mål 2016	Mål 2019
Standard på vinterveiene	Egenvurdering, stikkprøver	75 %	85 %	85 %
Standard på sommerveiene	Egenvurdering, stikkprøver	62 %	70 %	70 %
<b>Brann/ redningstjenesten:</b>				
Tilsyn særskilte brannobjekter	Andel gjennomførte tilsyn	87 %	100 %	100 %
Tilsyn fyringsanlegg	Andel gjennomførte tilsyn	98 %	100 %	100 %
<b>Bygg:</b>				
Antall avvik ved brann og el-	Registrerte avvik	20	< 15	< 15
Renhold ihht standard NS INSTA 800	Oppnådd kvalitet i forhold til standard	Ingen måling	100 %	100 %
Vannkvalitet i svømmebasseng	Oppnådd kvalitet i forhold til forskrift	100 %	90 %	90 %
Redusert energiforbruk	Redusert forbruk totalt( ifht 2014)	20 %	20 %	25 %

#### 4.15.6 Økonomiske tiltak

##### 4.15.6.1 Tiltak i handlingsplanperioden 2016-2019

Vedtatte tiltak	2015	2016	2017	2018	2019
Innsparingskrav	-189 000	-378 000	-378 000	-378 000	
Brannkrav Grøtte skole	200 000				
Utbedringer bygg, radonmålinger	400 000				
Orklaparken del II	2 500 000	2 500 000			
Orklaparken, redusert driftsbudsjett	-205 000	-410 000	-410 000	-410 000	
Skilting gateadresser	450 000				
Orkanger barneskole, brannkrav	4 000 000				
Grøtte barnehage, sluttfinansiering	10 000 000				
Utbygging Evjen skole	2 000 000	30 000 000	13 000 000		
Rosenvik hybelbygg	15 500 000				
Ombygging OPS	14 100 000				
EPC bygninger	8 700 000	6 500 000			
Frigjorte midler EPC	0	0	-300 000	-300 000	
Forprosjekt folkehelsesenter	2 000 000				
Gatelys – overtakelse Statens vegvesen	300 000	300 000			
Vaskeri/depotløsning brann	200 000				
Samlokalisering driftsenhetene	500 000	12 000 000			
Samlokalisering teknisk, egenfinansiering	-384 000	-384 000	-384 000	-384 000	
Tetra nødnett	275 000	0	0	0	
Carporter hjemmetjenesten, investering	1 000 000	0	0	0	
Forprosjekt Ustjårveien	300 000	0	0	0	
Husleie Rosenvik og OPS	0	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000	
Kløvervollen b.hage avvikles fra 01.07.2016	0	-275 000	-550 000	-550 000	

Vedtatte tiltak	2015	2016	2017	2018	2019
Småbruket avvikles fra 01.07.2015	-156 000	-312 000	-312 000	-312 000	
Uteområde Orkanger U, investering	600 000	0	0	0	
Utredning kulturhus, driftsprosjekt	1 000 000	0	0	0	
Utredning Orkanger torg, driftsprosjekt	50 000	0	0	0	

Nye tiltak	2016	2017	2018	2019
Opprettelse fond maskiner/ kjøretøy (dekket av egen drift)	500 000	500 000	500 000	500 000
Ny lastebil	1 500 000			
Trekkør fiber	1 000 000	1 000 000		
Tresatsingen (Studentprosjekt)	0	400 000	400 000	400 000
Brannalarmanlegg Gjølme skole	500 000			
Kløvervollen barnehage	289 000	569 000	569 000	569 000
Gartnerarbeid/forskjønnelse av byen Orkanger	200 000	200 000	200 000	200 000
Orkanger Torg	100 000			
Lys Orklaparken	600 000			

### Orkanger barnehage

Det er behov for å installere nytt brannalarmanlegg som dekker begge barnehagebyggene. Kostandeberegnet til kr. 90 000.

I det eldste barnehagebygget er det behov for å bytte ut gamle innerdører. Kostnadsberegnet til kr. 120 000.

Bygningsmassen ved avdeling Stjernestua er utsatt for et betydelig nedsig, og det vil være uforsvarlig å opprettholde barnehagedrift der, slik situasjonen er i dag. Det er behov for å gjennomføre tiltak for å få rettet opp bygningsmassen. Kostnadsberegnet til kr 100 000.

### Årlivoll skole

Utbedre sanitæranlegg, etablere nye toalettløsninger. Urinal i gulv medfører lukt og sjenanse i fellesarealer og må fjernes. Estimert kostnad kr 250 000.

### Orkanger barneskole

Orkanger barneskole er den skolen som har mest utleie på kveldstid. Dagens låssystem er ikke tilfredsstillende, og det er behov for å erstatte dette med elektronisk låssystem med kort. Kostnad 400 000 kroner.

Det er nødvendig å pusse opp/modernisere skolekjøkken ved skolen. Ny planløsning tilpasset effektiv utnyttelse av arealet, nytt kjøkkenutstyr monteres, nytt gulv vurderes, samt inngangsdør flyttes lenger inn i korridor. Oppussingen medfører ingen endringer i brannkrav når eks. areal ikke utvides. Kostnad kr. 500 000.

Totalt kr 900 000.

### Orkdal Helsetun

Vedlikehold personalbase kr. 250 000.

Tiltakene ved Orkanger barnehage, Orkanger barneskole, Årlivoll og Orkdal Helsetun vil bli prioritert dersom statlige tilskudd eller overføringer i statsbudsjett gir rom for dette. Tiltakene må avgrenses til vedlikeholdsoppgavene.

### **Aktivitetshuset Orkanger pensjonistforening**

Aktivitetshuset ønskes utbygd pga plassmangel. Planer foreligger med et kostnadsoverslag på 1,6 mill.kr. Ny leieavtale med pensjonistforeninga utarbeidet, pensjonistforeninga har tilbudt seg å betale renta av lånekostnaden. (Jfr. sak i KS september 2015).

Samtidig som pensjonistforeninga påtar seg og betale rentekostnaden, søker foreninga om driftstøtte på kr. 50 000. Det henvises i søknad til høyere driftsutgifter, samt at Orkdal pensjonistforening mottar støtte årlig. Orkdal pensjonistforening mottar støtte for å kunne leie seg lokaler, Orkanger pensjonistforening har fri leie av sine lokaler. De har i tillegg utleie av sine lokaler, og leieinntekt genereres til pensjonistforeninga i sin helhet.

Driftstøtte er ikke lagt inn i rådmannens notat.

**Lenke til:** [Søknad om støtte til drift av Aktivitetshus](#)

### **Gjølme skole**

Etter brannsyn er det stilt krav om etablering av heldekkende brannalarmanlegg i bygget samt etablere garderobeløsning i rømningsveiene. Tiltaket er kostnadsberegnet til kr. 1,5 mill., men rådmannen har ikke funnet å kunne legge inn mer enn 500.000,- for å få på plass brannalarmanlegget.

### **Vegstasjon – felles driftsbygg - videreutvikling**

Vegstasjon på Fannrem ble kjøpt av Orkdal kommune for 11.5 mill. Hovedmålet er å samle driftsenhetene vann, avløp, veg og bygg. Det kreves videreutvikling av bygget, med tanke på garderober, kontorplasser, spise- og oppholdsrom, samt verksted/lager for byggavdelingen. Deler av bygget/området leies ut til AK maskiner som fortsatt ønsker å leie. Prosjektet er endret i forhold til vedtak i budsjett for 2015, men de økonomiske rammene er ikke endret.

### **Lastebil veg**

Tekniske tjenester har en lastebil type Scania 1999 modell(17 år). Denne er i drift ca 1000 timer i året, og benyttes bl.a. til brøyting (Tverradkomsten, Grønørveien og Orkdalsveien), bortkjøring av masse ifbm med rensking av grøfter og massetransport for vedlikehold av kommunale veger.

Bilen begynner å preges av alderen og diverse reparasjoner må utføres. Det er gjennomført en takst, og kostnaden på det som må gjøres for at bilen ved neste EU kontroll blir godkjent er kr. 130 000 eks. mva. Det som er mest bekymringsfullt er problemer med motor. Dette er ikke utredet fult ut, men kan i verste fall ende med at ny motor må installeres. Dette vil ha en pris på ca. kr 200 000 eks.mva.

Når man tar bilens alder i betraktning, bør man se på muligheten for å anskaffe ny bil. Dette i forhold til en påkost på over kr. 300 000. Forventet pris ved salg av Scania er kr. 150 000.

Ny bil vil ha en kostnad på kr. 1,5 mill.

Til sammenlikning vil leie av slik transport/ utstyr ha en kostnad på ca kr. 750 000,- eks.mva./år. Beredskapskostnad i forbindelse med brøyting er ikke medtatt.

### **Opprettelse av fond for maskiner og kjøretøy**



Tekniske tjenester har maskiner/ biler/ utstyr av ulik årgang og befatning. Det meste av utstyret er i all hovedsak i daglig drift, og slitasje og bruk medfører behov for utskiftninger. For å kunne forestå en smidig og hensiktsmessig utskifting av utstyr, er det hensiktsmessig å etablere et fond til formålet.

Det foreslås å sette av kr 500 000 årlig til fondet, dette er midler som hentes fra Tekniske tjenester sitt eget driftsbudsjett. Avsetning starter i 2016.

### **Teknisk vakt - utfordringer**

Dagens teknisk vakt består av en vaktstyrke på 6 personer, hvor en til en vær tid har døgnvakt. Hovedoppgaven er å i vareta hendelser innen vann, avløp, veg og bygg, samt henvendelser fra kommunens innbyggere som skjer utenom ordinær arbeidstid. Mannskapene jobber daglig i avdelingene vann, avløp og veg. Fagene vann og avløp er stadig under utvikling, og det er en kjempeutfordring for mannskaper som til daglig ikke jobber innenfor f.eks. vann å håndtere hendelser innenfor dette faget. Det har vært ønskelig å få utvidet teknisk vakt med en bakvakt. Når mannskap fra vann har hovedvakt, hadde det vært ønskelig med en fra avløp som bakvakt.

Det optimale hadde vært 3 personer på vakt, med hovedvakt/beredskapsvakt som vil ta hånd om alle hendelser/henvendelser, og 2 stk. bakvakter (1 vann og 1 avløp) som må rykke ut etter behov. En slik ordning vil være enda mer aktuell ved en kommunesammenslåing hvor områdene som skal dekkes vil bli mye større.

Dagens kostnad for teknisk vakt er på kr. 370 000.- per år. Ved utvidelse til 2 personer på vakt vil kostnaden øke til kr. 550 000.-

Ved utvidelse til 3 personer vil kostnaden øke til kr. 750 000.-

Det er ikke lagt inn midler til utvidet vaktordning i rådmannens notat.

### **Graving i kommunal veg - gebyr**

Alle henvendelser om graving i kommunal veg gjøres igjennom portalen Geomatikk. Dette for å forsikre oss at alle aktører har den kompetanse som trengs for og i vareta verdien som ligger i vegen. Orkdal kommune har i snitt 120 henvendelser i året innenfor gravemelding og arbeidsvarsling (skilting ved arbeid på veg). Det foreslås å innføre gebyr for behandling av disse på kr. 3 500. Dette vil dekke våre utgifter til Geomatikk, søknadsbehandling og ikke minst kontroll og oppfølging av entreprenørene etter at gravearbeidet er ferdig. Gode rutiner med oppfølging etter graving vil hjelpe oss å hindre unødvendig forringelse av vegnettet.

Det er sterk økning på henvendelser om graving i og langs vårt vegnett. Dette skyldes i hovedsak stor utbygging av bredbånd.

### **Trekkrør fiber, oppretting av fond trekkerør**

Orkdal kommune ønsker å bidra til tilrettelegging for utbygging av bredbåndsutbygging i kommunen.

Intensjonen er å være i forkant og kunne tilrettelegge i form av legging av trekkrør i ifbm graveprosjekter. For å ha mulighet til dette, må det etableres et fond hvor vi kan hente midler i fra når de ulike prosjekter kommer. I de prosjekter som er initiert av Orkdal kommune, vil som hovedregel trekkerør bli lagt. Dette kan inngå som en del av prosjektet om økonomien i prosjektet tillater dette. Mange prosjekter kommer i gang uten at Orkdal kommune er graveaktør, og det er her viktig å ha disponible midler slik at vi kan delta med trekkerør i disse prosjektene.

På sikt kan det være mulig å leie ut, selge eller selv bruke lagte trekkrør. Skal det være økonomi i legging av trekkrør, må dette skje ifbm andre graveprosjekter. Legging av trekkrør øker muligheten for utbygging av bredbånd betraktelig.

**Lenker til dokumenter:**

Utredning av priser for Orklahallen.

**Lenke til:** [NOTAT Orklahallen 2015](#)

Det er kommet henvendelse vedr Orklaparken del 1 som omhandler parkbelysning og rasteplasser.

**Lenke til:** [Orklaparken – Henvendelse og svar](#)